

ΒΙΩΝ

ΕΤΟΣ Α'.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ: ΤΗΣ 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1878

ΦΥΛΑ. ΙΗ'—ΙΘ'.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ.

(Συνέχεια).

Κατὰ τὸ 888, Συμεὼν, ὁ διὰ τὴν ὄλως Ἑλληνικὴν αὐτοῦ παιδείαν ἡμιέλλην ἐπονομασθεὶς κατέλαθε τὸν Βουλγαρικὸν θρόνον. Ὁ ἡγεμὼν οὗτος καίτοι ἀνατραπεὶς ἐν τῇ Βυζαντικῇ ἀθλῇ καὶ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς σχολείοις οὐχ' ἤττον ὅμως ἐμίσει τοὺς Βυζαντινοὺς καὶ εὐρῶν μικρὰν ἀφρομὴν ἐξεστράτευσε κατ' αὐτῶν. Ἡ δὲ ἀφρομὴ ἦν ἡ ἐξῆς. Βούλγαροι ἔμποροι ἤρρισαν ἐν Θεσσαλονικῇ μετὰ τινῶν Ἑλλήνων ἐμπόρων ἐπίσης καὶ προστατευομένων ὑπὸ τοῦ Μουσικῆς εὐνοῦρου καὶ εὐνοουμένου τοῦ Στυλιανοῦ Ζαούτζα πενθεροῦ τοῦ αὐτοκράτορος. Οἱ Βούλγαροι ἀνεφέρθησαν εἰς τὸν Συμεῶνα, ὅστις ἐζήτησε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἰκανοποίησιν δι' αὐτούς. Ὁ Λέων ὅμως κωλυόμενος ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ τοῦ ἠδιφώρησε περὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ Συμεῶνος, ὅστις νομίσας τοῦτο προσβολὴν, εἰσέβαλεν εἰς τὰς αὐτοκρατορικὰς χώρας. Μελὼν τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει τὸν στρατηλάτην Κρινίτην μετὰ στρατοῦ καὶ πολλῶν εὐγενῶν. Ἀλλὰ γενομένης μάχης καὶ πεσόντος τοῦ Κρινίτου τρέπονται τὰ αὐτοκρατορικὰ στρατεύματα εἰς φυγὴν ὑπὸ τοῦ Συμεῶνος, ὅστις κόψας τὰς ρίνας τῶν αἰχμαλωτισθέντων Χαζάρων συμμαχῶν τοῦ Λέοντος, ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸ Βυζάντιον. Ἰδὼν αὐτοὺς ὁ αὐτοκράτωρ καὶ θέλων ἵνα καταβάλλῃ τὸν ἰσχυρὸν αὐτοῦ ἐχθρὸν, ἀπέστειλε τὸν Νικήτην τὸν

προσωνομαζόμενον Σκληρὸν πρὸς τοὺς Τούρκους (1) ἢ Οὐγγυροὺς (2) τοὺς περὶ τὸν Δούναβιον, μετὰ πολλῶν δώρων ἵνα τοὺς καταπέλωσι νὰ λάβωσι καὶ αὐτοὶ τὰ ὄπλα κατὰ τοῦ Συμεῶνος. Ὁ Σκληρὸς ἐπιτυχὼν τῆς ἀποστολῆς, του ἐπέστρεψεν εἰς Κωνσταντινούπολιν φέρων μεθ' ἐκείτου Οὐγγυροὺς δὲ μῆρους Ἐξασφαλίσας ὁ Λέων τὴν συμμαχίαν τῶν Οὐγγυρῶν ἐπεμψεν κατὰ τῶν Βουλγάρων ἰσχυρὸν στόλον ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ πατρικίου καὶ δρουγγαρίου τῶν πλοίων Εὐσταθίου καὶ πολυάριθμοι στρατὸν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ πατρικίου καὶ δομestίκου Νικηφόρου τοῦ Φωκῆ. Σύνμαχος ὅμως ἐπιθυμῶν τὴν εἰρήνην πέμπει πρὸς τὸν Συμεῶνα ὡς πρέσβυν αὐτοῦ Κωνσταντινάκην τὸν Κοιαίστωρα, ἵνα εἰ δυνατόν διωρθώτωσι τὴν με-αξὺ αὐτῶν ἐριδα ἄνευ ὄπλων. Ὁ Συμεὼν ὅμως ὑποπτευθεὶς δόλον τινα καὶ μαθὼν τὰς κατ' αὐτοῦ πολεμικὰς παρασκευὰς, τὸν μὲν Κωνσταντινάκην ἐγκλείει εἰς τὰς φυλακὰς αὐτὸς δὲ ἐπέρχεται κατὰ τοῦ Φωκῆ.

Κατὰ τὸν αὐτὸν ὅμως χρόνον οἱ Οὐγγυροὶ εἰσβαλόντες εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἐδήρουν αὐτὴν καὶ ἠνάγκασαν τὸν Συμεῶνα ἵνα ἀφῆσθαι ἤσυχαι τὰ αὐτοκρατορικὰ στρατεύματα καὶ ἐπιστρέψῃ πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ κράτους του. Οἱ δὲ Οὐγγυροὶ κατετροπώσαντες αὐτὸν τὸν ἔτρεψαν εἰς φυγὴν συλλαβόντες πλείστους Βουλγάρους, οὓς ἐζήτησαν παρὰ τοῦ Λέοντος, ὡς μόνην ἀνταμοιβὴν, ν' ἀγοράσῃ. Ὁ Συμεὼν καταβληθεὶς ἐζήτησε διὰ τοῦ Εὐσταθίου παρὰ τοῦ αὐτο-

(1) Κατὰ Λέοντα τὸν Γραμματικόν.

(2) Κατὰ τὸν Κεδρηνόν.

κράτορος τὴν εἰρήνην. Ὁ Λέων ἐδέχθη καὶ ἀπέστειλε Λέοντα τινὰ Χοιρόσακτον πρὸς συνομολόγησιν αὐτῆς, ἀνακαλέσας σύναμα τὸν στρατὸν καὶ τὸν στόλον αὐτοῦ. Ὁ ἄπιστος ὅμως Συμεὼν ἰδὼν ἀπομακρυνθέντα τὸν κίνδυνον ἐκ μέρους τῶν Βυζαντιακῶν στρατευμάτων, φυλακίζει τὸν Χοιρόσακτον καὶ ἐπιτεθεὶς νικᾷ κατὰ κράτος τοὺς ἀβοηθήτους Οὐγγρους. Μετὰ τὴν νίκην ταύτην ἐζήτησε παρὰ τοῦ Λέοντος πρὸς συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης τὴν ἀπελειθέρωσιν τῶν Βουλγάρων αἰχμαλώτων. Ὁ αὐτοκράτωρ συγκατετέθη εἰς τοῦτο. Ἄλλ' ἐνῶ διαπραγματεύοντο ἀποθνήσκει ὁ ἰκανώτατος τῶν Βυζαντινῶν στρατηγῶν Νικηφόρος ὁ Φωκάς καὶ ὁ Συμεὼν θέλων νὰ ἐπωφεληθῇ τοῦ θανάτου τοῦ εὐρίσκει πρόφασιν ὅτι κρατοῦνται εἰσέτι ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ἄλλοι αἰχμαλῶται καὶ ἐπέρχεται κατὰ τῶν Βυζαντιακῶν χωρῶν. Ὁ Λέων ὀργισθεὶς κατὰ τῆς ἀπιστίας τοῦ Βουλγάρου ἡγεμόνος ἀποστέλλει κατ' αὐτοῦ τὸν πρωτοβεστιάριον τοῦ Θεοδοσίου μεθ' ὧν τῶν θεμάτων καὶ τῶν ταγματῶν. Γενομένης μάχης εἰς τὸ Βουλγαροφύγον ὁ Θεοδοσίος ἔπεσε καὶ ὁ στρατὸς δειλιάσας ἐτράπη εἰς ἀίσχραν φυγῆν.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λέοντος καὶ τῆς εἰς τὸν Βυζαντιακὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ ἀνήλικος ἔτι υἱοῦ τοῦ Κωνσταντίνου, ὁ Συμεὼν ἔπεμψε πρεσβεῖαν ἵνα ἀνανεώσῃ τὴν μετὰ τοῦ Βυζαντιακοῦ κράτους φιλίαν· ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ περιφρονήσεως ἐδέχθη τοὺς πρέσβεις καὶ μεμφόμενος τοῦ κυρίου τῶν διὰ τὴν ἀπιστίαν του τοὺς ἀπέπεμψεν. Τοῦτο μαθὼν ὁ Συμεὼν εἰσβάλλει κατὰ τὸν Αὐγυστον τοῦ 914 εἰς τὸ Βυζαντιακὸν κράτος καὶ φθάνει μέχρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ στρατοπεδεύει μεταξὺ τῶν Βλαχερνῶν καὶ τῆς Χρυσῆς Πόρτης ἐλπίζων ὅτι εὐκόλως θὰ ἐδύνατο νὰ κυριεύσῃ αὐτήν· ἀλλ' ἰδὼν τὸ δυσκατόρθωτον τῆς ἐπιχειρήσεως διὰ τὴν ὀχυρότητα τῶν τειχῶν, ζητεῖ τὴν εἰρήνην καὶ ἀναθέτει τοῦτο εἰς τὸν

ἀρχιστράτηγον τοῦ Θεόδωρον. Μετὰ τὰς περὶ εἰρήνης διαπραγματεύσεις ὁ πατριάρχης Νικόλαος καὶ ἄλλοι ἄρχοντες συμπαραλαβόντες τὸν νεαρὸν βασιλέα ἔρχονται εἰς τ' ἀνάκτορα τῶν Βλαχερνῶν, ὅπου οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Συμεῶνος συνέφαγον μετ' αὐτοῦ· ὁ δὲ Νικόλαος ἐπορεύθη πρὸς τὸν Βουλγαρον ἡγεμόνα, ὅστις προηπήντησε τὸν πατριάρχην καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν, ἵνα δεχθῇ τὴν εὐλογίαν του. Ὁ Πατριάρχης εὐλογήσας αὐτὸν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἀντὶ στέμματος τὸ πετραγλήδιόν του. Μετὰ ταῦτα ὁ Συμεὼν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ λαβόντες δῶρα μεγαλοπρεπῆ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα των.

Μολοντοῦτο ὁ Συμεὼν δὲν ἔπαυσεν ἐπιδράμων τὴν Θράκην καὶ κατέλαβε μάλιστα καὶ αὐτὴν τὴν Ἀδριανούπολιν προδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ αὐτῆς Παγκρατοῦκα τοῦ Ἀρμένη, μετ' ὀλίγον ὅμως Ζωὴ ἡ βασιλομήτωρ ἐξηγόρασεν αὐτὴν εὐρισκομένης τῆς ἀντιβασιλείας Ζωῆς εἰς ἀμνηστῆν διὰ τὰς ἐπιδουρίας ταύτας τοῦ Συμεῶνος παρουσιάσθη ὁ πατριάρχης Ἰωάννης ὁ Βαχᾶς ὑποσχόμενος νὰ λάβῃ μὲ τὸ μέρος τῆς αυτοκρατορίας καὶ κατὰ τῶν Βουλγάρων τοὺς Πατρίνακους, φυλὴν οἰκοῦσαν πλησίον τῆς Βουλγαρίας, ἐὰν αὕτη τῷ ὑπήσχετο μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποστολῆς του τὸ ἀξίωμα τοῦ πατριάρχου. Ἡ Ζωὴ συγκατένευσε καὶ ὁ Ἰωάννης Βαχᾶς ἀπῆλθεν εἰς τὴν χώραν τῶν Πατρίνακων, μεθ' ὧν συνδέσας συμμαχίαν κατὰ τοῦ Συμεῶνος ἐπέστρεψεν εἰς Βυζάντιον ἄγων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ὀμήρους πρὸς πίστην ἐκτέλεσιν τῶν συμφωνηθέντων. Σύναμα δὲ ἡ Ζωὴ θέλουσα νὰ καταπολεμήσῃ δι' ὧν αὐτῆς τῶν δυνάμεων τὸν ἐπαρθέοντα Συμεῶνα συνομολογεῖ εἰρήνην μετὰ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ θέτει ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ πολυαριθμοῦ αὐτῆς στρατοῦ Λέοντα τὸν Φωκᾶν διοικητὴν τῆς αυτοκρατορικῆς φρουρᾶς διατάττουσα αὐτὸν νὰ βαδίσῃ ἀμέσως κατὰ τῶν Βουλγάρων. Κατὰ δὲ τὴν 8ην Αὐγούστου 917 ἡμέραν τῆς μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος οἱ δύο στρατοὶ ἦλθον εἰς χεῖ-

ρας πλησίον τοῦ Ἀχελώου ποταμοῦ. (1) Ἡ μάχη ἐγένετο αἰμακτηρὰ καὶ τὰ στρατεύματα ἤδη τοῦ Συμεῶνος ἐκλονίζοντο, ὅτε διεδόθη ἐν ἀμφοτέροις ταῖς στρατοῖς ἡ φήμη ὅτι ὁ ἀρχιστράτηγος Λέων ὁ Φωκάς εἶχε φανευθεῖ. Αἴτιον τῆς ψευδοῦς ταύτης φήμης ἦτο τὸ ἐξῆς. Ὁ Λέων φλεγόμενος ὑπὸ τοῦ θερينوῦ καύσανος καὶ τῶν ἀγώνων ἠθέλησε νὰ σβύσῃ τὴν δίψαν του εἰς πηγὴν τινα ἐκεῖ πλησὸν εὐρισκομένην, δι' ἧς καὶ ἀπίπευσε τοῖσι πύπου του, ὅστις αἰσθινθεὶς ἑαυτὸν ἐλευθέρων ἔφυγε δρομαίως. Τοῦτο ἰδόντες οἱ στρατιῶται καὶ νομίσαντες ὅτι ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν ἐφανεύθη ἐτράπησαν ἀτάκτως εἰς φυγὴν καταδιωκόμενοι καὶ φρουεμένοι ἀσπλάγχως ὑπὸ τῶν πολεμίων καὶ καταπατούμενοι ὑπ' ἀλλήλων καὶ τοιαύτη ἐγένετο χύσις αἵματος οἷα ἐξ αἰῶνος οὐ γέγονεν. Ὁ δὲ Λέων ὁ Φωκάς κατἔφυγεν ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς Μεσημβρίας, ὁπόθεν ἐσκόπει βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ στόλου νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τῶν Βουλγάρων καὶ ἱπανορθώτῃ τὴν ἥτταν του. Δυστυχῶς ὅμως ἔρισκντες οἱ δύο ἀρχηγοὶ τοῦ στόλου, Ρωμανὸς καὶ Ἰωάννης Βαχᾶς ἀνέτρεψαν τὰ σχῆμα τῶν Φωκᾶ διότι οἱ Πατρίνακοὶ βλέποντες αὐτοὺς διαμαχομένους ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια καὶ ὁ λοιπὸς στόλος οὐδὲ κἄν τοὺς φεύγοντας Βυζαντινοὺς παρέλασεν. Οἱ δὲ Βούλγαροι ἐπαρθέοντες ἐπὶ τῇ νίκῃ ἐφθασαν μέχρι τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Πρὸς ἀντίκρουσιν αὐτῶν ἐξῆλθεν ὁ δομέστικος Λέων μετὰ πολλοῦ στρατοῦ καὶ ἐστρατοπέδευσεν εἰς τόπον τινὰ κλούμενον *Κατασύρτας* τὴν αὐτὴν ὅμως νύκτα ἐπιπεσόντες οἱ Βούλγαροι κατέσφαξαν τὸ πλεῖστον τοῦ στρατοῦ καὶ ἔτρεψαν τὸν Λέοντα εἰς φυγῆν. Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ρωμανοῦ ὁ Συμεὼν ἐπεχείρησε νέαν ἐπιδρομὴν κατὰ τῆς Θράκης ἐναντίον δὲ αὐτοῦ ἐπέμψθη ὁ Μιχαὴλ ὁ υἱὸς τοῦ Μωρολέοντος, ὅστις ἐπιπεσὼν θαρραλέως κατὰ τῶν Βουλ-

(1) Οὐχὶ τοῦ ἐν Ἀκαρνανίᾳ ποταμοῦ Ἀχελώου ἀλλ' ἐτέρου.

γάρων ἐπροξένησεν εἰς αὐτοὺς μεγάλην φθορὰν καὶ ἔτρεψε μάλιστα αὐτοὺς εἰς φυγὴν μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Συμεῶνος· δὲν ἐδυνήθη ὅμως νὰ καταδιώξῃ αὐτοὺς ἐπὶ πολὺ· διότι πληγωθεὶς ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Βυζάντιον, ὅπου καὶ ἀπέθανεν ἐκ τῆς πληγῆς του. Θέλων νὰ ἐκδικηθῇ διὰ τὴν ἥτταν ταύτην ὁ Συμεὼν ἀποστέλλει ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ Χαγάνου καὶ τοῦ Μινικίου πολυαριθμὸν στρατὸν ἵνα καταλάβωσιν αὐτὴν τὴν Κωνσταντινούπολιν. Μαθὼν τοῦτο ὁ Ρωμανὸς ἐκλέγει ἀρχιστράτηγον τὸν Πατρίκιον Ἰωάννην διατάξας συγχρόνως τὸν ἀρχηγὸν τοῦ στόλου Ἀλέξιον νὰ βοηθήσῃ αὐτὸν διὰ τοῦ στόλου πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πόλεως. Ὁ Ἰωάννης ἐξῆλθε τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς τοῦ ἔτους 926 ἀλλὰ μόλις ἀντικρούσας τὸν Βουλγαρικὸν στρατὸν καὶ πτοηθεὶς ἐκ τῶν ἀγρίων αὐτοῦ κραυγῶν τρέπεται μετὰ παντὸς τοῦ στρατοῦ αὐτοῦ εἰς φυγῆν, καὶ ζητεῖ καταφυγὴν εἰς τὸν στόλον. Ὁ πατριάρχης Ἀλέξιος ἀκολουθεῖ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀλλὰ μὴ δυνήθεις νὰ ἐπιβῇ τοῦ πλοίου πίπτει εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πνίγεται, ἐνῶ ὁ λοιπὸς στρατὸς κατασφάζεται καὶ αἰχμαλωτίζεται. Οὕτω δὲ οἱ Βούλγαροι οὐδὲν ἕτερον ἐμπόδιον εὐρίσκοντες βαδίζουσι κατὰ τῆς πρωτεύουσας.

Ἐνῶ ἐξ ἑνὸς οἱ στρατηγοὶ τοῦ Συμεῶνος θριαμβεύουσιν, ἐκεῖνος πολιορκεῖ τὴν Ἀδριανούπολιν, ὑπερασπιζομένην ὑπὸ τοῦ γενναίου πατρικίου Λέοντος τοῦ ἐπονομαζομένου Μωρολέοντος, ἕνεκα τοῦ τυφλοῦ εἰς τὰς μάχας θάρρους του. Ὁ Μωρολέων ἀντίστη μὲ ὄλας αὐτοῦ τὰς δυνάμεις, ἀλλ' ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλος νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸν λιμὸν καὶ νὰ ποραδοθῇ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Συμεῶνος, ὅστις βαρβάρως βασανίσας αὐτὸν τοῦ ἀπέκοψεν εἶτα τὴν κεφαλὴν. Μεθυσθεὶς ὑπὸ τῆς νίκης ὁ Συμεὼν ἐγκατέλειψε τὴν Ἀδριανούπολιν θέσας ἐν αὐτῇ ἰσχυρὰν φρουράν. Μετὰ ὀλίγον δὲ ἡ φρουρὰ αὕτη ἀκούσασα ὅτι μέγας στρατὸς ἤρχετο

ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐγκαταλείπει ταχέως τὴν πόλιν.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 929 ὁ Συμεὼν διὰ τρίτην ἡδὴ φοράν ἐπέρχεται κατὰ τοῦ Βυζαντίου καὶ στρατοπεδεύει πρὸ τῶν Βλαχερνῶν ἐκεῖθεν δὲ προσκαλεῖ τὸν πατριάρχην Νικόλαον καὶ ἄλλους εὐγενεῖς πρὸς συνομολόγησιν εἰρήνης. Βίτα δὲ πάλιν ζητεῖ νὰ συνομιλήσῃ μετ' αὐτοῦ τὰ συμφέροντα καὶ κανόνισα μετ' αὐτοῦ τὰ συμφέροντα ἀμφοτέρων τῶν κρατῶν. Ὁ Ῥωμανὸς προθύμως ἐδέχθη καὶ ἡ συνέντευξις ἐμελλε νὰ γίνῃ εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Κοσμοδίου ἐν τόπῳ περιπεφραγμένῳ. Ἀνταλλάξαντες πρῶτον ὁμῆρους οἱ βασιλεῖς μετὰ προφυλάξεως ἤλθον εἰς τὸ δρισθὲν μέρος καὶ ἠσπάσθησαν ἀλλήλους ὁ δὲ Ῥωμανὸς, λέγεται ὅτι εἶπεν εἰς τὸν Βούλγαρον κυριάρχην τὰ ἐξῆς: « Ἀκήκοά σε Θεοσεβὴ ἀνθρώπον καὶ Χριστιανὸν ὑπάρχοντα ἀληθινόν, βλέπω δὲ τὰ ἔργα μηδαμῶς τοῖς λόγοις συμβαίνοντα ἴδιον μὲν γὰρ Θεοσεβοῦς ἀνθρώπου καὶ Χριστιανοῦ τὸ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀγάπην ἀπατπάζεσθαι, εἴπερ ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ καὶ λέγεται, ἀσεβοῦς δὲ καὶ ἀπίστου τὸ χαίρειν σφαγαῖς καὶ αἵμασιν ἀδίκως ἐκχεομένων. Εἰ μὲν οὖν ἀληθὴς Χριστιανὸς ὑπάρχεις, καθὼς καὶ πεπληροφορήμεθα, εἰσὶν ποτε τὰς ἀδίκους σφαγὰς καὶ τὰς τῶν ἀνοσίων αἱμάτων ἐκχύσεις καὶ σπείσαι μεθ' ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν τὴν εἰρήνην, Χριστιανὸς δὲν καὶ αὐτὸς καὶ ὀνομαζόμενος, καὶ μὴ θέλε μολύεσθαι Χριστιανῶν δεξιὰς αἱμασιν ὁμοπίστων Χριστιανῶν ἄνθρωπος εἰ καὶ αὐτὸς θάνατον προσδοκῶν καὶ ἀνάστασιν καὶ ἀνταπόδοσιν σήμερον ὑπάρχεις, καὶ αὐριον εἰς κόνιν διαλυθήσῃ εἰς πυρετὸς ἅπαν κατασβέσει τὸ φράγμα τίνα οὖν λόγον δώσεις τῷ Θεῷ ἐκεῖ ἀπελθὼν ὑπὲρ τῶν ἀδίκων σφαγῶν; ποίῳ προσώπῳ τῷ φαβερωῖ καὶ δικαίῳ ἐνατενίσαις κριτῆ; εἰ πλούτου ἔρῶν ταῦτα ποιεῖς, ἐγὼ σε κατακόρως τοῦ ἐπιθυμουμένου ἐμπλήσω μόνον ἐπίσχευς τὴν δεξιάν, ἄσπασον τὴν εἰρήνην, ἀγάπησον τὴν

ὁμόνοιαν, ἵνα καὶ αὐτὸς βίον ζήσης εἰρηνικόν καὶ ἀπράγμονα, καὶ οἱ Χριστιανοὶ παύσωνται ποτε τῶν συμφορῶν οὐ θέμις γὰρ αὐτοῦς αἵρειν ὄπλα καθ' ὁμοπίστου ».

Ὁ Συμεὼν ἀκούσας ταῦτα καὶ λαθῶν πολλὰ μεγαλοπρεπῆ δῶρα ὑπέγραψε τὴν συνθήκην τῆς 9ης Νοεμβρίου 931 καθ' ἣν συνωμολογεῖτο διαρκῆς εἰρήνη μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ῥωμανοῦ. Τὸν μάλιστα δὲ τοῦ ἐπομένου ἔτους ἠττηθεὶς κατὰ κράτος ὑπὸ τῶν γειτόνων του Κροατῶν ἀπέθανεν ἐκ τῆς λύπης μετὰ τεσσαρακονταετῆ βασιλείαν, καθ' ἣν οὐδόλως ἐπαύσατο πολεμῶν τὸ Βυζαντιτικὸν κράτος.

[Ἐπεταὶ συνέχεια.]

Σ. Σολομωνίδης.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ

Ἀδαμαρτίου Κοραῆ

πρὸς Chardon de la Rochette.

Θ.

Ἡ εὐαρέσκεια ἦν ἔσχετε, ἀγαπητέ μου φίλε, νὰ παντήγητε εἰς τὰς ἐνδιαφερούσας με ἐρωτήσεις, ἐνθαρρύνει με ἴσως πλέον τοῦ πρέποντος νὰ ποιήσω ὑμῖν αὐθις νέας τοιαύτας ἀλλὰ μὴ φοβῆσθε ποσῶς δύνασθε νὰ παντήγητε εἰς αὐτάς ἀνέτως ἀείποτε ἐν καιρῷ αἱ ὑμέτεραι ἀπαντήσεις θὰ περιέλθωσιν ἐμοί, ἔστω καὶ μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν. Καθαρᾶτε ὅτι δὲν εἶμαι καθ' ὀλοκλησίαν ἀδιάκριτος καὶ ὅτι γνωρίζω τὴν διαφορὰν, ἣν πρέπει τις νὰ ποιῇ μετὰ τοῦ χρῆσθαι καὶ τοῦ καταχρῆσθαι.

Εἶπατέ μοι λοιπόν: α) Ἐὰν ὁ Κασοβῶνιος λεγῆι τι περὶ τῆς λέξεως σιφραῖ τοῦ Ἀθηναίου, βιβλ. Ζ'. σελ. 323., β) δώσατέ μοι ἕτερον παράδειγμα παρὰ τὸ ἐν τοῖς λεξικοῖς ἀναφερόμενον τοῦ Πλουτάρχου ἐπὶ τῆς σημασίας τῆς λέξεως μακρός (οὐχὶ longus ἀλλὰ longinquus), γ) ἐξετάσατε, ἂν εὐαρεστήσθε, ἐὰν ἐν τῷ Ἡρο-

δότῳ τοῦ Οὐεσσαλιγκίου ἢ τοῦ Ααρσέ ὑπάρχει διαφορὸς τις γραφῆ ἐν τῇ φράσει ταύτῃ, βιβλ. Δ'. κεφ. 127: « κρότερον δε, ἢν μὴ ἡμέας λόγος αἵρη, οὐ συμμίξω μὲν τοι, » ἀφορῶσα τὰς λέξεις ἦν μὴ, δ) ἐπεθύμουν νὰ γνωρίζω ἐὰν ὁ Δουκάγγιος λέγει τι περὶ τῆς λέξεως καμάρη ἢ κεμάρη, ἢ κεμάριον, ἢ καμάριον, ἢ καυάρδα, ὁ περ νὰ ἔχη σχέσιν πρὸς τὸ τοῦ Ἡσυχίου: Καμάραι ζῶναι στρατιωτικαί, ε) ὁ Κικέρων ἐν τῷ περὶ Oratore αὐτοῦ, βιβλ. I. 59, τὸν λόγον ποιούμενος περὶ τοῦ τρόπου, δι' οὗ οἱ Ἕλληνες τραγικοὶ ἐξήσκουν τὴν φωνὴν αὐτῶν, λέγει: et annos complures sedentes declamitant, et quotidie antequam pronuntiant vocem cubantes sensim excitant, κατέ τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι τοσοῦτῳ περιεργον ὅσῳ καὶ σκοτεινόν, τοῦλάχιστον δι' ἐμέ. Ἐὰν οἱ ὑμέτεροι κριτικοὶ δὲν ἐπιφέρουσιν οὐδεμίαν ἐξήγησιν, ἐρωτήσατε τὸν κύριον Ααρσέ ἢ ἕτερον τινα λόγιον ἐρωτήσατε τέλος ἅπασαν τὴν οἰκουμένην, καθ' ὅτι ἐνδιαφέρει με πλέον ἢ ἅπαντα τὰ ἐπίλοιπα, ἕνεκα σχέσεως, ἣν πιστεύω νὰ εὕρω μετὰ τινος ἑτέρου χωρίου τοῦ Ἰπποκράτους, ὁ περ δὲν μοι εἶναι εὐκρινέστερον. Ἰδού ἀρκεταὶ φιλολογικαὶ ἐνστασεις, τοῦλάχιστον ἐὰν μὴ ἐνθυμηθῶ ἄλλας, πρὶν ἢ δώσω πέρας εἰς τὴν ἐπιστολήν μου, καθ' ὅτι ἔχω καὶ ἐξῶ χιλιάδας τοιοῦτων.

Ποιήσατέ μοι γνωστὸν, σὰς παρακαλῶ, πόσων ἡμερῶν εἶναι συνήθως ἀνάγκη πρὸς ἀποστολὴν καὶ λήψιν ἐπιστολῶν ἐντεῦθεν εἰς Νεάπολιν καὶ ἐὰν ἐκεῖθεν πέμπωνται αὐταὶ εἰς Ἀγγλίαν διὰ κῶδων τυχαίως διερχομένων ἢ διὰ πλοίων πρὸς τοῦτο ὠρισμένων, ὡς τοῦτο εἴθισται ἐν τῷ Καλαὶ καὶ τῇ Δυγκέρκῃ. Ἐὰν τοιοῦτόν τι γίγνηται, γνωρίζετε εἰκαίως πως ἐντὸς ποσῶν ἡμερῶν τὰ πλοῖα ταῦτα ἢ τὰ ταχύπλοα ποιοῦσι τὸν διάπλουν τοῦτον;

Ἐποίησα ἀνακάλυψιν τινα ὅπως μοναδικὴν καὶ ἢ τις δὲν εἶναι ποσῶς ἄνευ τινὸς ὠφελείας ὠφείλω δ' αὐτὴν ἀπολύτως εἰς

τινα ἀνάμνησιν, ἣν ἡ τύχη διήγειρεν ἐν τῷ πνεύματί μου. Γνωρίζετε τὸν Διάλογον τὸν ὑποτιθεμένον τοῦ Λουκιανοῦ Χαρίδημον ἢ περὶ κάλλιου; ἐν τῷ διαλόγῳ τούτῳ δὲ τις δὲν εἶναι ποσῶς τοῦ Λουκιανοῦ ἢ ὅς τις δὲν εἶναι ἴσως ἢ σχολικόν τι γύμνασμα, ὁ περ ὁ Λουκιανὸς εἶχε ποιήσει κατὰ τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν, ὅλον τὸ μέρος τὸ πραγματευόμενον περὶ τῆς ὠραιότητος ἐμμίθη ἢ μᾶλλον ἐκλάπη ἐκ τοῦ Ἰσοκράτους, ὅπερ οἱ κριτικοὶ οὐδαμῶς ἐπακτίρησαν δὲν γνωρίζω ἐὰν ὁ κύριος Βαλὶν δὲ Βαλὺ ἠγγόει ἐπίσης τοῦτο τοῦλάχιστον ὁ ἀββὰς Ὁλγερὸς ἐν τῇ τοῦ Ἰσοκράτους ἐκδόσει δὲν σημειοῖ τίποτε. Ἐὰν ἦσθε περιεργος νὰ ἔζητε τὴν λογοκλοπίαν ταύτην, ἀποστελῶ ὑμῖν τὸν τετραδον τῶν ἐπὶ τοῦ Λουκιανοῦ σημειώσεων μου, ἐνθ' ἔσχων ὑπομονήν, οὐχὶ ἀγγελικὴν, ἀλλὰ ὀρικὴν ἢ ὄνειον νὰ παραθέσω ἐν δυοὶ στήλαις τὸν κτήτορα καὶ τὸν κλέπτην τοῦ ἔργου τούτου ὁ παραλληλισμὸς δ' οὗτος ἐξηγεῖ καὶ διορθοῖ χωρὶς τινὰ ἀμφοτέρων τῶν συγγραφέων.

Ἐὰν ἐν τῇ ὑμέτερᾳ ἀλληλογραφίᾳ μετὰ τῶν σαφῶν τῆς Εὐρώπης ἀνεύρητες ἐργασίαν παραγνωσῶν καὶ ἀντιπαραθέσεων χειρογράφων, ἀναλομβάνω προθύμως αὐτήν, ἕως οὗ ἢ ἦν ποιῶ διὰ τὸν Ὀλμιον ἐπανάρξηται: ἐργάζεσθαι, Πέροση, Δίον γένος. Τί θέλτε νὰ πράξω; ἐὰν ἡ τύχη κατεδίκασέ με εἰς ἔργα ἃ περ δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω, εἶναι σφάλμα μου; Ἐνεστὶ δ' ἔτι πλέον τὸ τίμημα ὅπερ δίδουσί μοι διὰ τὴν ἐπίπουον ταύτην ἐργασίαν, ἣτις σκάπτει (ναί, φίλε μου, ἢ τις σκάπτει, σὰς βεβαίῳ ἄνευ ὑπερβολῆς) ἐκάστοτε τὸν τάφον μου, δὲν συμφέρει πλέον ἐν ταῖς δυστυχίαις περιστάσεσι ἐν αἷς διάγομεν ταῦν. Ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ πείσω τὸν ἀνθρωπὸν μου νὰ σκεφθῇ ἐρῶς ἀφ' οὗ ἐν τῇ μόνῃ περιστάσει ἐν ἣ θὰ ἦμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἔχω ἕτερον τινα πόρον δὲν ἤθελε νὰ ἦναι ποσῶς λογικός. Ὑμεῖς μόνος εἴθε εἰς κατάστασιν νὰ μὲ διαφωτίσθε περὶ τούτου. Δύναται

τις λόγου χάριν να ἐλπίζη χρόνον με τὸν χρόνον ὅτι θὰ ἐδύνωτο νὰ ἔχη ἀρκετὰς ἐντολάς παραναγωγέων χειρογράφων ἐκ διαφόρων μερῶν τῆς Εὐρώπης, ὅπως προμηθεύηται δι' αὐτῶν τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα; Διποῦμαι παραπολὺ ὅτι δὲν ἐπέδότην εἰς τοῦτο, τοῦτ' ἐστὶ νὰναλάβω ἐμπόριον γραμμάτων μετὰ τῶν μᾶλλον γνωστοτέρων σοφῶν.

Ἐρωτο.

Ἐὰν αἱ ἐπὶ τοῦ χωρίου τοῦ Κικέρωνος σημειώσεις (ὑποθέτω ὅτι ὑπάρχουσι τοιαῦται) εἰσὶ λίαν μακρὰι, προσέξατε, μή τας ἀντιγράψητε; δὲν ἔχετε ἢ νὰ μοι πέμψητε ἀπλῶς τὸ βιβλίον. Τὸ σκοτεινὸν δι' ὃ ζητῶ διασαφήσεις δὲν ἔγκριται ποσῶς ἐν ταῖς λέξεσιν, ἀλλ' ἐν τοῖς τρόποις οἷς οἱ κύριοι οὗτοι ἐχρῶντο ἵνα ἐνισχύσωσι τὴν φωνὴν αὐτῶν. Ὑπάρχει τι περὶ μπερὲς παρὰ τοῖς νεωτέροις, δι' οὗ δύνανται τις νὰ πράξη τοῦτο; Ἢ ἦτο δὲ περιεργον νὰ ἠρώτα τις ἐκείνους, οἱ τινες φωνασκοῦντες πωλοῦσι τὰς ἐφημερίδας τῆς ἐσπέρας.

Η ΒΑΝΙΛΛΕΑ.

Ἡ βανιλλέα φύεται εἰς μέρη ὑγρὰ καὶ σκιερὰ εἰς τὰς ὕχθας τῶν πηγῶν καὶ παρὰ τὴν θάλασσαν· προπάντων δὲ εἰς μέρη κατακλυζόμενα καὶ περὶ ὕδατα ἀλμυρὰ ἢ ὑφάλμυρα. Ἀνθεῖ κατὰ τὸν Μάιον· οἱ δὲ καρποὶ τῆς ὠριμάζουσι περὶ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου. Τὸ φυτὸν τοῦτο ἀπαντᾷται ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς θερμαῖς χώραις τῆς Ν. Ἀμερικῆς καὶ ἐν Μεξικῷ· εὐρίσκεται καὶ ἐν Ἀσίᾳ κατὰ τοὺς τροπικοὺς ἀλλ' εἰς τὴν χώραν ταύτην φαίνεται ὅτι εἰσέχθη μᾶλλον ὑπὸ τῶν Ἀγγλων.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον συνέχον μετὰ τῆς ἀρωματικῆς βανιλλέας διάφορα διακεκριμένα εἶδη τοῦ αὐτοῦ γένους· ἐν τούτων τὸ γνωστότερον εἶνε λίαν διαδεδομένον ἐν Μεξικῷ ὀνομάζεται δὲ ὑπὸ τῶν βοτανικῶν βανιλλέα ἐπιπεδοφύλλος (à feuilles planes)

καὶ εἶναι τὸ μόνον, ὅπερ κατόρθωσαν νὰ καλλιερῆσωσιν ἐν τοῖς ἡμετέροις θερμοκηπίοις· ὁ βοτανικὸς κήπος τῶν Παρισίων ἔχει μεγαλοπρεπῆ ρίζην ἐπιπεδοφύλλου καρποφοροῦσαν ἤδη.

Ἡ βανίλλα ἦν ἐμπορεύονται οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ὁ καρπὸς αὐτῆς μετὰ τινὰς προπρασκαυάς· ὁ καρπὸς οὗτος, οἷος ἐρχεται πρὸς ἡμᾶς, δὲν ἔχει πλέον εἰμὴ τὸ ἦμισυ ἢ τὰ τρία τέταρτα τοῦ φυσικοῦ του μεγέθους· ἔχει βαθεῖας ρυτίδας ἐπιφανείαν ἐλαιώδη καὶ χροῶμα μελανόφαιον· ἡ σὰρξ του εἶναι ἀπαλὴ καὶ φαῖα, διαχέουσα εὐωδίαν ἰσχυρὰν καὶ ἠδίστην ὃ δὲ χυμὸς του θερμὸς ὀξύς καὶ εὐάρεστος.

Εἰς τὸ ἐμπόριον εἶναι γνωσταὶ τρεῖς κυρίως ποικιλίαι βανίλλης ἢ Pompona ἢ Bona, οὕτω κληθεῖσιν ὑπὸ τῶν Ἰσπανῶν με παχύτατον λοβὸν καὶ δυνατὴν εὐωδίαν· ἡ νόθος, ἢ ὀλιγώτερον τῶν δύο ἄλλων ἐκτιμωμένη με λοβὸν μικρότερον καὶ εὐωδίαν ἀσθενῆ καὶ ἡ (bey ou legitime) ἡ γνησίαι ἢ μᾶλλον περιζήτητος με λοβὸν λεπτὸν καὶ εὐωδίαν ἠδίστην· ἡ γνησίαι καλῆς ποιότητος οὕσα ἔχει χροῶμα βαθύ ἐρυθρόφαιον δὲν πρέπει δὲ μήτε λίαν ἰσώδης νὰ ἦναι μήτε λίαν ξηρὰ· ἀνοίγοντες ἐν ἐκ τῶν κερατίων αὐτῆς ἐν καλῇ καταστάσει δὲν καὶ νωπὸν, εὐρίσκομεν αὐτὸ πηλῆρες ὑγροῦ μέλανος ἐλαιώδους καὶ βαλσαμώδους, ἐν τῷ ὁποίῳ νήχεται ἀπειρία μικρῶν κόκκων ἀδιοράτων συγχρόνως δ' ἐξέρχεται εὐωδία τοσοῦτον ζωηρὰ καὶ ὀξεῖα, ὥστε ἀναπνεομένη ἐπὶ πολλὴν ὥραν θὰ ἐπέφερε νάρκωπιν ἢ εἶδος τις μέθης.

Εὐκόλον θὰ ἦτο ἐν τῇ Ν. Ἀμερικῇ νὰ ὑποβάλλωσι τὴν βανιλλέαν εἰς κανονικὴν καλλιέργειαν· τοιοῦτοτρόπως θὰ ἠδύναντο ἀναμφιβόλως ν' ἀποκτήσωσιν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἐκτεταμένης φυτείας καὶ νὰ ἔχωσι πάντοτε ἄφθονον συγκομιδὴν διὰ τὴν κατανάλωσιν, ἥτις γίνεται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἠπείρῳ· ἀλλ' οἱ κάτοικοι ἀρκοῦνται εἰς τὸ νὰ δρέπωσι τοὺς καρποὺς τῶν αὐτομάτως φρομένων βανιλλέων.

Ἐντούτοις ἡ βανιλλέα καλλιερῆται ἐν Cayenne καὶ Guyane· ἐζήτησαν ἐσχάτως νὰ καλλιερῆσωσιν αὐτὴν καὶ ἐν Εὐρώπῃ· ἀπεπειράθησαν μάλιστα νὰ γονιμοποιήσωσι τεχνητῶς τὰ ἄνθη ὅπως αὐξήσωσι τὸ προῖον αὐτῶν· αἱ ἀπόπειραι φαίνονται στεφθεῖσαι ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας· ἀπέκτησαν βανίλλας, αἵτινες ὡς πρὸς τὴν ποιότητα οὐδόλως ὑπολείπονται τῶν ἐκ Μεξικῷ. Τὸ γεγονός τοῦτο δεικνύει ὅτι δὲν εἶναι ἀδύνατον νὰ ὑπάρξωσιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ἠπείρῳ βανιλλέωνες λίαν προσοδοφόροι.

Ἴδου ἡ προπρασκαυὴ εἰς ἦν ὑποβάλλουσι τὰς βανίλλας πρὶν ἢ τὰς παραδώσωσιν εἰς τὸ ἐμπόριον· ἐνόνουσι ἐν εἶδει κομβολογίου ἀριθμὸν τινα κερατίων καὶ τὰ ἐμβάπτουσι εἰς ὕδωρ ζέον, ὅπερ τὰ λευκαίνει ἐν ἀκαρεῖ· τὰ ἐκθέτουσιν ἔπειτα εἰς τὸν ἐλεύθερον ἀέρα ἐν τόπῳ οὐχὶ εὐηλίῳ· μετὰ ἡμερησίαν ἐκθεσιν τὰ ἀλείφουσιν ἐλαφρῶς με ἔλαιον διὰ νὰ ξηρανθῶσι θραδῶς, νὰ μὴ σαληρυνθῶσιν ὑπὲρ τὸ δέον καὶ νὰ διατηρήσωσι τὴν ἀπαλότητα τῶν ἕκαστον κερατίων περιδέουσι διὰ λεπτοῦ νήματος, ὅπερ ἐμποδίζει τὴν ἀποχώρησιν τῶν κογχῶν (valves)· μετ' ὀλίγον ἐκρέει ἐκ τῆς ἀνεστραμμένης ἄκρας γλοιώδης τι ὑγρὸν λίαν ἄφθονον· ὅπως εὐκολύνωσι δὲ τὴν ἐκροὴν τοῦ ὑγροῦ τούτου πιέζουσιν ἐλαφρῶς τὸ κεράτιον. Ἀποβαλοῦσαι αἱ βανίλλαι πᾶν τὸ ὑγρὸν αὐτῶν ἀποκτῶσι ταχέως τὰς διαφορὰς ιδιότητας, αἵτινες εἶναι γνωσταὶ εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ περὶ ὧν ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος.

Τὴν βανίλλην μετεχειρίζοντο ἄλλοτε ἐν τῇ ἰατρικῇ ὡς τονικὸν καὶ ἐρεθιστικὸν φάρμακον· σήμερον ἢ θεραπευτικὴ αὐτῆς χρῆσις παντάπασιν ἐγκατελείφθη καίτοι δύναται μίγνουμένη μετὰ τινῶν ἐδεσμάτων νὰ εὐκολύη τὴν χώνευσιν εἰς ἀσθενεῖς ἢ ἔχοντας ἰμβλεῖαν τὴν αἰσθητικότητά· εἶναι δὲ περὶ ζήτητος ὡς ἄρωμα. Δι' αὐτῆς ἀρωματίζουσι τὰ ὀνομαζόμενα (crèmes) τὰ μελίκρατα καὶ ἰδίως τὴν σοκολάταν,

εἰς ἣν ἡ βανίλλα καὶ γεῦσιν μεταδίδει εὐάρεστον καὶ εὐωδίαν.

Ὑπολείπεται ἤδη νὰ ὑποδείξωμεν τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς βανιλλέας εἰς τοὺς ἐραστὰς τῆς βοτανικῆς. Τὸ ἄνθος τοῦ φυτοῦ τούτου ἔχει στεφάνην ἀκανόνιστον ἀνθήλην μοναδικὴν εἰς τὸ εἶδος τῆς καὶ ἀκρόθετον, τὴν γύριν (pollas) εἰς δύο μικρὰς κεγχρώδεις μάζας κ.τ.λ.

Τὸ στέλεχος του εἶναι πράσινον, κυλινδρικὸν καὶ ὀξυδές, ἡ διάμετρος αὐτοῦ δὲν ὑπερβαίνει σχεδὸν τὸ πάχος τοῦ δακτύλου οὐδὲ μεταβάλλεται ἐπισιτητῶς καθ' ὅλον τὸ μῆκος, κατὰ διαφόρους ἀποστάσεις ἐκφύονται ἀπλᾶ ἔλικες, δι' ὧν τὸ φυτὸν προσηλοῦται εἰς τὰς χωμάδας τῶν βράχων ἢ ἀαρριχάται ἐπὶ τῶν δένδρων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνέρχεται πολλάκις εἰς ὕψος οὐχὶ μικρὸν.

Ὅπως τὸ στέλεχος, οὕτω καὶ ἡ ρίζα εἶναι ἐρηστικὴ καὶ λίαν μακρὰ πρὸς δὲ τρυφερά, εὐχυμὸς καὶ ὠχροῦ ἐρυθροῦ χροῶματος. Τὰ φύλλα εἶναι ἐπιμήκη ἀπλᾶ καὶ λεῖα· ἔχουσι νεῦρα κατὰ μῆκος φερόμενα καὶ ὀλίγον ἐμφανῆ, περιφέρειαν δὲ πεχτεῖαν· εἶναι ἄμειχα ἑτερόστοιχα καὶ πολὺ μευακρυσμένα ἀπ' ἀλλήλων· τὸ μῆκος τῶν εἶναι 9—10 δακτύλων τὸ δὲ πλάτος 3—4. Τὰ ἄνθη εἶναι διατεθειμένα περὶ τὸ ἄκρον τῶν κλώνων ἐν εἶδει βοτρώων axillaires (;) περικάλυμμα δὲν παρουσιάζουσιν. Ἡ στεφάνη λίαν ὠραία οὕσα ἔσθθεν μὲν εἶναι λευκὴ ἔξωθεν δὲ ὑποπράσινος συγκρίεται ἀπὸ εἰς πεταλίδιον, ὧν τὰ μὲν πέντε εἶναι προφανῶς ἴσα πρὸς ἄλληλα ἡμιαναπεσταμένα καὶ ὀλίγον κεκαμμένα περὶ τὰ ἄκρα· τὸ δὲ ἕκτον βραχύτερον, συμπεπιεσμένον περὶ τὴν βάσιν καὶ πεπλατυσμένον κατὰ τὴν ἄκρον. Τὸ πεταλίδιον τοῦτο ὠραῖον ἰδίως καλούμενον (la belle) ἀφίνει ἐλεύθερον τὸν δρόμον εἰς σαρκώδη τινὰ στήλην, ἥτις βαίνει ἐπὶ τῆς ὠσθήκης καὶ φέρει τότε τὸ στίγμα καὶ τὴν ἀνθήλην. Τὸ στίγμα εἶναι κοίλον, ἡ δὲ ἀνθήλη ἀδρακτοειδῆς καὶ μακρὰ διηρημένη εἰς δύο θαλάμους ἐκάτερος

τῶν ὁποίων ἐγκλιεῖ: μάζαν γύρεως κεγ-
χρώδη (pollinique). Ἡ ὠθήκη εἶναι ἐπιμή-
κης, μονοθάλαμος καὶ θυλακώδης, συγκει-
μένη ἐκ πτυχῶν. Ὁ καρπὸς εἶναι εἰδός τι
κερατίου, κυλινδρικός, ὑπόκυρτος, ἔχων
πάχος ἴσον τῷ τοῦ δακτύλου, μήκος 6—7
δακτύλων παχὺς καὶ σαρκώδης με
κοιλότητα πεπληρωμένην σαρκὸς ἐν ἣ
εἶναι διακεχυμένη ἐν μεγάλῃ ποσότητι
σπερμάτια μέλανα καὶ σφεροειδῆ. Ἡ σὰρξ
αὕτη ἀποτελεῖ τὸ ἄρωμα τὸ γνωστὸν ὑπὸ
τὸ ὄνομα «βανίλη».

(Magasin pittoresque).

Ο. Θ. Τ.

ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΕΝ Τῇ ΑΦΡΙΚῃ.

[Συέχεια ἴδε φυλλ. ΙΕ'.]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ὁ βασιλεὺς Μπάγκος καὶ αἱ τριακόσαιο αὐτοῦ
γυναῖκες.—Τὰ πέντε εἴδωλα.—Δούλοι δέσμοι.—
Πτώματα καὶ γῦπες.—Ἀνδραποδοκαπηλεῖον.—
Ὁρὶς μέγας ὑπὸ τὴν κλίνην μου.

Σκοτεινοτάτην τινὰ νύκτα ἀφικόμεναι εἰς
τὸ ἀκρωτήριο Λόπεζ καὶ τὴν ἐπαύριον τὸ
πρῶτ' μετέβην πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ βασιλέως
Μπάγκου, τοῦ ἡγεμονεύοντος πάσης τῆς
χώρας ταύτης. Τὸ ἀνάκτορον αὐτοῦ ὑψου-
το ἐν τῷ μέσῳ μικρᾶς τινοῦ κόμης· μόλις
δὲ ἐφθασα εἰς τὰς πύλας αὐτῆς καλύβης
καὶ συνητήθη ὑπὸ τοῦ μαφούγα, τοῦ αὐ-
λάρχου δῆλον ὅτι τῆς αὐτοῦ Μεγαλειότη-
τος, ὅστις μὲ ὠδήγησεν εἰς τὴν κατοικίαν
τοῦ βασιλέως. Ἦτο δὲ αὕτη πεπλαιωμένος
τις οἶκος διώροφος διὰ πασσάλων ὑποβα-
σταζόμενος.

Προπορευομένου τοῦ μαφούγα ἀνῆλθον
σεσαθρωμένην τινὰ καὶ δυτώδη κλίμακα
καὶ εἰσῆλθον ἐντὸς μεγάλης αἰθούσης, εἰς
τὰ ἐνδότατα τῆς ὁποίας ἐκάθητο ὁ μέγας
βασιλεὺς Μπάγκος, ὁ πρῶτος, κατὰ τὸ λέ-
γειν αὐτοῦ, τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἀφρικῆς,
περιστοιχιζόμενος ὑπὸ ἑκατοντάδος γυναι-
κῶν ἐκ τῶν συζύγων του. Ἦτο δὲ παχὺς
καὶ ἀκάθαρτος, φορῶν χιτῶνα καὶ πεπα-

λαιωμένην περισκελίδα· ἡ γελοία δὲ αὐ-
τοῦ κεραλή ἐκοσμείτο ὑπὸ θεκτρικοῦ χερ-
τίνου διαδήματος, δώρου τῶν φίλων αὐτοῦ
Πορτογάλλων, καὶ εἰς τὰς χεῖρας ἐκράτει
βάσσαν, ἀντι σκήπτρου βασιλικοῦ. Ὁ Μπάγ-
κος οὕτως ἦτον ὁ μέγιστος τῶν σωματεμ-
πόρων τοῦ μέρους ἐκείνου καὶ εἶχεν εὐρείας
ἀποθήκας δούλων πανταχοῦ τῆς χώρας αὐ-
τοῦ. Ἦτο δὲ δεσπότης γεγενηκώς ἐν κα-
κίαις, φοβερὸς πρὸς πάντας τοὺς ὑπηκόους
του καὶ τὰ μάλα δεισιδαίμων.

Καίπερ δὲ ἀλαζών, μὲ ὑπεδέχθη μετὰ
τινος φιλοφροσύνης· διότι μὲ εἶχε συστήσει
πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ῥομποχόμπος, ὁ
φίλος του. Μὲ ἠρώτησεν ἀναί γυναικίς του
μοὶ ἤρρεσκον· ἀποκρινάμενος δὲ ἐμοὶ—Πο-
λὸ μάλιστα, ἐλυπήθη ὅτι εἶχεν ἑκατὸν μό-
νας πληθίων του καὶ μοὶ εἶπεν ὅτι κατέχει
δις ἔτι πλείονας, ἦτοι ἐν συνόλῳ τριακο-
σίας. Φαντασθῆτε τρακοσίας συζύγους!
Διατείνετο ἐπίσης ὅτι εἶχε πλείονα τῶν ἐξα-
κοσίων τέκνων, τὰ ὁποία ἀμφιβάλλω ἀν-
ἐγνώριζον κἄν ἄλληλα.

Τὴν ἐπιούσαν δὲ νύκτα ὁ βασιλεὺς
ἔδωκε μέγαν χορὴν πρὸς τιμὴν μου,
ἐν αὐτῇ τῇ αἰθούσῃ τῆς ὑποδοχῆς,
παρισταμένων ἑκατὸν πεντήκοντα ἐκ
τῶν γυναικῶν του, αἵτινες ἦσαν, καθ' ἑ-
μὲ εἶπον, αἱ ἐπιτηδειόταται χορευτρίαι τῆς
ἐπικρατείας του. Ἡ φρικώδης αἴθουσα ἐρω-
τίζετο ὑπὸ δάδων (σας βεβαιῶ δὲ ὅτι ἡ
φωτοχυσία αὕτη δὲν ἦτον ἐκ τῶν λαμπρο-
τέρων) καὶ ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν αὐτῶν φῶς
ἐχόρευσαν ἐνώπιόν μου ὡς φαντάσματα αἱ
σύζυγοι τοῦ βασιλέως. Κατόπιν δὲ οὗτος
διέταξε καὶ δύο τῶν θυγατέρων του νὰ συγ-
χορεύωσι, καὶ τότε μοὶ ἀνεκοίνωσεν εὐ-
μενῶς λαμπρὰν τινὰ ἰδέαν, νὰ νυμφευθῶ
δῆλον ὅτι τὴν μίαν ἐξ αὐτῶν, ἣν προσφο-
ρὰν εὐσεβῶς ἀπεποιήθη.

Οὐ μακρὰν δὲ τῶν βασιλικῶν ἀνακτόρων
ὑπῆρχον τρεῖς καλύβαι ἐκ τῶν τὰ μάλα
ἀλλοκότων, περικλείουσαι πέντε εἴδωλα
θυματουργὰ καὶ ἀνώτερα κατὰ τὴν δύ-
ναμιν καὶ τὴν σοφίαν τῶν λοιπῶν θεῶν

τῶν περιχώρων. Ἐρρίψα βλέμμα ἐπὶ τῆς
μίας τῶν καλυβῶν τούτων καὶ εἶδον εἴδω-
λον ξύλινον καὶ ἀποτρόπαιον τὴν ὄψιν, κα-
λούμενον Παγγαῖον, πλησίον δὲ αὐτοῦ ἐκει-
το ἡ γυνὴ του Ἀλέκα, ἕτερον ζῶανον. Ὁ
Παγγαῖος οὗτος φροντίζει περὶ τοῦ βασι-
λέως καὶ τοῦ λαοῦ του καὶ φυλάττει αὐ-
τοὺς τὴν νύκτα.

Ἐπίσης ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν καλυβῶν πα-
ρετήρησα μέγα εἴδωλον ἀνδρικήν ἔχον ὄψιν
καὶ κελούμενον Ἀκάμβων παρ' αὐτῷ δὲ
μορφὴν γυναικίς, τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀ-
βιάλας κρατούσης πιστόλιον ἀνα χεῖρας.
Ὁ πτωχὸς Ἀκάμβων, εἶναι δαίμων ἀνίσχυ-
ρος· διότι ἀφῆκε τὴν σύζυγόν του νὰ σφε-
τερισθῇ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν καὶ νὰ
δέχηται ἀντ' αὐτοῦ παντοειδεῖς προσφορὰς
καὶ διάφορα τρόφιμα, ὧν ἀγνοῶ ἔτι τίς ὁ
ἐπωφελοῦμενος.

Τὴν τρίτην δὲ τῶν καλυβῶν κατεῖχε
τὸ ζῶανον Νοῦμβας, ὅστις εἶναι θεὸς ἀγα-
μος, μὴ ἔχων μετ' αὐτοῦ γυναῖκα καὶ
συνενῶν ἐν ἐκυτῷ τὸν Ποσειδῶνα καὶ τὸν
Ἑρμῆν τῶν ἀρχαίων.

Κατὰ τὴν ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ διακομὴν
μου ἐξῆλθον ἡμέραν τινὰ, ὅπως θηρεύσω
πτηνὰ ἐντὸς μικροῦ τινοῦ δάσους, κειμέ-
νου εἰς ὀλίγην ἀπὸ τῆς κατοικίας μου ἀ-
πόστασιν, ἐκεῖ δὲ παρετήρησα σειρὰν ἀν-
δραπόδων εἰσερχομένων καὶ αὐτῶν εἰς τὸ
δάσος. Ἦσαν οἱ δυστυχεῖς προσδεδεμένοι
ἑμοῦ δι' ἀλύσεως περιβαλλούσης τὸν λαι-
μὸν αὐτῶν καὶ ἐκομίζον φορτίον τι, ὅπερ
παραυτὰ ἀνεγνώρισα ὡς τὸ πτόμα ἐνός
τῶν συντρόφων των. Δικυθύνθησαν πρὸς
τὰ ἄκρα τοῦ δάσους, τριακόσια περίπου
ἡμίματα μακρὰν τῆς οἰκίας μου, καὶ εἶτα
ῥίψαντες τὸ φορτίον των ἐπὶ τῆς γυμνῆς
γῆς, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν εἰρικτὴν των, ἐπι-
τρούμενοι ὑπὸ τοῦ ἐπιστάτου, κρατοῦντος
μάστιγα.

Ἰδοὺ λοιπόν, εἶπον κατ' ἐμαυτὸν, τὸ
κοιμητήριο τῶν ἀνδραπόδων! καὶ ἀνελο-
γίζομαι τὴν θλιβερὰν τύχην τῶν δυστή-
νων τούτων, ἀποσπωμένων ἀπὸ τοῦ τό-

που καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτῶν, παλου-
μένων ἴσως ὑπ' αὐτοῦ τοῦ πατρὸς
των καὶ ἐρχομένων τοσοῦτον μακρό-
θεν ἵν' ἀποθάνωσιν ἐνταῦθα, ῥιπτόμενοι
βορὰ εἰς τοὺς γῦπας. Καὶ ἐνῶ ἐδιδόμην εἰς
τὰς ἀλγεινὰς ταύτας ἰδέας, ἀγέλη ἀρπακ-
τικῶν ὀρνέων ἐπλήρου τὸν αἰθέρα ὑπεράνω
τῆς κεφαλῆς μου καὶ ἐπὶ μακρὸν ἤκουσα
αὐτὰ διαφιλονεικούντα τὰς σάρκας τοῦ
πτώματος.

Ἐν τῆς καλύβης μου πολλάκις πρότερον
παρετήρησα μεθ' ἡδονῆς τὸ δάσος, ἐπιθυμῶν
νὰ διατρέξω αὐτὸ καὶ ν' ἀναπαυθῶ ὑπὸ
τὸ δασὺ φύλλωμά του. Πλὴν ἤδη θεωρῶν
αὐτὸ ἐκ τοῦ πλησίον ἠσθάνομην ὄψον
ἦτο θλιβερόν. Οἱ γῦπες ἀφίπταντο ὡς προσ-
ῆγγιζον, ἀλλὰ δὲν ἀπεμακρύνοντο πολὺ,
τοποθετούμενοι ἐπὶ τῶν χαμηλοτέρων κλώ-
νων τῶν περὶ τὰ δένδρων καὶ ὑποβλέποντές
με πлагίως, ὥσει φοβοῦμαι οὐ μὴ ἀφαρπά-
σω τὴν βορὰν αὐτῶν. Διευθυνόμενος δὲ πρὸς
τὸ νεκρὸν σῶμα ἠσθάνομην τι τρίζον ὑπὸ
τοὺς πόδας μου καὶ στρέψας τὰ βλέμμα-
τά μου κατὰ γῆς εἶδον ἐμαυτὸν ἐν τῷ μέ-
σῳ πεδιάδος ἐξ ὀστέων καὶ κρανίων· εἶχον
δὲ πατήσει ἀσκόπως ἐπὶ τοῦ πτώματος δυ-
συχοῦς τινοῦ, κειμένου ἐνταῦθα πρὸ πολλοῦ,
ἔρμαιον τῶν ὀρνέων καὶ τῶν μυρμηκῶν,
ὕφ' ὧν ἀπεγυμνώθησαν τὰ ὀστᾶ του καὶ
ἐλευκάνθησαν ὕστερον ὑπὸ τῆς βροχῆς. Ὑ-
πελόγισα ὅτι ἐκείντο ἔκει τὰ λείψανα δε-
κάκις χιλίων σκελετῶν· διότι τὸ δάσος
τοῦτο ἐχρησίμευεν ὡς κοιμητήριο ἀπὸ
πολλῶν ἐτῶν καὶ αἱ ἀποβιώσεις τῶν ἀν-
δραπόδων ἀνέρχοντα εἰς φρικαλέον βαθ-
μὸν συνήθως. Ῥίπτουσι δὲ αὐτόθι τὰ πτώ-
ματα ἄνευ οὐδεμιᾶς ἄλλης τελετῆς καὶ
οἱ γῦπες εὐρίσκουσιν ἐν αὐτοῖς τὴν καθη-
μερινὴν των τροφήν. Ἡ χλόη ἦτο κεκαυ-
μένη πανταχοῦ καὶ τὰ ἐπακαλύπτοντα αὐ-
τὴν λευκασμένα ὀστᾶ παρεῖχον εἰς τὸ ἔδα-
φος χαρακτῆρα ἀλλόκοτον μὲν κατ' ἀρχάς,
ἀλλ' εἶτα φρικωδέστατον. Βισδύων δὲ με-
ταξὺ τῶν θάμνων παρετήρησα σωρούς με-
γάλους ὀστέων ὡς μνημεῖα ἀπαίσια ἀπο-

τροπαίου ἐμπορίας. Τοιοῦτον ἦτο τὸ κοιμητήριον τῶν δυστυχῶν αἰχμαλώτων τῶν ἐκ τῶν μυχῶν τῆς Ἀφρικῆς ἀγομένων πρὸς πώλησιν. . . .

Ἡμέραν δὲ τινα διαβαίνων πρὸ μεγίστου περιβόλου, ὑπερασπιζομένου ὑπὸ πασσάλων ἐχόντων ὕψος 12 περίπου ποδῶν καὶ ἀποληγόντων εἰς αἰχμὴν, εἰσῆλθον ἐν αὐτῷ διὰ τῆς ἠνεωγμένης θύρας, καὶ εὐρέθην ἐνώπιον πλήθους παραπηγμάτων, καλυπτομένων ὑπὸ δένδρων, κάτωθεν τῶν ὁποίων ἦσαν ἐξηπλωμένοι διαφόρως πλεῖστοι ὅσοι Αἰθίοπες προσδεδεμένοι δι' ἀλύσεως ἀνά ἑξ' τῆδε κακείσε δὲ ἦσαν τεθαμένοι κάδοι ὕδατος, διὰ τὴν πίνωσι, καὶ ἐπειδὴ ἦσαν ἀλυσίδετοι πρὸς ἀλλήλους ὁσάκις ὁ εἷς τῶν ἑξ' ἐδίψα, ἔπρεπε καὶ οἱ ἄλλοι νὰ ἐγερθῶσι συγχρόνως ὅπως μεταβῶσι μετ' αὐτοῦ.

Εἰσῆλθον ἔπειτα εἰς αὐλὴν πλήρη γυναικῶν καὶ παιδιῶν, δυναμένων νὰ περιέρχωνται ἐλευθέρως ἐντὸς τοῦ ἔρκους αὐτῶν, ἔνθα εἰς οὐδένα ἄνδρα ἐπετρέπετο νὰ εἰσδύσῃ. Οἱ πλεῖστοι δὲ τῶν δυστυχῶν τούτων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, δὲν ἠννόουν ἀλλήλους, ἅτε δὴ ὄντες ἐκ διαφόρων ἀφρικανικῶν φυλῶν, πωληθέντες οἱ μὲν ὑπὸ τῶν γονέων ἢ τῆς οἰκογενείας των, οἱ δὲ ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν των δι' ἔγκλημα μαγανείας ἢ δι' ἄλλην τινα ἐπίσης ἀνόητον αἰτίαν.

Καί τινες μὲν ἐφαίνοντο εὐθυμοί, ἔτεροι δὲ ἀπ' ἐναντίου περίλυποι λίαν, νομίζοντες ὅτι ἠγόρασαν διὰ νὰ φάγωσιν αὐτούς. Ἐφρονάζοντο πράγματι ὅτι οἱ λευκοὶ ἄνθρωποι, οἱ πέραν τῶν θαλασσῶν, ἦσαν μεγάλοι ἀνθρωποράγοι, παχύνοντες αὐτοὺς κατὰ πρῶτον, ἵνα γευθῶσιν αὐτῶν ὕστερον μετὰ πλείονος ἡδονῆς. Καί ποτε ἔν τινι κώμῃ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὁ ἡγεμὼν ἠθέλησε νὰ φρονεῖται δοῦλον διὰ τὸ δεῖπνόν μου καὶ μόλις καὶ μετὰ βίας ἀπέτρεψα αὐτόν· ἀδύνατον δὲ ἦτο νὰ πιστεύσῃ ὁ ἀφρικανὸς οὗτος κρεωπώλης ὅτι ἐν τῇ πατρίδι μου οὐδεὶς ἐτρέφετο ἐξ ἀνθρωπίνης σαρκός.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιβόλου τούτου ὑψοῦτο ἡ καλουμένη οἰκία τοῦ λευκοῦ ἀνθρώπου, ἐν ἣ πράγματι κατόκουν λευκοὶ μετερχόμενοι μετὰ τοῦ ἡγεμόνος τὴν σωματεμπορίαν τῶν δυστυχῶν τούτων πλασμάτων.

Τὰ πάντα ἐπισκεφθεὶς λεπτομερῶς ἐξῆλθον ἐκ τοῦ ἀνδραποδοκαπηλείου καὶ περιεφερόμην εἰς τὰ περίξ ἀναλογιζόμενος τὸ ἀποτρόπαιον τοῦτο θέαμα. Ἦτο δὲ ἤδη νύξ, ὁπότε ἐπέστρεψα εἰς τὴν μικρὰν κалύβην, ἣν ὁ βασιλεὺς μοὶ εἶχε προσδιορίσει, καὶ εἰσελθὼν ἀνῆψα δάδα ἵνα κατακλιθῶ· ἀλλὰ πρότερον παρετήρησα περίξ διὰ τὸν φόβον τῶν κλεπτῶν, οἵτινες δύνανται εὐκόλως νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὰ ἀνυπεράσπιστα ταῦτα οἰκήματα. Οὐδὲν εἶδον ἐκτὸς λάμπωντός τινος πράγματος ὑπὸ τὴν ξυλίνην κλίνην μου, ἣν οἱ ἰθαγενεῖς καλοῦσιν ἀσκόρον. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἀντικείμενον τοῦτο δὲν ἐκινεῖτο, ὀλίγην ἔδωκα προσοχὴν καὶ ἐπλησίασα πρὸς τὴν κλίνην, ὁπότε παρετήρησα μετὰ φρίκης ὅτι ἡ λάμψις προήρχετο ἐκ τῶν ἀκτινοβολούτων λεπῶν ὑπερμεγέθους ὄψεως, ἡσύχως συσπειρωμένου εἰς ἀπόστασιν δύο ἀπ' ἐμοῦ βημάτων. Τὶ νὰ πράξω, πρὸς Θεοῦ; εἶχον κλείσει στερεῶς τὴν θύραν μου διὰ σχοινίων ἄν δὲ ὁ ὄφρις ἐκτεινόμενος μετέλλαसे θέσιν, ἠδύνατο νὰ ἐφορμήσῃ κατ' ἐμοῦ νὰ μὲ περιβάλλῃ διὰ τῶν σπειρῶν του, νὰ μὲ πνίξῃ καὶ νὰ μὲ καταπῆ ὕστερον δίκην κεμάδος.

Δὲν ἦτον ἐπίζηλος, ὁμολογητέον, ἡ θέσις μου οὐδ' ἱκανὴ νὰ μοὶ παράσχῃ θάρρος· διότι ἂν ἐκράυγαζον, ἐκινδύνευον νὰ ἀφπνίσω τὸ κοιμώμενον ἔρπετόν· ἄλλως δὲ οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ, τῆς θύρας μου οὔσης κεκλεισμένης ἰσχυρῶς ἔσθθεν· Μετέβην καὶ ἡρέμα ἔλυσα τὰ ταύτην κρατοῦντα σχοινία. Ἀφοῦ δὲ ἠνώμαξ δρόμον φυγῆς, ξίρινα κάλλιον νὰ φρονεύσω τὸ τέρας· ἐζήτησα τὰ τυφεκία μου καὶ εἶδον ἔντρομος ὅτι ἐκρέμαντο ἐπὶ τοῦ τοίχου ἄνωθεν τῆς κλίνης καὶ ὅτι ἐχωριζόμεν ἄπ' αὐτῶν διὰ τοῦ ὄψεως. Ἀπεφάσισα ἐπιτη-

ρῶν τὸ θηρίον, ὅπως δῆποτε καὶ ἀντιπάσης θυσίας νὰ λάβω αὐτά. Παραυτὰ δὲ ἀτενίζων πάντοτε πρὸς τὴν ἀνοικτὴν θύραν, τὴν ἐξασφαλίζουσαν μοὶ ταχεῖαν ὑποχώρησιν ἐν περιπτώσει ἀποτυχίας, ἐπροχώρησα βαδίζων ἐπὶ τῆς ἄρας τῶν ποδῶν καὶ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἔλαβον ἀπὸ τοῦ τοίχου ἐν τυφείον, ὅπερ ἠρξάμην γαμίζων ταχέως. Ἄπην μου τὸ θάρρος ἐπανῆλθε τότε καὶ δὲν ἤμην πλέον ὁ αὐτὸς, ἀλλὰ κρατῶν τὸ ὄπλον προσήγγισα εἰς τὸν ὄφριν καὶ ἐκκενῶσας αὐτὸ κατ' αὐτοῦ ἐξῆλθον δρομαίως ἐκ τῆς καλύβης.

Οἱ αἰθίοπες προσέδραμον πανταχόθεν ἵνα μάθωσι τὴν αἰτίαν τοῦ κρότου, ἐνόμιζον δὲ ὅτι εἶχε γείνει φόνος καὶ οἱ φονεῖς κατέφυγον παρ' ἐμοῦ ἵνα κρυφθῶσιν. Εἰσώρμων λοιπὸν ἀναμῆξ εἰς τὸ δωμάτιόν μου· ἀλλὰ περιττὸν νὰ εἶπω ὅτι ἐξῆλθον ἐτι ταχύτερον, ὁπότε ἐίδον μέγαν ὄφριν σπασμωδικῶς κυλιόμενον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Οἱ πρῶτοι μάλιστα εἰσελθόντες εἶχον πατήσει ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐγένοντο ἕξω φρονῶν ὑπὸ τοῦ τρόμου, ἐκβάλλοντες μυρίας κρυγὰς καὶ φρικαλέους ὠρυγμούς. Οὐδεὶς δὲ ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὥστε ἐγὼ πάλιν μετέβην νὰ γνωρίσω τὴν ἐκβασίν· διότι δὲν εἶχον σκοπὸν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ ἐγκαταλίπω τὴν κατοχὴν τῆς καλύβης μου εἰς τὸν κύριον ὄφριν. Εἰσῆλθον λοιπὸν περατηρῶν πεφροντισμένως περίξ μου καὶ ἐν τῇ ἀμυδρᾷ λάμπει τῆς δαδός μου διέκρινα τὸ ἔρπετόν κείμενον ἐκτάδην ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἔχον τὸ σῶμα κεχωρισμένον εἰς δύο τεμάχια, κινούμενα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους οὕτως, ὥστε ἐνόμισα κατ' ἀρχὰς ὅτι εἶχον ἐνώπιόν μου δύο ὄφεις καὶ ἠγνόουν τί νὰ πράξω· ἀλλ' ἄμα ἐνόησα τὸ λάθος μου κατέψερα σφοδρὰν κοντακιὰν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἀπεχθοῦς ζώου, ὅπερ καὶ ἐφόνευσα παρσευθῶς. Εἶδον δὲ τότε τὴν γλῶσσάν του ἀποπτύουσαν μετὰ σιέλου καὶ αἵματος δολόκληρον νῆσσαν, ἐπιμηκυνθεῖσαν ἤδη ἐν τῷ λάρυγγι αὐτοῦ.

Τὸ ἔρπετόν ἀφοῦ κατέπιεν αὐτὴν ἐξε-

λέξατο τὸν θάλαμόν μου, ὅπως χωνεύσῃ καὶ κοιμηθῇ ἐν ἡσυχίᾳ· διότι, ὡς γνωστόν, οἱ ὄφεις μετὰ ἄφθονον δεῖπνον πίπτουσι πάντοτε εἰς εἶδος τι ἀποναρκώσεως. Ἦτο δὲ πύθων ἐκ τῶν μεγίστων, ἔχων μῆκος, ἀπίστευτον, σχεδὸν εἰπεῖν, δεκαοκτὼ ποδῶν. Φαντάζεσθε ἄρα τὴν θέσιν μου, ἂν ὁ φοβερὸς οὗτος ἰράκων ἐπέπιπτε κατ' ἐμοῦ· ἤθελεν ἐν βραχυτάτῳ μὲ περισφίγγει δολόκληρον· ἂν δὲ κατεπινόμην ὑπὸ τοῦ τέρατος τούτου, ἄγνωθ' ἐντὸς πόσου χρονικοῦ δικαστήματος ἤθελε δυνθῆναι μὲ χωνεύσῃ.

Σ. Ι. Π.

ΠΑΝΘΕΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ.

Γ'.

ΚΟΜΗΣ ΓΚΙΛΦΟΡΔΟΣ.

Ὁ Γκιλφόρδος ἀνῆκει εἰς τὴν σειρὰν ἐκείνην τῶν φιλελλήνων πρὸς οὓς ἀγνεῖ τις μεθ' ὁποίου αἰσθήματος πρέπει νὰ ἐνατενίσῃ. Ἡ εὐγνωμοσύνη δὲν εἶναι ἀρκοῦσα. Ἀληθῶς Ἕλληνας πατριώτης ἐμπιστευόμενος ὑπὸ τῆς δόξης τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ ἀπειρον τρέφων ἀγάπην πρὸς τὴν νεωτέραν, κατέλιπε τὴν πάτριον αὐτοῦ ἐστίαν, τὸ πάτριον ἔδαφος καὶ ἦλθε νὰ πολεμήσῃ τὸν τῶν γραμμάτων ἱερὸν ἀγῶνα καὶ νὰ παρασκευάσῃ ἀγαθοὺς σκαπανεῖς τῇ μητρὶ Ἑλλάδι, πρὶν ὁ Βάυρων ἀφήσῃ τὸν ὕστατον στόνον ἐν Μεσαλογίῳ καὶ Ὁ Σανταρόζας πέσῃ μαχόμενος ἐν Σφακτηρίᾳ.

Συνετὸς καὶ μεγαλόνομος καθορῶν ὅτι ἐδύνατό τις εὐχερέστερον διὰ τῶν γραμμάτων νὰ διαλύσῃ τὴν βαρβαρικὴν ἀχλὺν, ἣτις ἐπεκάθητο ἐπὶ τῆς πατρίδος τοῦ Περικλέους καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Πανελληνίου καὶ τὸν θρίαμβον αὐτοῦ κατὰ τῆς Τουρκικῆς βαρβαρότητας ἢ διὰ τῶν ὄπλων, συνέλαβε τὸν σκοπὸν καὶ συνέργησεν εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἀκαδημείας ἐν Κερκύρα, ἣν ἐξελέξατο; ὑπὸ ἀγγλικὴν

κατοχήν τότε διατελοῦσαν, ὡς τὴν αἰγίδα τῶν ἱερῶν καὶ ἀθανάτων αὐτοῦ σκοπῶν.

Τὸ ἔτος 1820 ἦτον ὁ πρόδρομος τοῦ 1821. Ὁ ὄργασμός ἐστις διέκαιε τὸ στήθος τοῦ Ἑλλήνος μετὰ χαρᾶς ἀρρήτου ἐχαιρέτησε τὴν ἴδρυσιν τῆς Ἰονίου Ἀκαδημείας· ὁ Γκιλφόρδος ἐξελέγη ἄρχων αὐτῆς καὶ μίαν πρωΐαν, τὴν 17 Μαΐου 1820 οἱ Ἕλληνες ἐχαιρέτησαν δύο ἡλίους, τὸν ἥλιον τῆς Ἀνατολῆς καὶ τὸν ἥλιον τῆς Κερκύρας. Ἀκτίνες τότε φαιναί, ὁ Ἀσώπιος, ὁ Φιλιππᾶς, ὁ Γρασσέτης, ὁ Τυπάλδος διέχτον τὸ φῶς εἰς τοὺς συρρεῦσαντας νέους, τοὺς προστρέξαντας νάντηλῶσιν ὕδωρ καὶ ποτίσωσι τὴν μητέρα Ἑλλάδα πρὶν ἢ βαρβαρότης ἀποχερῶσῃ αὐτήν.

Ὁ Γκιλφόρδος μὴ ὦν μόνον φιλέλλην ἀλλὰ καὶ φιλορθόδοξος, κατελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐδάπτισθη τὸ τῶν ὀρθοδόξων βάπτισμα καὶ προσεπάθει νὰ μορφώσῃ ἀληθεῖς τοῦ Ὑψίστου ὑπηρέτας, οὓς ἐπίστευσεν ὡς ἐν τῶν ἀγαθῶν μέσων δι' ὧν θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ ἀνάστασις τῆς Ἑλλάδος. Κλήρος καὶ γράμματα ταῦτα ἦσαν τὰ θέμεθλα ἐφ' ὧν ὁ ἀείμνηστος λόρδος ἤθελε νὰ ἰδρῦσῃ τὴν νέαν Ἑλλάδα. «Εὐρον, ἔγραφεν ἐκ Κερκύρας τῷ Ἀσωπίῳ, τῷ σπουδάζοντι τότε ἐν Εὐρώπῃ ἐπὶ ἀποστολῇ τοῦ φιλέλληνοσ λόρδου, εὐρον ἐνταῦθα πλήθος λογισμάτων ἐξ Εὐρώπης ἐλθόντων, οἵτινες μεγάλως δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι καὶ διὰ τὴν φιλολογίαν, καὶ δι' ἄλλα μαθήματα. Ἀλλὰ φοβοῦμαι, μήπως τινὲς ἐξ αὐτῶν μεταδώσωσιν εἰς τὴν νεολαίαν μας ἰδέας περὶ θρησκείας κἄπως πολὺ φιλοσοφικᾶς, καὶ παντὶ τρόπῳ θὰ προσπαθῶσιν ὅσον ἐνεστι τάχιον νὰ ἀναθρέψω καλῶς τὸ ἔρατειον. Ἐπὶ τούτῳ ὅμως ἔχω χρεῖαν σοῦ τοῦ ὁποίου θρησκευτικὰ φρονήματα εἶναι τόσοσιν καλά» κτλ.—Οἴμοι, ἀγνὴ καρδία ἐάν ἐξῆς σήμερον!

Τανῦν ὅποτε ἡ καρδία μας ἀπελιθώθη πρὸς πᾶν ἄγνὸν αἰσθημα καὶ τὰ ὀνόματα πατρὸς καὶ θρησκείας εἰσὶ ξένα εἰς τὰ ὦτά μας, ὅποτε ἀποβλέπομεν ψυχρῶς πρὸς τὸν

Ὀλύμπου καὶ τὴν Ὀσσαν, ἀδιαφοροῦντες ἂν αὐρίον θὰ κατακλύσῃ αὐτοὺς ὁ μοσχοβιτικὸς χεῖμαρρος, τανῦν δὲν αἰσθάνομεθα οὔτε τὸν ὄργασμὸν τῶν πατέρων μας, οὔτε τὸν φιλελληνισμόν ἢ μᾶλλον τὴν φιλοπατρίαν τοῦ Γκιλφόρδου, τοῦ Βάβρωνος καὶ τῆς λοιπῆς ἱερᾶς χορείας τῶν φιλελλήνων, ἀλλὰ ἀχάριστοι καὶ ἐπιλήσμονες ἀγνοοῦμεν πολλῶν καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν. Εἶθε ὅμως ἡ ἐπεσομένη γενεὰ νὰ δυνηθῇ νὰ εἴπῃ: Ἡμῶν ἔστω ὁ Γκιλφόρδος, ἡμῶν ὁ Βάβρων, ἡμῶν ἅπας ὁ σεπτὸς οὗτος τῶν ἀθανάτων ἔσμός. Πάνθειον ἐγερθῆτω ἐκεῖ παρὰ τὸν Παρθενῶνα ἀπέναντι τῆς Ποικίλης Στοᾶς τῆς νέας Ἑλλάδος, ἐνθα ἡμεῖς αὐτοὶ ἀς ἐγείρωμεν τοὺς ἀνδριάντας τῶν ἡρώων τοῦ 1821 καὶ ἐκεῖ ἀς κλίνη μετὰ σεβασμοῦ ὁ Ἕλληνας. Ἐκεῖ ἀς διδασχθῶμεν ἡμεῖς καὶ οἱ μεθ' ἡμᾶς ὅτι ἔχομεν καθήκοντα. Υ.

ΝΕΑ ΕΛΛΑΣ.

Ε'.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ.

Καὶ τέλος εὐρον τὸν σκοπὸν τοῦ βίου ν' ἀποθάνω.

Καὶ πρὸ πετραετίας ἀπέθανεν ἡ ἀττικὴ αὕτη ἀηδὼν, ὁ μελαγχολικὸς καὶ βεμβώδης «Ὁρίων». Ἡ πολυκύμαντος καρδία τοῦ ποιητοῦ τῶν «Εἰκόνων καὶ Κυμάτων» εὗρε τέλος εἰς τὸν ψυχρὸν τάφον τὴν γαλήνην, ἣν εἰς μάτην ἐπὶ τῆς γῆς ἐπεζήτησεν.

Ὁ Σπυρίδων Βασιλειάδης ἐγεννήθη κατὰ τὸ 1845 ἐν Πάτραις τῆς Ἀχαΐας ὀπόθεν κατὰ τὸ 1862 μετέβη εἰς Ἀθήνας πρὸς σπουδὴν τῆς ἐπιστήμης τῆς Θεμίδος· κατὰ δὲ τὸ 1868 ἔλαβε τὸ διδακτορικὸν αὐτοῦ δίπλωμα. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας, ὡς ὁ ἴδιος δημολογεῖ, ἠρέσκετο μελετῶν τοὺς κλασσικὸς συγγραφεῖς καὶ ἡ ποιητικὴ αὐτοῦ καρδία ἐνετρώθη εἰς τὰς ὑψηλὰς τῆς ἀρχαιότητος ἰδέας. Καίπερ ἤδη γενόμενος τῆς Θεμίδος ὀπαδὸς ὁ Σπυρίδων οὐδόλως μόνον τοῦτο ἐπαύσατο θεραπεύων τὰς ἀγνάς τῆς Μνημοσύνης θυγατέρας.

Ὀικογενειακαὶ ὅμως θλίψεις καὶ δυστυχήματα ἐνέσκηψαν ἐπὶ τῆς φύσει μελαγχολικῆς ταύτης καρδίας καὶ τὴν ἠνάγκασαν νὰ ζητήσῃ ἀνακούφισιν τινα μακρὰν τοῦ Ἀττικοῦ οὐρανοῦ, εἰς τὴν προσφιλῆ Γαλλίαν. Φεῦ ὅμως! ἐν τῇ Δύσει ἔδυσε καὶ ὁ τηλαυγὴς τοῦ νεαροῦ ποιητοῦ ἀστὴρ.

Ἡ εὐγενὴς καὶ συμπαθὴς καρδία τοῦ Βασιλειάδου συνετέλεσε πολὺ εἰς τὴν ἴδρυσιν τῆς ἐν Ἀθήναις Σχολῆς τῶν Ἀπόρων παιδων, ἀ μετὰ πόθου ἠγάπησε καὶ διὰ τὰ ὁποῖα πολλάκις ἡ μελαγχολικὴ λύρα του ἀντήχησε.

Ληημοσύνη! ληημοσύνη εἰς τὴν χήρα, εἰς τὴν ἐρημὴν τὴν κόρη, εἰς τὸ γέρο ποῦ πεινᾷ.

Ὡς πάντες οἱ ἀληθεῖς ποιηταὶ ὁ Σπυρίδων ἐζήτησε τὸ ἄγνωστον, τὸ ὑψηλὸν ἐκεῖνο, πρὸς ὃ ἠσθάνετο ἐαυτὸν φερόμενον.

Ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐζήτηε ἀκατασχέτως νὰ ἐκφυγῇ τῆς ὕλης, ἣν ἐθεώρει ὡς φυλακὴν καὶ ὡς ἡ χρυσαλλίς ν' ἀναπαύσῃ τὰ πηυδημένα αὐτῆς πτερὰ ἐπὶ τῶν λαμπόντων ἀστέρων, καὶ ἐντεῦθεν ἢ ἐν τοῖς ποιήμασιν αὐτοῦ γλυκεῖα καὶ ἥρεμος ἐκεῖνη μελαγχολία, ἥτις ἀνυψοῖ τὸν ἀναγκώστην εἰς κόσμον ὑψηλότερον, ἰδεώδη. Πολλάκις ὁ ποιητὴς ἔστρεψε τὸ ἔνδακρυ αὐτοῦ βλέμμα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὅπου αἱ τοῦ Πηγᾶσου πτέρυγες τὸν ἔφερον, πρὸς τὸν πραγματικὸν βίον καὶ βλέπων τὴν δυστυχίαν καὶ τὴν ὀδύνην περιπτυσσοῦσας διὰ τῶν σιδηρῶν αὐτῶν χειρῶν τὴν τλήμονα ἀνθρωπότητα, τὴν δ' εὐτυχίαν ματαίως προσπαθοῦσαν νὰ προσπορίσῃ αὐτῇ ψυχῇ τινα τῆς ἀπωλεσθείσης εὐδαιμονίας μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους ἀνέκραξε,

«Φεῦ! ποῖον δὲν ἐδάπτισεν εἰς δάκρυα ἡ [Μῦρα ;] καὶ ἐὼ κόσμῳ, σκότος καὶ βαθὺ μυστήριον ποῦ [εἶσαι !]»

Ἐκτὸς τῶν λυρικῶν ποιήσεων αὐτοῦ, ὁ Βασιλειάδης ἔγραψε καὶ πλεῖστα δραματικὰ ἔργα, ὑπόθεσιν ἔχοντα εἰλημμένην ἐκ τῶν διαφόρων φάσεων τῆς ἱστορίας τοῦ πολυτλήμονος Ἑλληνισμοῦ καὶ ἐν τοῖς πλεί-

στοῖς αὐτῶν ὡς παρ. χάριν ἐν τῷ «Νοταρᾷ» τοῖς «Καλλέργαις» τῷ «Ὑψηλάντη» διαλάμπει ὁ ἀγνὸς καὶ ἐνθερμὸς πατριωτισμὸς τοῦ ἐνθουσιώδους ποιητοῦ.

Ἐμελέτησε τὸ ἄστατον τῆς γυναικείας καρδίας καὶ ἔγραψε τὴν «Γαλάτεια».

Ἡ «Σκύλλα» αὐτοῦ παριστᾷ τὴν φοβερὰν καὶ σπαράττουσαν τὸ στήθος διαμάχην, τὴν μεταξὺ τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τοὺς γονεῖς πίστεν ἐξ ἐνός, καὶ τοῦ τυφλοῦ καὶ ἀκαταγωνίστου ἐκεινοῦ πάθους, ὅπερ καλεῖται ἔρωσ, ἐξ ἑτέρου.

Γλῶσσα ρέουσα καὶ γοητευτικὴ, ἰδέαι πρωτότυποι καὶ σικηναὶ πλήρεις συγκινήσεων καὶ εὐγενῶν αἰσθημάτων εἰσὶ τὰ περικομοῦντα τὰ ἔργα τοῦ νεαροῦ δραματουργοῦ τῆς νέας Ἑλλάδος.

Δὲν ἔχομεν ἀρκοῦντα χῶρον, ὅπως ὑποδείξωμεν τοῖς ἀναγκώστασι τοῦ «Βίωνος» τὸ ὕψος καὶ τὴν καλλιέπειαν τῶν ἔργων τούτων, ἀλλὰ μετὰ θάρρους δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ὁ Σπυρίδων Βασιλειάδης ὑπῆρξεν ἐν τῶν μάλιστα εὐνοουμένων τέκνων τῶν θεσπεσίων ἀδελφῶν τοῦ νέου ἡμῶν Παρνασσοῦ.

Δυστυχῶς ὅμως τὸ πολλὰ καὶ μεγάλη ὑποσχομένου τοῦτο πνεῦμα πολὺ ἐνωρὶς ἀπέπτη τοῦ κόσμου τούτου καὶ κάτωχρος ὁ νεορὸς ποιητὴς κατέβη εἰς τὸν τάφον. Οἴμοι! πόσον δίκαιον εἶχεν ὁ ἐθνικὸς ἡμῶν ποιητὴς Αἰ. Παράσχος ν' ἀνακράξῃ πρὸ τοῦ φερέτρου τοῦ Σπυρίδωνος.

Εἶναι ἡ λύρα μητριά καὶ τ' ἄσμα δολοφόνου; θέλγει τοὺς ἄλλους θραύουσα τοὺς ἐμπνευσμένους μόνον.

Τέκνον σταυροῦ ὁ ποιητὴς Ζωφώδης ὀδοπόρος, ἀσθμαίνων εἰς τοῦ Γολγοθᾶ ἀέρχεται τὸ ἔρος. Καὶ θέτων εἰς τὰ ὕψη του καθημαγμένον πόδα, μᾶς ρίπτει κάτω ἐρυθρὰ ἀθανάτιας ρόδα.

Ἔργα αὐτοῦ

Δράματα—«Καλλέργαι», «Λουκᾶς Νοταρᾶς», «Γαλάτεια», «Σκύλλα», «Θάνος Καλλιθένης»—«Γαλάτεια καὶ Πολύφημος» «Ὑψηλάντης», «οἱ Κρητικοὶ γάμοι» «Ἡ Δανάη» «Ἡ Ἥρα» καὶ ὁ «Πατήρ, Μητήρ»

καὶ υἱός» (ἀτελῆ)—Κωμωδία—ἡ «Ἀμάλθια» καὶ «ἡ ἔγγαμος ἢ αὐτόχειρ»—Λυρική ποιήσεις. «Ἐπεκ πτερόντα», «Εἰκόνες καὶ κύματα» ἐπαινεθὲν κατὰ τὸν ποιητικὸν διαγωνισμὸν τοῦ 1866, «Παντοῖαι ποιήσεις», «Ἀσμάτια».—Ἔργα πεζά.

Ἄπαντα τὰ ἔργα ταῦτα ἐκτὸς τῶν «Κωμωδιῶν» καὶ τοῦ «Λουκᾶ Νοταρᾶ» καὶ τοῦ πρώτου τόμου τῶν «Ἀττικῶν Νυκτῶν» ἐδημοσιεύθησαν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ποιητοῦ, εἰς δύο τόμους ὑπὸ τὸν ἄνω τίτλον «Ἀττικῆ Νύκτες». Σ. Σ.

ΣΙΣΚΑ ΒΑΝ ΡΟΣΜΑΕΛ

ἡ
 Η ΘΥΓΑΤΗΡ ΤΟΥ ΠΑΝΤΟΙΟΠΩΔΟΥ.

[Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους]

B.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Πελεκμᾶννος ἐκάθητο ἐν τῷ ὀπισθοδόμῳ τοῦ παντοιοπωλείου μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς Βᾶν Ροσμᾶελ καὶ ἡ σύσκεψις ἤρξατο ὡς ἑξῆς ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς Σίσκας:

—Ἰατρὲ Πελεκμᾶννε, ἡ σύζυγός μου ἀπαιτεῖ ἄνευ ἀναβολῆς νὰ πέμψῃ τὴν Σίσκαν εἰς τι γαλλικὸν οἰκοτροφεῖον. Τὸ κατ' ἐμὲ, ἀντεστάθην ἐπὶ μακρὸν, ἀλλὰ τὰ δάκρυα τῆς Σίσκας μὲ κατέπεισαν ἐπὶ τέλους νὰ μεταβάλω γνώμην.

—Εἰς τι γαλλικὸν οἰκοτροφεῖον; ἠρώτησεν ὁ διδάκτωρ ἐκπληκτός. Ἄλλ' ὑπάρχουσι ἀρκετὰ σχολεῖα ἐν τῇ πόλει...

—ὦ, ἂν, ἀνέκραξεν ἡ μήτηρ γελῶσα μετὰ χλευασμοῦ πως. Τί μανθάνουσιν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως; νὰ ράπτωσι, νὰ κεντῶσι, νὰ κόπτωσιν ἕνα ὑποκάμισον, νὰ κάμνωσιν ἕνα λογαριασμὸν καὶ νὰ ὁμιλῶσι φλαμανδιστί; πράγματα τὰ ὁποῖα ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει. Ἴδέτε ὅμως ὀλίγον τὴν κόρην τοῦ Σπινάελ, ἀνεχώρησε ξύλον καὶ ἐπανῆλθε «δεσποῖνη» ὁμιλεῖ τὴν γαλλικὴν, εἶναι εὐγενής, ὑπολήπτεται ὑφ' ὄλων τῶν πλουσίων νέων... καὶ δὲν ἔχει

παρὰ νὰ ἐκλέξῃ ἐκείνον μεθ' οὗ θέλει νὰ ζήσῃ.

Ὁ Πελεκμᾶννος ἀνύψωσε τοὺς ὤμους καὶ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν σκεπτόμενος.

—Μὲ λυπεῖτε, κυρία Βᾶν Ροσμᾶελ, εἶπεν. Δὲν γνωρίζω ποῖον κακὸν πνεῦμα σᾶς ἐμπνέει καὶ σκοτίζει τὴν τόσον ὀρθὴν κρίσιν σας; οἱ πλοῦσιοι οὗτοι νέοι περὶ ὧν ὁμιλεῖτε δὲν εἶναι παρὰ ράπται, κωμωδοὶ καὶ ὑπαλληλίσκοι, οἵτινες ἔρχονται εἰς τὸ κατάστημα τοῦ ὑποδηματοποιοῦ, ὡς αἱ μυῖαι περιπίπτανται πέριξ τῆς ζακχαίσεως. Γνωρίζω τὴν Ὁρτενσίαν Σπινάελ καὶ δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω ὅτι θὰ ἐδίδον τὸ ἥμισυ τῶν ὄσων κατέχω, ἵνα ἐμποδίσω τὴν Σίσκαν νὰ τῇ ὁμοιάσῃ. Θὰ θελήσητε νὰ φήσητε νὰ πωλεσθῇ ἡ ὠραία, ἀφελὴς καὶ ἄδολος αὐτὴ κόρη; θὰ θελήσητε νὰ τῆς διαστρέψῃτε τὴν ὀρθοκείαν, τὰ καλὰ ἦθη, τὴν φλαμανδικὴν αὐτῆς εὐθύτητα, ἵνα τὴν καταστήσητε κοῦφον καὶ καταφρονητὴν ἐρωτότροπον; Προσέξατε ἴτως αἱ συμβουλαί μου εἶναι μάταιαι; ἐν τῇ περιπτώσει ὁμοῦς ταύτῃ θὰ μετανήσητε.

Οἱ γονεῖς τῆς Σίσκας ἔλαβον διαφόρους ἕκαστος ἐντυπώσεις ἐκ τῶν αὐστηρῶν τούτων λόγων τοῦ ἱατροῦ; ἀμφότεροι ἐμειδίασαν, ὁ μὲν πατὴρ ἐκ γαρῶς, διότι προῦβλεπε τὸν θρίαμβον τοῦ Πελεκμᾶννου, ἡ δὲ μήτηρ ἐκ πείσματος. Δὲν ὑπεχώρησεν ἄλλ' ἀνέκραξε:

—Ἰατρὲ, εἶσθε λίαν ἀπότομος! Ἐἴμεθα ἄνθρωποι τῶν παλαιῶν χρόνων καὶ σήμερον δὲν ἀξίζομεν τίποτε... Γνωρίζω ὅτι καταφρονεῖτε πᾶν ὅτι γαλλικόν...

Ὁ Πελεκμᾶννος τὴν διέκοψεν.

—Κυρία Βᾶν Ροσμᾶελ, εἶπεν, δὲν θέλετε νὰ με ἐννοήσητε. Οὐδὲ διῆλθε τῆς σκέψεώς μου νὰ ἐμποδίσω τινὰ νὰ μάθῃ ξένος γλῶσσας, ὁ δὲ δύνασθε σαφῶς νὰ ἴδητε ἐν τῷ υἱῷ μου Λουδοβίκῳ, ὅστις σπουδάζει τανῦν ἐν τῷ πανεπιστημίῳ. Δὲν γνωρίζει τὴν γαλλικὴν; Τοῦναντίον, καλλίτερα νομίζω ἢ οἱ περὶ τὴν Ὁρτενσίαν Σπινάελ ἀμαθεῖς καὶ κοῦφοι νεανῖαι. Κυρία Ροσ-

μάελ, μὴ με παρατηρήτε οὕτως; ἀμαθεῖς λέγω, καὶ! τί γνωρίζουσιν; ὀλίγα γαλλικὰ τῶν τριόδων, τὰ ὁποῖα μάλιστα συχνὰ καταβασανίζουσιν ἀνηλεῶς, οὐδ' αὐτὴν τὴν μητρικὴν τῶν γλῶσσων εἰδότες; προκειμένου δὲ περὶ τῶν ὠφελίμων ἐπιστημῶν, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν τοῖς εἶναι ἀγνωστον. Ὅλη αὐτῶν ἡ μάθησις συνίσταται εἰς ἀπατηλὸν τι ἐξωτερικὸν ἐκ φράσεων καὶ λέξεων, ἃς ἀγρεύουσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐν ταῖς ἡμετέροις καὶ τοῖς μυθιστορημασίῳ ἐξ ὄλων δὲ τούτων πλάττουσι κενὴν τινα καὶ ἐπιτετηδευμένην φλυαρίαν, ἣν πωλῶσιν εἰς τοὺς ἀμαθεῖς ὡς γαλλικὴν ἐκπαίδευσιν! Ἄλλὰ μὴ ἀπομακρυνώμεθα τοῦ προκειμένου; ἀκούσατέ με καλλίτερον καὶ δώσατε προσοχὴν εἰς τοὺς λόγους μου. Σᾶς ἔλθω λαιπὸν ὅτι ὑπάρχουσι καλὰ οἰκοτροφεῖα, ἀλλὰ σύναμα καὶ ἀπειρία τοιούτων κακῶν; καὶ τὰ μὲν καλὰ εἶναι ἐκείνη, ἐν οἷς αἱ διδασκαλίαι ἐννοεῖσιν τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν ἔχουσι σκοπὸν ὠφελιμώτερον παρὰ τοῦ νὰ περικαλύπτωσι μίαν κόρην μὲ κοσμικὸν τι ἐξωτερικὸν πρὸς βλάβην τῆς εὐσεβείας καὶ ἀγαθότητος αὐτῆς; ἐν οἷς αἱ διδασκαλίαι ἐπαγρυπνοῦσιν ἀπαύστως ἐπὶ τῶν μαθητηρίων καὶ προσπαθοῦσι νὰ καταπιεζῶσι τὸ ξενικὸν δηλητήριον, νὰ καταπολεμήσωσι τὴν ματαιότητα καὶ νὰ καταδαμάσωσι τὴν κοῦφον αἰσθητικὴν ἐν οἷς τέλος δὲν προτίθενται νὰ μεταβάλωσι τὰς παρθένους εἰς δεσποῦνας τοῦ συρμού, ἀλλ' εἰς καλὰς καὶ ἀξίας οἰκοδοποῖνας... Ἐν τοιούτῳ οἰκοτροφείῳ θέλετε νὰ πέμψῃτε τὴν Σίσκαν; Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὐδὲν ἔχω νὰ νεντεῖπω; τοῦναντίον μάλιστα θὰ εὐχαριστηθῶ. Τὰ πάντα ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ἐκλογῆς ἣν θὰ ποιήσητε. Γνωρίζω ὅτι τὰ πλεῖστον τῶν γαλλικῶν οἰκοτροφείων εἰσὶ φωλαεὶ ἀπολαίαι καὶ ἀνηθικότητος, ἀλλ' εἰσὶ καὶ ἕνια καλὰ, ἃ περὶ δύναται τις εὐκόλως νὰ νεντεῖρω ὁπόταν θελήσῃ. Ἐὰν ἐπιθυμῆτε, δύναμαι νὰ ὑποδείξω ὑμῖν ἐν τοιούτῳ τὸ οἰκοτροφεῖον τῆς X. παραδείγματος χάριν.

—Τὸ οἰκοτροφεῖον τῆς X. ἀνέκραξεν ἡ μήτηρ. Ὅχι, ὄχι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ Σίσκα δύναται νὰ μείνῃ οἶκοι. Ἴδέτε τὴν Ἄνναν Βᾶν Στράτεν, διέμενεν εἰς τὸ οἰκοτροφεῖον αὐτὸ καὶ μετὰ τρία ἔτη ἐπανῆλθεν ἡ αὐτὴ ὡς ὀπόταν ἀνεχώρησεν. Ἄληθῶς εἶναι τιμῖα καὶ ἀγαθὴ καὶ ἀκούω νὰ λέγωσι ὅτι ἐδιδάχθη καὶ γνωρίζει πᾶν ὅ τι πρέπει νὰ γνωρίζῃ, ἵνα διοικήσῃ ἕνα οἶκον; ἀλλὰ δὲν δύναται τις νὰ μάθῃ ταῦτα πανταχοῦ; εἶναι ἀνάγκη νὰ φοιτήσῃ τις πρὸς τοῦτο εἰς οἰκοτροφεῖον;

—Καὶ πρὸς τί νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ φοιτήσῃ τις αὐτοῦ, κυρία Βᾶν Ροσμᾶελ; Σᾶς ἐννοῶ ἀρκούντως; ἵνα ἐγκαλισθῇ, δὲν ἔχει οὕτως; ἵνα μάθῃ νὰ κομψεύηται καὶ ἵνα χάσῃ πᾶσαν ἐγκράτειαν ὡς ἡ Ὁρτενσία Σπινάελ ἵνα καλλωπίζηται μὲ στολισμοὺς ἀνωτέρους τῆς περιουσίας τῆς καὶ νὰ ἐξέρχεται κομψοπερεπῶς πρὸς μέγα σκάνδαλον;

—Ἄλλὰ, ἱατρὲ, παρετήρησεν ὁ πατὴρ Βᾶν Ροσμᾶελ, ἐν τὰ περισσώτερα οἰκοτροφεῖα εἰσὶ διὰ τὰς κόρας σχολεῖα διαφθορᾶς, διὰ τὸ οἱ πλοῦσιοι, οἵτινες δὲν εἶναι νομίζω ἀνόητοι, πέμπουσι τὰς θυγατέρας τῶν αὐτοῦ.

—Ἐννοήσατέ με καλῶς, φίλοι μου, ἐπανέλαβεν ὁ γέρον Πελεκμᾶννος μετὰ ἠπιότητος. Ἐκαστὸν πρᾶγμα ἔχει δύο ἐπιπτώσεις. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι καλόν, εὐσημον καὶ ὠφέλιμον διὰ τὴν κόρην ἐνὸς πλουσίου, εἶναι συχνὰ κακὸν καὶ ἀπερπὲς διὰ τὴν κόρην ἐνὸς ἀστοῦ. Τὸ κακὸν ὁ περ ἐνυπάρχει ἐν τῇ ἐκπαίδευσί, ἣν λαμβάνουσιν αἱ παρθένοι ἐν τοῖς περὶ ὧν ὁ λόγος οἰκοτροφείων, ἔγκειται ἰδίως εἰς τοῦτο: ὅτι ἐμπνέουσι τὰς αὐτὰς ἰδέας εἰς τὴν κόρην ἐνὸς ὑποδηματοποιοῦ ἢ ἐνὸς μεταπράτου, ἃς καὶ εἰς τὴν θυγατέρα ἐνὸς εὐκαταστάτου ἢ ἐνὸς κτηματίου, καὶ εἰς τὸ ὅτι δίδουσι τὴν αὐτὴν παιδείαν εἰς τὴν κόρην, ἣ τις εἶναι ἠναγκασμένη νὰ ζήσῃ διὰ τῆς ἐργασίας τῆς καὶ εἰς τὴν κόρην, ἣ τις δὲν θὰ ἔχη ἀνάγκην τῶν ὄσων θὰ μά-

θη ἢ μόνον ὅπως μετριάσῃ τὰς ἀκηδίας πολυτελοῦς ὀκνηρίας. Ναι, ἐκεῖ, σᾶς λέγω, ἐπέρχεται διὰ τῆς συναναστροφῆς ἐκ θεμελιῶν ἢ καταστροφῆ· πᾶσα νέα κόρη θέλει νὰ κάμῃ τὴν δεσποσύνην καὶ ἡ πολυτέλεια ἐπιφέρει τὴν ὀκνηρίαν, τὰ μάταια καὶ ἀνόητα ἐξοδα τὴν κουφότητα καὶ ἔτι χει-

ξενοδόχου ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἄνευ τῆς γυναικός του, ἢ τις ἀνέκραξε μὲ φωνὴν πλήρη δριμύτητος:

—ὦ, ὦ, μὴ σπεύδετε τόσον, Βὰν Ροσμὰ-ελ... Καθίσατε καὶ μὴ χολώνητε, φίλε μου. Ἴατρὲ, εἶπατέ μοι, σᾶς παρακαλῶ, τί κακὸν θὰ προήρχετο ἐὰν ἡ Σίσκα ἐξεποι-

Κόρη Τσίγος

ρότερα. Τὰ οἰκοτροφεῖα ταῦτα παρέχουσιν ἡμῖν δαφιλῶς πολλὰς κομψοπρεπεῖς κόρας, ἀλλ' οὐδεμίαν καλὴν καὶ ἐργατικὴν οἰκοδέσποιναν!

Ὁ πατὴρ Βὰν Ροσμὰελ ἠγέρθη ὀρμητικῶς καὶ εἶπε μὲ τόνον ἀποφασιστικόν:

—Καλὰ, καλὰ, εἴθε πολὺ καλὸς, ἱατρὲ, καὶ ἐπιμένετε τόσον. Ἔχετε δίκαιον, ἡ Σίσκα θὰ μεταβῇ εἰς τὸ οἰκοτροφεῖον τῆς Χ., ἢ θὰ μείνῃ ἐν τῷ οἴκῳ.

Ὁ ἀγαθὸς ἀστὸς ἐσκέπτετο ἄνευ τοῦ

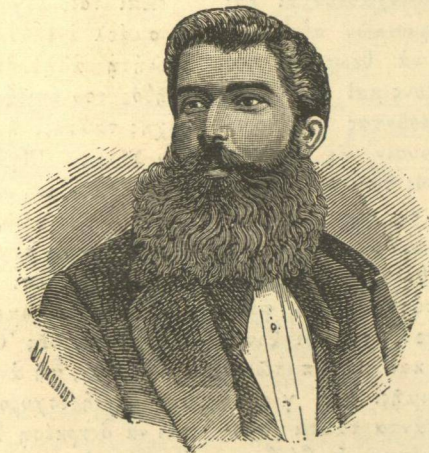
δεύετο ἐν τῷ αὐτῷ οἰκοτροφεῖῳ μετὰ τῆς κόρης ἐνὸς εὐγενοῦς καὶ ἐμάνθανε τὰ αὐτὰ ἂ καὶ αὐτή;

Ἐπὶ τῇ ἐρωτῆσει ταύτῃ ὁ ἱατρὸς ἐνόησεν ὅτι εἶχε νὰ γωνισθῇ κατὰ σκέψεως ὑποστηριζομένης ὑφ' ἀπάσης τῆς γυναικείας ἰσχυρογνομίας· μετέβαλε ὅθεν τόνον καὶ ἀπήντησε μὲ φωνὴν ἥττον βαρεῖαν:

—Οὐδὲν βέβαια, ἐὰν ἐν τῷ οἰκοτροφεῖῳ εἰς ὃ θὰ τὴν πέμψητε, λάβῃ τὴν πρέπουσαν ἐκπαίδευσιν καὶ ἀποκτήσῃ ὠφελίμους καὶ

χρησίμους γνώσεις δὲν γνωρίζετε, κυρία, ὅποιά τινα μαθάνωσιν αἱ νέαι κόραι ἀπὸ τὰς διδασκαλίσσας των καὶ ἰδίως αἱ μὲν ἀπὸ τὰς δὲ ἐν τῷ οἰκοτροφεῖῳ, εἰς ὃ σκέπτεσθε νὰ πέμψητε τὴν Σίσκαν. Πρέπει νὰ το εἶπω; Ἀκούσατε λοιπὸν, εἰ καὶ εἶναι λυπηραὶ ἀλήθειαι: μαθάνουσι τὴν γαλλι-

ρώματα, πῶς νὰ κτενίζωσι τὰς κόμας των à la neige, en tire bouchons ἢ à la chinoise· πῶς νὰ ἐνδύωνται en negligé, en robe de ville ἢ en costume de bal, πῶς νὰ ὑποκλίνωσι κατὰ τὴν τάξιν τῶν ἀνθρώπων οὐς χαιρετῶσι, βαθέως δὴλον ὅτι ὑποκλίνουσαι πρὸ τῶν πλουσίων, σχεδὸν πρὸ τῶν ἀστῶν

Ἰβανγίσι

κὴν γλώσσαν, εἶναι ἀληθές, ἀλλὰ μετ' αὐτῆς καὶ τὰ γαλλικὰ ἔθνη· μουσῶνται ὡς ἐν παραδείγματι εἰς τὸ πῶς νὰ ῥίπτωσιν ἐν βλέμμα, πῶς νὰ κάμωσι μικροὺς ἀκισμοὺς, πῶς νὰ νύσσωσι τὰ χεῖλη εἰς τρόπον ὅστε νὰ φαίνωνται εὐχαρεῖς καὶ ἀξιάγαστοι· μαθάνωσι τίνι τρόπῳ νὰ πατώσι τοὺς γονεῖς των διὰ ῥομαντικοῦ ἔρωτος δὴλον ὅτι ἀποκρύφου, πῶς νὰ πληρῶσι τὰς κεφαλὰς των μὲ ἐξημμένας ἰδέας, αἱ τινες ἐξαντλοῦσι τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, πῶς νὰ μεταχειρίζωνται τὰ παχύμυρα καὶ τὰ-

καὶ οὐδαμῶς πρὸ τῶν μικρῶν ἀνθρώπων· μαθάνουσι κοῦφα γαλλικὰ ἄσματα, ἃ περ διηγείρουσι προῶρως τὰ πάθη καὶ διδάσκουσι εἰς τὰς ἀφελεῖς παρθένους λόγους καὶ πράγματα, ἃ δὲν ἔπρεπε ποτὲ νὰ μάθωσιν, ἄσματα, ἃ τινὰ ὑπὸ τὸ περίχρυσον αὐτῶν ἐξωτερικόν εἰσι πηγὴ δηλητηριώδους ἀνηθικότητος καὶ διαφθορᾶς. Πᾶς ἐρωτῶ λοιπὸν εἶναι αὐταὶ αἱ γνώσεις αἱ πρέπουσαι τῇ χριστιανῇ κόρῃ, τῇ κόρῃ τῶν ἀγαθῶν καὶ τιμίων ἀστῶν;

Ὁ ἱατρὸς περετῆρησε κατὰ τὴν στιγμὴν

ταύτην ὅτι οἱ λόγοι τοῦ ἐποίου ζωντάν ἐντύπωσιν ἐπὶ τῶν δύο ἀκροατῶν τοῦ τὰ βλέματά των ἦσαν προσηλωμένα ἐπὶ τῶν τοῦ Πελεκμάνου καὶ ἔμενον ἀκίνητοι, ὡς ἐὰν ἡ αὐστηρὰ φωνὴ τοῦ γέροντος ἀγορητοῦ τοὺς εἶχεν ἀπολιθώσει. Ὁ διδάκτωρ, ὅς τις ἐπεθύμει πάση δυνάμει νὰ σώσῃ ἐκ τῆς ἀπωλείας τὴν κόρην δι' ἣν ἔτρεφε μεγίστην στοργὴν, ἐξηκολούθησε μὲ τόνον ἐκφραστικώτερον.

— Ὑπὸ τὴν διάπυρον ἔξαψιν τῶν ἀπλήστων καὶ παρὰ φύσιν τούτων παθῶν ἡ καρδία τῶν παρθένων ἀποχαυνούται καὶ κλείεται ἀπέναντι τῶν φυσικῶν αἰσθημάτων. Καὶ δὴ καταπτώσι νὰ θεωρῶσι τοὺς γονεῖς των ὡς μεψιμοίρους καὶ κρονολήρους φιλαργύρους οἰκονομοῦντας καὶ αὐτὸ τὸ λεπτόν! χαρακτηρίζουσιν ὡς ἐχθροὺς τῶν ἡδονῶν τοὺς συζύγους των, ὧν τὸ ἐκλάντιον δὲν εἶναι ὅπως εἰς τὴν διαθέσιν των καὶ οἱ τινες ἔχουσι τὸ δυστύχημα νὰ μὴ ὁμοιάζωσι μὲ τοὺς θελκτικὸς ἤσφας καὶ τοὺς ἐπαγωγὸς ἱππότας, οὓς ἡ φαντασία αὐτῶν ἀνέπλαττεν, παραδιάζουσι τὴν συζυγικὴν πίστιν καὶ καταπατῶσιν ὅλους τοὺς νόμους τῆς τιμῆς. Καὶ γνωρίζετε τὴν ἐστίαν ἐξ ἧς πάντα ταῦτα προέρχονται; Εἶναι τὸ Παρίσιον, ὁ βόρβορος οὗτος τῆς ἀσεβείας καὶ τῆς διαφθορᾶς, τὸ Παρίσιον, εἰς οὗ τὴν ζωὴν θέλετε νὰ μυήσειτε τὴν θυγατέρα σας! Ἴδετε τὴν Ὀρτενσίαν Σπινάελ! Τί ἄλλο εἶναι παρὰ μία ἔξαλλος κομψοπρεπῆς, ἀνταλάσσουσα φιλεράστους λόγους μετὰ πεντηκοντάδος κούφων νέων, προσέχουσα εἰς τὰς ματαίας αὐτῶν φλυαρίας καὶ ἀκούουσα καθ' ἑκάστην πράγματα, ἐφ' οἷς θὰ ἠρυθρία ὑπὸ τὰς λευκάς μου τρίχας τὸ ἐβρύτιδωμένον μέτωπόν μου! Καὶ τί μέλλει νὰ γίνῃ; Σκέπτεσθε ὅτι θὰ ἔχη καλὴν τύχην; Ὁχι ὄχι! θὰ παίξῃ μὲ τὸ πῦρ ἕως οὗ κατακαῆ καὶ τότε χαῖρε κομψοπρέπεια. Καταφρονουμένη καὶ ἐδελυτομένη ὑφ' ἀπάντων θὰ διαγάγῃ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ζωῆς της ἐν δακρύοις καὶ θὰ ὀδύρηται ἐπὶ τῇ ἀμαυρω-

θείσῃ τιμῇ της. Ὁ φίλοι μου, τοιοῦτον εἶναι τὸ τέλος ὃ θέλετε νὰ παρασκευάσητε διὰ τὴν μονογενῆ θυγατέρα σας, τὴν ἀγαπητὴν σας Σίσκαν. Θὰ τολμήσητε ὅμως νὰ φανῆτε πρὸ τοῦ θεοῦ, ἀψ' οὐ θυσιάσετε τὴν εὐτυχίαν καὶ τὴν ἀρετὴν τῆς θυγατρὸς σας, ὀδηγοῦντες αὐτὴν νὰ μιμηθῇ τὰ γαλλικὰ ἤθη; Θὰ καταδικάσητε τὴν ἀγνὴν αὐτὴν παρθένον νὰ ζήσῃ βίον μετανόιας καὶ τύψεως συνειδότων καὶ νὰ χύσῃ αἱματηρὰ δάκρυα ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῆς τιμῆς της! Ὁ! εἰπατέ μοι ὄχι, σὰς ἐκλιπαρῶ.

Ἐπὶ τοῖς λόγοις τούτοις ὁ πατὴρ Βὰν Ῥοσμὰελ ἀνελύθη εἰς δάκρυα· ἠθέλησε νὰ ὀμιλήσῃ ἀλλὰ δὲν ἐδύνατο· τοσοῦτον τὸ στήθός του ἐπιέζετο ὑπὸ τοῦ φόβου τῆς τύχης ταύτης, ἢ τις ἐδύνατο νὰ ἀπειλήσῃ τὴν Σίσκαν. Ἠγέρθη, ἤρπασε τὴν χεῖρα τοῦ ἱατροῦ καὶ ἀνέκραξεν:

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ, φίλε μου. Ὁλοκλούθησά τὴν συνετὴν συμβουλὴν σας· εἰμὶ βέβαιος ὅτι ἡ σύζυγός μου θὰ ἐπιμένῃ ἵνα πέμψωμεν τὴν Σίσκαν εἰς τὸ οἰκοτροφεῖον τῆς Ὀρτενσίας Σπινάελ... ἀλλ' ὄχι· γύναι, μὴ ἀντείπησ, ἢ ἄλλως θὰ μάθῃς ὅτι ἡ ἰσχυρογνωμοσύνη σου δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ ἢ ἐφ' ὅσον θέλω νὰ τὴν ὑποφέρω!

Ἡ κυρία Βὰν Ῥοσμὰελ ἐνόησεν ἐκ τῆς φωνῆς τοῦ συζύγου της ὅτι τὸ πρᾶγμα ἐδεινούτο, ἐφ' ὃ καὶ ἀπήντησε ψυχρῶς:

— Καλὰ, καλὰ, μὴ κάμωμεν λόγον πλέον περὶ αὐτοῦ. Ἡ Σίσκα ἄς μείνῃ οἴκοι· σκεφθῆτε δ' ὑμεῖς ὅπως θέλετε.

Οἱ λόγοι οὗτοι τῆς κυρίας Βὰν Ῥοσμὰελ ἐλύπησαν τὸν ἱατρὸν, διότι ἐνόησεν ὅτι ἡ μήτηρ τῆς Σίσκας δὲν εἶχε καταπεισθῆ, ἀλλ' ὅτι ἐπέμενεν ἔτι εἰς τὰς κινδυνώδεις σκέψεις της. Ἐν τούτοις πιστεύσας ὅτι ἐθριάμβευσεν, ἀπεχαιρέτησε τοὺς γονεῖς τῆς νέας κόρης καὶ ἀπῆλθεν ἡμιχαίρων καὶ ἡμιελυπημένος.

Γ.

Τρεῖς μῆνας μετέπειτα ὁ ἱατρὸς εἶδε τὸν κύρ Βὰν Ῥοσμὰελ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν· ὁ

ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐφαίνετο μεστὸς λύπης καὶ παρὰ τὴν συνήθειάν του ἐβάδιζε λίαν βραδέως, ὡς ἐὰν εἶχεν ἀναρρώσει ἐκ μακρᾶς ἀσθενείας. Ἄμα ἔφθασε παρ' αὐτῶ, ὁ γέρον Πελκμάννος ἔλαβε τὸν σφυγμὸν του, λέγων:

— Ἐλπίζω ὅτι δὲν εἴσθε ἀσθενής... ἀλλὰ κατὶ συμβαίνει... ὁ σφυγμός σας κτυπᾷ λίαν ἀσθενῶς. Τί ἔχετε, φίλε μου;

Ὁ ἀγαθὸς ἀστὸς ἤγειρε τοὺς ὀφθαλμούς, δύο δάκρυα ἔρρευσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν του καὶ ἀπήντησε μετὰ στεναγμοῦ:

— Ἡ Σίσκα εἶναι ἐν τῷ οἰκοτροφείῳ.

— Τί πρὸς τοῦτο, εἶπεν ὁ ἱατρός· εἰς ποῖον οἰκοτροφεῖον ὄμως;

— Εἰς τὸ τῆς Ὀρτενσίας Σπινάελ! Μὴ με μεμφθῆτε ὄμως, φίλε Πελκμάννε, δὲν εἶναι ἰδικόν μου λάθος. Κακὸς τις δαίμων ἔφερε τὸν οἶκόν μου ἐπάνω κάτω πρὶν ἢ συναίνεσά· δὲν ἐδύναμην δ' ἐπὶ μακρὸν νὰ ὑποφέρω τὰς μομφάς, τὰς ἐριδας, τὰς ἀπαύστους συζητήσεις, τὰ δάκρυα τῆς μητρὸς καὶ τῆς κόρης.

Ἄσθημα λύπης ἐπίεσε τὴν καρδίαν τοῦ ἱατροῦ· ἐλυπήθη τὸν φίλον του καὶ ἀπεκρίθη μειδιῶν:

— Κύρ Ῥοσμὰελ, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες συγγραφεῖς ἔγραψαν τὰ κατορθώματα μεγάλου τινὸς ἥροος ὀνομαζομένου Ἡρακλέους. Ὁ παράβολος οὗτος ἀνὴρ ἐδυνήθη νὰ φέρῃ εἰς πέρας γιγαντείους ἐπιχειρήσεις· διέσχισεν ὄρη, παρωχέτευσε ποταμούς, ἐφόνευσε πλεῖστα θηρία καὶ ὄφεις, ἐν οἷς καὶ ἐπτακέφαλόν τινα δράκοντα, ἀλλὰ καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν δὲν ἐδυνήθη νάντισταθῆ ἀπέναντι μιᾶς γυναικός... Παρηγορήθητι ὄμως, ἴσως τὰ πράγματα δὲν λάβωσι τὴν κακὴν ὁδὸν ἣν προεξέθεσα· ἄλλως δὲ θὰ ἐπιστρέφῃ δις τοῦ ἔτους οἴκοι, ὅπου θὰ δυνήθωμεν νὰ ἱατρεύσωμεν πᾶν ὅτι παρατηρήσωμεν κακόν.

Ὁ πατὴρ ἐμειδίασε παρηγορηθεὶς, ἔσφιγγε μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν χεῖρα τοῦ διδάκτορος καὶ ἐξηκολούθησε τὴν ὁδὸν του μὲ βῆμα ταχύτερον.

Ἡ Σίσκα εἶχεν ἀναχωρήσει διὰ τὸ οἰκοτροφεῖον μὲ ἐνδύματα καθαρὰ καὶ ἀπλᾶ καὶ μὲ ἐν κιβώτιον λευκῶν ἐσωενδυμάτων· ἀλλὰ μόλις μετέβη ἐκεῖ καὶ ἔπεμψε τῇ μητρὶ τῆς τὴν ἐπομένῃ ἐπιστολήν:

«Παμφιλτάτη μητῆρ.

«Εἰμὶ ἡ μάλλον πενιχρῶς ἐνδεδυμένη τῶν ἐν τῷ οἰκοτροφείῳ· ἅπασαι αἱ δεσποσύνη με χλευάζουσι καὶ μὲ μεταχειρίζονται ὡς χωρικὴν. Δὲν κάμω ἄλλο παρὰ νὰ κλαίω· κατατήκομαι ὑπὸ μεγίστης λύπης καὶ θὰ ἀσθενήσω βεβαίως, ἐὰν δὲν λάβῃτε οἶκτον τῆς δυστυχιοῦς Σίσκας σας. Ἡ κόρη τοῦ κουρέως, ὅς τις ἐξύριζε τὸν πατέρα, εὐρίσκεται ὁμοίως ἐν τῷ οἰκοτροφείῳ καὶ μετὰ τῆς ὡραίας ἐσθῆτας ἐξ ὀλοσηρικοῦ καὶ μετὰ τῆς ὡς ὄλαι αἱ ἄλλαι· μόνη ἐγὼ ἐνδύομαι μὲ πενιχρὰν βαμβακίνην ἐσθῆτα καὶ δὲν ἔχω οὔτε πῖλον οὔτε ὑποδημάτια· εἶμαι ἀείποτε κεκυφῖτα, διότι ἡ αἰσχύνῃ ἐφ' ὅτι εἰμὶ τοσοῦτον κακῶς ἐνδεδυμένη μὲ ἀναγκάζει νὰ βαδίζω πάντοτε μὲ ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ κάτω νεύοντας. Ἐγείνα ὡχρὰ καὶ ἰσχνὴ καὶ βεβαίως θὰ ἀσθενήσω, προσφιλὴς μητῆρ, ἐὰν μέλλω νὰ βλέπω ἔτι ἐπὶ μακρὸν ἐμαυτὴν παραγκωνιζομένην ἐνταῦθα ὑφ' ἀπάντων. Εἶμαι ἤδη εἰς τὸν Τηλέμαχον καὶ χορεύω τόσον καλὰ, ὥστε ὄλαι αἱ ἄλλαι δεσποσύνη μὲ ζηλοτυποῦσιν.

«Τὰς προσρήσεις τῷ πατρὶ μου.

«Ἡ μέχρι θανάτου ἀφοσιωμένη ὑμῖν θυγάτηρ σας,

«Εὐδοξία Βὰν Ῥοσμὰελ.»

Ἡ μήτηρ δὲν ἐτόλμησε νὰ δεῖξῃ τὴν ἐπιστολήν ταύτην εἰς τὸν σύζυγόν της. Ἐνόει ὅτι ἐδύνατο νὰ ἐνίδη ἐν αὐτῇ σημεῖα πρόδρομα τῶν κακῶν, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ ἱατρός Πελκμάννος· ἐβασίλευεν ἤδη ἐν αὐτῇ εἰδὸς τι κομψοπρεπείας καὶ κουφότητος· ὁ τελικὸς μάλιστα τύπος ἐφαίνετο δεδανεισμένος ἐξ ἐρωτικῆς τιнос ἐπιστολῆς· μετὰ λύπης δ' ἡ πτωχὴ μήτηρ προσεπάθει νὰ εὕρῃ τὴν λύσιν τοῦ ὀνόματος Εὐδοξία, ὃ περ τέλος ἠναγκάσθη νὰ

θεωρήσει ως μετάφρασιν τοῦ Σίσκα. Ἐξ ἀγάπης πρὸς τὴν θυγατέρα της τῇ ἔπεμψεν ἤδη δις χρήματα· ἡ Σίσκα κατεῖχε νῦν τὴν τέχνην νὰ ἐφευρίσκη ἀθῶα ψεύματα καὶ νὰ ἐκμεταλλεῖται τῆς στοργῆς τῆς μητρὸς της. Θὰ ἐδύνατό τις νὰ ἐκπληχθῇ ἐπὶ τῇ τοσοῦτον ταχεῖα ταύτη μεταβολῇ· ἀλλ' ἦτο μόνη; δὲν εἶχεν ἐν ταῖς συμμαθητρίαις της πλέον τῶν ἑκατὸν διδασκαλισσῶν, αἱ τινες διὰ τῶν λόγων των καὶ τῶν παραδειγμάτων των τῇ ἐδίδασκον πάσας ταύτας τὰς κομψοπρεπειᾶς καὶ ἰδιοτροπίας τὰς ἀπορρέουσας ἐκ τῆς ματαιότητος καὶ τοῦ ἐγωϊσμοῦ; ὦ! ἡ γαλλικὴ ἐκπαίδευσις της ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ἦτον ἤδη τετελεσμένη· τὸν πρῶτον μῆνα ἔσχε μίαν ἐσθῆτα ἡμιμεταξίνην· τότε τοῦ κυρμοῦ· τὸν δεύτερον, ἕνα πῖλον ἐξ ὄλοσηρικοῦ πεποικιλμένον μὲ ἄνθη· τὸν τρίτον, ἕν σκιαδίον· τὸν τέταρτον, ἑτέραν ἐσθῆτα ἀνοικτὴν περὶ τὸν τράχηλον· τὸν πέμπτον, ἔθεσεν εἰς χρῆσιν τὰ παχύμυρα καὶ τὸ ἐξ ἀμυγδάλων γάλα καὶ ἠγόρασε μικρὰν τινα κυτίδα, ἣν ἐκρυψε προσεκτικῶς, καὶ εἰς ἣν ἐβύθιζεν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν τὸν δάκτυλόν της, ἵνα ἐπαλειψῇ τὰς παρειὰς της, ἀπλῶς μόνον ἵνα δοκιμάσῃ πῶς θὰ της ἐπήγαιεν. Δὲν ἦσαν ταῦτα εὐπρεπῆς τις ἐκπαίδευσις καὶ τοιαύτην δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωσιν αἱ κόραι τῆς ἀστυκῆς τάξεως;

Ναι, ἀλλ' ὁ ἕκτος μὴν ἐπλησίαζε μεγάλους βήμασι, συνεπιφέρων μεθ' ἑαυτοῦ τὰς διακοπὰς. Τί θὰ εἶπη ὁ ἰατρὸς ὅταν θὰ ἴδῃ τὴν Σίσκαν πολυτελῶς ἐνδεδυμένην κατὰ τὸν τελευταῖον συρμόν, μὲ κόμην εὐωδιάζουσαν, μὲ τὸ στόμα εἰς τὴν καρδίαν καὶ μὲ χεῖλην ἀείποτε μειδιῶντα; Δὲν θὰ διεϊδύσῃ εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς τῆς νέας καὶ δὲν θὰ ἴδῃ τοὺς σπόρους τῆς διαφθορᾶς; Βεβαίως τοιοῦτόν τι θὰ συνέβαιεν· ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἡ Σίσκα ἔμελλε νὰ αναχωρήσῃ ἐκ τοῦ οἰκοτροφείου, ἡ μήτηρ τῇ ἔγραψε κρυφίως:

— Πρὸςχε νὰ φανῆς φρόνιμος, Σίσκα!

καὶ ὅταν ἐπιστρέψῃς ἐκ τοῦ οἰκοτροφείου νὰ μὴ φανῆς ματαιόφρων ἢ ἀθῶα, διότι ἐὰν ὁ ἰατρὸς Πελεκυᾶννος παρατηρήσῃ τοιοῦτόν τι, ὁ πατήρ σου δὲν θὰ σὲ ἀφήσῃ νὰ ἐπαναστρέψῃς αὐτοῦ.

Οἱ λόγοι οὗτοι δὲν ἔπρασσαν εἰς ὧσα μὴ ἀκούοντος. Λίαν συχνὰ ἡ Σίσκα ἐχλεύαζε μετὰ τῶν συμμαθητριῶν της τὸν ἰατρὸν τὸν ἀναμνησθέντα εἰς ὄλα καὶ συνεσκέπτετο μετ' αὐτῶν περὶ τῶν μέσων δι' ὧν νὰ διασκεδάσῃ τὴν δξυδέρκειαν του.

Ἀναχωρήσασα λοιπὸν ἅμα ταῖς διακοπαῖς ἐκ τοῦ οἰκοτροφείου ἔφθασεν ἐσπέραν τινα εἰς τὸ παντοιοπωλεῖον μετὰ τῆς μητρὸς της, ἣ τις μετέβη νὰ παραλάβῃ αὐτήν. Ἄλλ' εἶναι αὕτη ἡ Σίσκα τοῦ οἰκοτροφείου, ἡ Σίσκα ἣν γιωρίζομεν; Ἀπατώμεθα ἀναμφιβόλως· αὕτη φέρει ἀπλῆν καὶ μετριόφρονα ἐνδυμασίαν, ἡ κόμην της εἶναι ἐκτενισμένη εἰς δύο πλεξίδας ἄνευ πορπῶν καὶ ἄνευ ἀρωμάτων, δὲν φέρει πῖλον καὶ θαδίζει μὲ κεφαλήν κεκλιμένην καὶ μὲ ταπεινόφρονα βλέμματα. Ὁ ἰατρὸς τῇ ἀποτείνει τὸν λόγον καὶ ἀπαντᾷ τόσον ἀπλῶς καὶ ὀμιλεῖ προφυλαττομένη τόσον ὀλίγον, ὥστε ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἀπατάται καὶ... ἡ Σίσκα δύναται ἀνεμποδίστως νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ οἰκοτροφεῖον.

[ἔπεται συνέχεια].

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΑΛΜΑΡ ΚΑΙ ΟΡΛΑ.

Ἀπομνήσεις τοῦ «Ὀσσιανοῦ»
τοῦ Μάκφερσον. (1)

Προσφιλεῖς εἰσιν αἱ ἡμέραι τῆς νεότητος! Αἰὼν κατοικεῖ ἐν τῇ ἀναμνήσει αὐτῶν διὰ μέσου τῆς ὀμίχλης τοῦ χρόνου. Ἐν τῷ λυκόφωτι ἀναμνησθεὶς τὰς ἡλια-

1) Ὁ Ὀσσιανὸς ἦν υἱὸς τῷ ἐν τῷ παρόντι διηγήματι βασιλέως τοῦ Μάρβεν, Φίνγαλ, καὶ ἤκμασε περὶ τὸν τρίτον αἰῶνα μ. Χ. πολεμῆσας, ὡς λέγεται, μὲ τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ Καρακάλλα. Περὶ τὰ τέλη τῆς ἡλικίας του, ὁ Ὀσσιανὸς ἀπώλεσε τὴν ὄρασιν καὶ ἀπεσύρθη εἰς Glencoe, ὅπου ἐμετρίαζε τὴν λύπην του ψάλλον τὰ πολε-

κάς τῆς πρώτης ὥρας. Ἐγείρει τὸ δόρυ μὲ τρέμουσαν χεῖρα. «Δὲν ἔφερον τόσον ἀσθενῶς τὸν σίδηρον πρὸ τῶν πατέρων μου.» Περὶ ἧλθεν ἡ γενεὰ τῶν ἡρώων, ἀλλ' ἡ φήμη αὐτῶν διατηρεῖται ἐν τῇ φόρμιγγι καὶ αἱ ψυχὴ τῶν φέρονται ἐπὶ τῶν πτερυγῶν τῶν ἀνέμων. Ἀκούουσι τὸν ἦχον δια μέσου τῶν στεναγμῶν τῆς τρικυμίας καὶ χαίρουσιν ἐν τῇ νεφελῶδει αἰθούσῃ των.

Τοιοῦτος εἶνε ὁ Κάλμαρ. Λευκὸς λίθος δεικνύει τὴν στενὴν κατοικίαν του. Βλέπει κάτω διὰ μέσου στροβιλωδῶν καταγιγῶν καὶ κυλῖει τὴν μορφήν του ἐν τῇ λαίλαπι καὶ πτερυγίζει ἐπὶ τῆς φλογὸς τῶν ὀρέων.

Κατόκει ἐν Μόρβεν ἡ πολεμικὴ αὐτῆ τοῦ Φίνγαλ ἀκτίς. Τὰ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης βήματά του ἐσημειοῦντο δι' αἵματός. Οἱ υἱοὶ τοῦ Λόχλιν εἶχον φύγει πολλάκις πρὸ τῆς παροργισμένης λόγχης του· ἀλλ' ἤρμερον ἦτο τὸ ὄμμα τοῦ Κάλμαρ, ἀπαλὴ ἦτον ἡ κίνησις τῶν χρυσῶν πλοκάμων του, οἵτινες ἀπῆστραπτον ὡς τὸ μετέωρον τῆς νυκτός. Ἡ ψυχὴ του δὲν ἐστέναζε διὰ παρθένον· ἡ καρδία του εἶχε δοθεῖ εἰς τὴν φιλίαν, εἰς τὸν μελανότριχα Ὀρλαν, τὸν ὀλετήρα τῶν ἡρώων. Ἴσα ἦταν τὰ ξίφη των ἐν τῇ μάχῃ ἀλλὰ θηριώδης ἦτον ἡ γενναίότης τοῦ Ὀρλα, ἐνῶ εὐγενὴς ἡ τοῦ Κάλμαρ. Ἀμφότεροι κατόκου ἐν τῷ ἄντρῳ τοῦ Οἴθωνα.

Ἐκ τοῦ Λόχλιν ὁ Σουάραν ὄρμα ἐπὶ τὰ κυκᾶ κύματα. Οἱ υἱοὶ τοῦ Ἐριν πίπτουσιν

μικὰ αὐτοῦ κατορθώματα καὶ τὰ δυστυχήματα τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν συμπατριωτῶν του. Τὰ ποιήματα αὐτοῦ γεγραμμένα εἰς γλώσσαν Κελτικὴν, ἤδοντο ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Σκωτίας, ἀλλ' ἦσαν ἀγνωστα ἐν Ἀγγλίᾳ. Περὶ τὸ 1762 πρῶτος ὁ Μάκφερσον ὑπὸ τὸ ὄνομα Ὀσσιανὸς ἐδημοσίευσεν παράφρασιν τῶν ποιημάτων του. Ἀργότερον δὲ 1780 ὁ I. Smith συνεπλήρωσεν αὐτά. Πολλὰ ἐγράφησαν περὶ τῆς γνησιότητος τῶν ποιημάτων τούτων, ἀλλὰ σήμερον ἀπεδείχθη ὅτι ὁ Μάκφερσον καὶ ὁ Σμιθ ἀληθῶς εὗρον τὰ ποιήματα, ἀλλ' ἔδωκαν εἰς αὐτὰ μορφήν καὶ ὕψος ὄλως διάφορον τοῦ πρωτοτύπου.

Σ. Μ.

ὑπὸ τὴν ἰσχύν του. Ὁ Φίνγαλ συναθροίζει τοὺς ἀρχηγούς πρὸς μάχην.

Τὰ πλοῖα των καλύπτουσι τὸν ὠκεανὸν καὶ οἱ στρατοὶ των τοὺς πρασίνοους λόφους. Ἐρχοντο εἰς βοήθειαν τοῦ Ἐριν.

Ἡ Νύξ ὑφούται εἰς τὰ νέφη. Σκότος καλύπτει τοὺς στρατοὺς, ἀλλ' αἱ φλεγόμεναι δρυὲς ἀπαστράπτουσι διὰ μέσου τῶν κοιλάδων. Οἱ υἱοὶ τοῦ Λόχλιν κοιμῶνται· αἵματηρὰ ἦσαν τὰ ὄνειρα των. Ἐν τῷ νῶ αὐτῶν ἐβλεπον ὅτι ἤγειρον τὴν λόγχην καὶ ἔφευγεν ὁ Φίνγαλ. Δὲν συνέβαινε τ' αὐτὸ καὶ ἐν τῷ στρατῷ τοῦ Μόρβεν. Ἡ θέσις τοῦ σκοποῦ ἀνῆκε τῷ Ὀρλα. Ὁ Κάλμαρ ἴστατο παρ' αὐτῷ. Ἀμφότεροι ἔφερον τὰ δόρατα εἰς τὰς χεῖρας. Ὁ Φίνγαλ προσεκάλεσε τοὺς ἀρχηγούς. Ἐκεῖνοι ἴστανται νῦν περὶξ αὐτοῦ. Λευκόφαιοι ἦσαν οἱ πλόκαμοι ἀλλ' ἰσχυρὸς ὁ βραχίον τοῦ βασιλέως. Ὁ χρόνος δὲν ἔφθειρε τὰς δυνάμεις του.

— Υἱοὶ τοῦ Μάρβεν, εἶπεν ὁ ἦρωας, αὐριοι θ' ἀντικρύσωμεν τὸν ἐχθρὸν, ἀλλὰ ποῦ εἶναι ὁ Κουθουλλίν, ἡ ἀσπίς τοῦ Ἐριν; Μένει ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Τούρα ἀγνωῶν τὴν ἔλευσίν μας. Τίς θέλει νὰ σπεύσῃ πρὸς τὸν ἦρωα διὰ μέσου τοῦ στρατοπέδου τοῦ Λόχλιν καὶ καλέσῃ αὐτὸν εἰς τὰ ὄπλα; Ἡ ὁδὸς εὐρίσκεται μετὰξὺ τῶν ξιφῶν τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ πολλοὶ εἰσὶν οἱ ἦρωες μου, πολλοὶ οἱ κεραυνοὶ τοῦ πολέμου. Ὀμιλήσατε σεῖς ἀρχηγοί, τίς θὰ ἐγερεθῇ;

— Υἱὸς τοῦ Τρένμορ, ἐμοὶ ἔστω τὸ ἄθλον, εἶπεν ὁ μελανότριξ Ὀρλας, καὶ ἐμοὶ μόνῳ. Τί εἶναι δι' ἐμὲ ὁ θάνατος; Ἀγαπῶ τὸν ὕπνον τῶν ἀνδρείων, ἀλλὰ μικρὸς ἐστὶν ὁ κίνδυνος. Οἱ υἱοὶ τοῦ Λόχλιν κοιμῶνται. Θὰ ζητήσω τὸν Κουθουλλίν. Ἐὰν πέσω ἄς ἐγερεθῇ τὸ ἄσμα τῶν ραψωδῶν καὶ ἄς ταφῶ παρὰ τὸ ρεῦμα τοῦ Λούβαρ.

— Καὶ θὰ πέσης μόνος, εἶπεν ὁ ξανθὸς Κάλμαρ, θ' ἀφίσῃς μακρὰν τὸν φίλον σου; Ἀρχηγὸς τοῦ Οἴθωνα, δὲν εἶναι ἀσθενὴς ὁ βραχίον μου ἐν τῷ μάχεσθαι. Δύναμαι νὰ σε ἴδω θνήσκοντα καὶ νὰ μὴ δράξω τὸ δόρυ; Ὅχι· Ὀρλα! Ἀμφοτέρων ἦν ἡ θήρα

τῆς δορκάδος, ἀμφοτέρων ἔστω καὶ ἡ ὀδὸς τοῦ κινδύνου. Ἀμφοτέρων ὑπῆρξε τὸ ἄντρον τοῦ Οἰθωνα, ἀμφοτέρων ἔστω καὶ ἡ στενὴ κατοικία ἢ παρὰ τὰς ἔχθρας τοῦ Λουβάρ.

— Κάλμαρ, εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Οἰθωνα, διατὶ ἡ χρυσὴ κόμη σου ν' ἀμαυρωθῆ ἐν τῷ κοντορτῷ τοῦ Ἐριν; Ἄφες νὰ πέσω μόνος· ὁ πατήρ μου κατοικεῖ ἐν τῇ αἰθερίῳ κατοικίᾳ του καὶ θὰ χαρῆ διὰ τὸν υἱόν του. Ἄλλ' ἡ γλαυκῶπις Μόρα ἐτοιμάζει ἐν Μόρβεν τὴν τράπεζαν διὰ τὸ τέκνον της. Ἀκούει τὰ βήματα τοῦ κυνηγοῦ ἐπὶ τῶν φύλλων καὶ νομίζει ὅτι εἶναι τὸ βῆμα τοῦ Κάλμαρ. Ὡ, μὴ θελήσης νὰ εἶπῃ ὅτι ὁ Κάλμαρ ἔπεσεν ὑπὸ τὸν σίδηρον τῶν Λόχλιν, ὅτι ἀπέθανε μετὰ τοῦ σκυθρωποῦ Ὁρλα. Διατὶ τὸ δάκρυ νὰ θολώσῃ τὸν γλαυκὸν τῆς Μόρας ὀφθαλμόν; Διατὶ ἡ φωνὴ της νὰ καταρασθῆ τὸν Ὁρλαν, τὸν δλετήρα τοῦ Κάλμαρ; Ζῆθι, Κάλμαρ, ζῆθι ἵνα ἀναγείρῃς τὸν ἐκ φυκῶν τάφον μου. Ζῆθι ἵνα ἐκδικήσῃς τὸν Ὁρλαν εἰς τὸ αἷμα τῶν Λόχλιν, ἵνα συνοδεύσῃς τὸ ἄσμα τῶν αἰσθῶν πλησίον τοῦ τάφου μου. Γλυκὴ θέλει εἶσθαι εἰς τὸν Ὁρλαν τὸ νεκρικὸν ἄσμα ἐξερχόμενον τῶν χειρῶν σου, Κάλμαρ. Ἡ ψυχὴ μου θέλει μειδιᾶ εἰς τοὺς φθόγγους τῆς ὠδῆς.

— Ὁρλα, εἶπεν ὁ υἱὸς τῆς Μόρας, δύναμαι ἐγὼ νὰ ψάλλω τὸ ἐπικήδειον ἄσμα εἰς τὸν φίλον μου; Δύναμαι νὰ διασπείρω τὴν φήμην σου εἰς τοὺς ἀέρας; Ὁχι, ἡ ψυχὴ μου θὰ ἐκβάλῃ στεναγμούς. Ἄσθενεῖς καὶ διακεκομένοι εἰσὶν οἱ ἤχοι τῆς θλίψεως. Ὁρλα! αἱ ψυχαὶ μας θ' ἀκούωσιν ὁμοῦ τὸν ὕμνον. Μία νεφέλη ἔσεται δι' ἀμφοτέρους. Οἱ ῥαψῶδοι θ' ἀναμίξωσι τὸ ὄνομα τοῦ Κάλμαρ μετὰ τοῦ Ὁρλα.

Ἀφίνοισι τὸν κύκλον τῶν ἀρχηγῶν. Τὰ βήματά των φέρονται πρὸς τὸ στρατόπεδον τῶν Λόχλιν. Ἡ θνήσκουσα φλόξ τῶν δρυῶν ῥίπτει σπινθήρας διὰ μέσου τῆς νυκτός. Ὁ πολιτικὸς ἀστὴρ δεικνύει τὴν πρὸς τὴν Τοῦρα ἄγουσαν. Ὁ βασιλεὺς Σουάραν

μένει ἐν τῷ μονήρει λόφῳ του. Ἐνταῦθα τὰ στρατεύματα εἰσὶ μειγμένα καὶ συνοφρύνονται ἐν ὕπνῳ μετὰ τὰς ἀσπίδας των κάτωθεν τῶν κεφαλῶν των. Τὰ συσσωρευμένα ξίφη των ἀπαστρέπτουσιν εἰς ἀστάσις τινα. Τὰ πυρὰ θνήσκουσι καὶ ἡ αἰθάλη πίπτει καπνίζουσα. Τὸ πᾶν σιωπᾷ, ἀλλ' ἡ καταγιγίς μυκᾶται εἰς τοὺς ὑπερκείμενους βρόχους. Ἡρέμα διέρχονται οἱ ἤρωες μέσῳ τοῦ ἡμικοιμωμένου στρατοπέδου. Τὸ ἡμισυ τῆς πορείας ἐτελέσθη ἤδη, ὅτε ὁ Μάθων ἐρειδόμενος ἐπὶ τῆς ἀσπίδος του παρουσιάζεται εἰς τὸ ὄμμα τοῦ Ὁρλα, ὅπερ ἐκβάλλει φλόγας καὶ στίλβει ἐν τῷ μέσῳ τοῦ σκότους. Τὸ δόρυ του ἐγείρεται.

— Διατὶ συνοφρύνεσαι, ἀρχηγὸς τοῦ Οἰθωνα; εἶπεν ὁ ζανθότριξ Κάλμαρ, εὐρισκόμεθα ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐχθρῶν. Εἶναι καιρὸς χρονοτριβῆς;

— Εἶναι καιρὸς ἐκδικήσεως, εἶπεν ὁ σύνοφρος Ὁρλας. Ὁ Μάθων τοῦ Λόχλιν κοιμάται· βλέπεις τὸ δόρυ του; Ἡ αἵχμη του εἶναι ἀμαυρὰ ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ πατρός μου. Τὸ αἷμα τοῦ Μάθωνος θὰ ἐξατμισθῆ ἐπὶ τοῦ ἔρμου. Ἀλλὰ νὰ τὸν φονεύσω κοιμώμενον υἱὲ τῆς Μόρας; Ὁχι. Θὰ αἰσθανθῆ τὴν πληγὴν, ὅχι ἡ φήμη μου δὲν θὰ ἵπταται ἐπὶ τοῦ αἵματος τοῦ κοιμωμένου. Ἐγέρθητι, Μάθων, ἐγέρθητι νὰ πολεμήσῃς.

Ὁ Μάθων ἐγείρεται ἔκπληκτος ἐκ τοῦ ὕπνου ἀλλ' ἐγείρεται μόνος; Ὁχι, οἱ παμπληθεῖς ἀρχηγοὶ δρμῶσιν εἰς τὴν κοιλάδα.

— Φύγε, Κάλμαρ, φύγε, εἶπεν ὁ μελανότριξ Ὁρλας, ὁ Μάθων εἶναι ἐμὸς, θνήσκω εὐχαρίστως· ἀλλὰ οἱ Λόχλιν μᾶς κυκλοῦσι, φύγε διὰ μέσου τῆς σκιᾶς τῆς νυκτός.

Ἐ Ὁρλας στρέφεται. Τὸ κράνος τοῦ Μάθωνος διασχίζεται, ἡ ἀσπίς του πίπτει ἐκ τοῦ βραχιονός του καὶ αὐτὸς σφαδάζει ἐν τῷ αἵματι του. Κυλιεταί παρὰ τὴν φλεγόμενην δρῦν. Ὁ Στρούμων εἶδεν αὐτὸν πίπτοντα καὶ πληροῦται ὀργῆς. Τὸ ὄπλον του ἀστράπτει ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τοῦ Ὁρλα, ἀλλὰ λόγχη διαπερᾷ τὸν ὀφθαλμόν του καὶ ὁ ἐγκέφαλός του χύνεται

ἐκ τῆς πληγῆς του, καλύπτων τὸ δόρυ τοῦ Κάλμαρ. Ὅπως δρμῶσι τὰ κύματα τοῦ Ὁκεανοῦ ἐπὶ δύο ἰσχυρῶν πλοίων τοῦ βορρᾶ, οὕτω ἐπιπίπτουσιν οἱ ἐκ τοῦ Λόχλιν ἐπὶ τῶν δύο ἀρχηγῶν. Ὅπως, θραύοντα τὸ κύμα εἰς ἀφρούς, ὑπερφάνως, πηδαλιουχοῦνται τὰ πλοῖα τοῦ βορρᾶ, οὕτω ἀνθίστανται οἱ ἀρχηγοὶ τῆς Μόρβεν εἰς τοὺς διασκορπιζομένους ἄνδρας τοῦ Λόχλιν. Ὁ κρότος τῶν ὄπλων πλήττει τὰ ὄτα τοῦ Φίνγαλ. Κροτεῖ ἡ ἀσπίς του καὶ οἱ υἱοὶ του συνωθῶνται περίξ αὐτοῦ, ὁ δὲ στρατὸς χύνεται εἰς τὴν πεδιάδα. Ὁ Φίνος σκιρτᾷ ἐκ χαρᾶς καὶ ὁ Ὁσσιανὸς βαδίζει ὑπερήφανος μετὰ τὰ ὄπλα του. Ὁ Ὁσκαρ σείει τὸ δόρυ. Ἡ ἀέτιος πτέρυξ τοῦ Φίλλαν πετᾷ εἰς τὸν ἀέρα. Τρομερὰ ἡ τοῦ θανάτου κλαγγή. Πολλοὶ εἰσὶν αἱ χῆραι ἐν Λόχλιν. Ἡ Μόρβεν καυχᾶται ἐπὶ τῇ ἰσχύϊ αὐτῆς. Ἡ ἠὼς ὑποφώσκει ἐπὶ τῶν λόφων· οὐδεὶς ζῶν ἐχθρὸς φαίνεται, ἀλλὰ πολλοὶ εἰσὶν οἱ κοιμώμενοι τὸν αἰώνιον ὕπνον. Βλοσυροὶ ἀπλοῦνται ἐπὶ τοῦ Ἐριν. Ἡ αὔρα τοῦ Ὁκεανοῦ ἀνυσοῖ τοὺς βοστρύχους των, ἀλλ' αὐτοὶ οὐδόλως ἐγείρονται. Τὰ ὄρνεα κρῶζουσιν ἄνωθεν τῆς λείας των.

Τίνος οἱ χρυσοὶ πλόκαμοι κυματίζουσιν ἐπὶ τοῦ στήθους ἐνὸς ἀρχηγοῦ; Δαμπρὸς ὡς ὁ χρυσοὺς, ἀναμιγνύονται μετὰ τὰς μελαίνιας τρίχας τοῦ φίλου του εἶναι ὁ Κάλμαρ ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Ὁρλα. Λίμνη αἵματος ὑπάρχει περίξ αὐτῶν. Ὑπερήφανον εἶναι τὸ βλέμμα τοῦ σκυθρωποῦ Ὁρλα. Δὲν ἀναπνεύει, ἀλλ' εἰσέτι τὸ ὄμμα του εἶναι φλόξ καὶ οἱ χεῖρ του σφίγγει τὴν τοῦ Κάλμαρ· ἀλλ' ὁ Κάλμαρ ζῆ; Ζῆ καίπερ θνησιῶν.

— Ἐγέρθητι, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, ἐγέρθητι υἱὲ τῆς Μόρας, ἐμὸν ἔστι τὸ θεραπεύειν τὰς πληγὰς τῶν ἠρώων. Κάλμαρ, δυνατὸν εἰσέτι νὰ τρέξῃς εἰς τοὺς λόφους τοῦ Μόρβεν.

— Οὐδέποτε πλέον ὁ Κάλμαρ θέλει κυνηγήσει τὴν ἔλαφον τοῦ Μόρβεν ὁμοῦ μετὰ

τὸν Ὁρλαν, εἶπεν ὁ ἤρωας. Τί ἔσεται τὸ κυνήγιον ἐμοὶ μόνω; Τίς θὰ μερισθῆ τὰ λάφυρα τοῦ πολέμου μετὰ τὸν Κάλμαρ; Ὁ Ὁρλας ἀπέθανε. Τραχυσία ἦν ἡ ψυχὴ σου, Ὁρλα, ἀλλ' ἀπαλὴ δι' ἐμὲ ὡς ἡ δρόσος τῆς πρωίας. Ἡστραπτε διὰ τοὺς ἄλλους ὡς ὁ κεραυνὸς ἐν ᾧ δι' ἐμὲ ὡς ἀγουρὰ τῆς νυκτός ἀκτίς. Φέρετε τὸ ξίφος μου τῇ γλαυκῶπιδι Μόρα, ἅς τὸ ἀναρτήσῃ ἐν τῇ κενῇ αἰθούσῃ μου. Δὲν εἶναι καθαρὸν ἐξ αἵματος, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ σώσῃ τὸν Ὁρλαν. Θάψατέ με μετὰ τοῦ φίλου μου καὶ ἅς ὑψωθῆ τὸ ἄσμα, ὅτε τὸ σκότος θὰ με καλύψῃ.

Κεῖνται παρὰ τὸ βεῦμα τοῦ Λουβάρ. Τέσσαρες λευκοὶ λίθοι δεικνύουσι τὴν κατοικίαν αὐτῶν. Ὅτε ὁ Σουάρεν ἔφυγε, τὰ ἰστία μας ὑψοῦντο ἐπὶ τῶν κυανῶν κυμάτων. Οἱ ἄνεμοι ἔφερον τὰ πλοῖα εἰς Μόρβεν. Οἱ ῥαψῶδοι ἀνέπεμψαν τὸν ὕμνον.

«Ποία μορφή ἐγείρεται ἐπὶ τῶν μυκωμένων νεφελῶν; Τίνος τὸ σκυθρωπὸν φάσμα φαίνεται ἐπὶ τῶν ἐρυθρῶν βευσμάτων τῆς καταγιγίδος; Ἡ φωνὴ του κυλιεταί ἐν τῷ κεραυνῷ. Εἶναι ὁ Ὁρλας ὁ μελάγχρους ἀρχηγὸς τοῦ Οἰθωνα. Ἡ τὸν ἀπαράμιλλος ἐν τῷ πολέμῳ Εἰρήνη τῇ ψυχῇ σου Ὁρλα δὲν θ' ἀπολεσθῆ ἡ φήμη σου. Οὔτε ἡ σὴ Κάλμαρ. Ἐράσμιος ἦσο σὺ, υἱὲ τῆς κυανοφθάλμου Μόρας, ἀλλὰ δὲν ἦτο ἀβλαβὲς τὸ ξίφος σου, ὅπερ νῦν κρέμαται ἐν τῷ τάφῳ σου. Αἱ ψυχαὶ τοῦ Λόγγιν κραυγάζουσι περίξ αὐτοῦ. Ἀκουσον τὸ ἄσμα σου Κάλμαρ. Αὐτὸ εὐρίσκεται ἐν τῇ φωνῇ τῆς ἰσχύος. Τὸ ὄνομά σου ἀντηχεῖ ἐν Μόρβεν. Ὑψωσον τοὺς λαμπροὺς πλοκάμους σου, υἱὲ τῆς Μόρας, ἐξάπλωσον αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ τόξου τῆς ἰρίδος καὶ μειδιάσον διὰ μέσου τῶν δακρυῶν τῆς τρικυμίας».

(Lord Byron)

Σ. Σολωμονίδης.

Η ΥΠΝΩΤΤΟΥΣΑ ΣΚΙΑ.

Α

Ἐπὶ ἀειθαλοῦς τινος θέσεως τῆς Ἱρλανδικῆς ἀκτῆς ἐγείρεται παλαιόν τι παρεκκλήσιον τοῦ Ἀγίου Βαρθολομαίου, ὑπὸ τῶν πέριξ παρεκκλήσιον τοῦ Κισσοῦ ὀνομαζόμενον, ἕνεκα παμμεγέθους γηραιοῦ τινος κισσοῦ, ὃς τις ἀναρριχώμενος ἐπὶ τῶν ἐρειπωμένων τοίχων καὶ περικαλύπτων αὐτοὺς διὰ τῶν πρασίνων φύλλων του, φθάνει μέχρι τῶν θόλων τοῦ παλαιοῦ τούτου οἰκοδομήματος, ἔσωθεν μὲν τοῦ ὁποίου φαίνεται πράσινόν τι ὀροπέδιον, ἕνεκα τῶν ἐπ' αὐτοῦ φυομένων διαφόρων φυτῶν, ἐκείθεν δὲ μικρὰ τις λίμνη παρ' ἧ ὄπισθεν σειρὰς δένδρων κείται παλαιός τις μύλος κινούμενος δι' ὀλίγου ὕδατος, ἐκ τῆς λίμνης μετοχευομένου.

Πρὸς τὸ παρεκκλήσιον λοιπὸν τοῦτο τοῦ Κισσοῦ φθινοπωρινὴν τινα ἐσπέραν τοῦ Ὀκτωβρίου ἐβάδιζε νεανίας τις εἰκοσαέτης περίπου τὴν ἡλικίαν, ἐκ τῆς ἐνδυμασίας του φαίνόμενος υἱὸς πλουσίου τινος χωρικοῦ, ἐπὶ τοῦ μελαγχολικοῦ προσώπου τοῦ ὁποίου ἐπήνθει τὸ εὐχαρι καὶ τὸ συμπικρὸς. Ὁ Λέων Ζαρβὺ, διότι οὕτω ὀνομαζέτο, ἦν ἀνεψιὸς πλουσίου τινὸς τῶν πέριξ αὐτοῦ, Ζαρβὺ ὀνομαζομένου, ὅφ' οὐ καὶ ἀνετράφη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του λαβὼν ἥδη μετ' εὐδοκίμους σπουδὰς τὸ πτυχίον αὐτοῦ ἐν Δουβλίῳ, ἦλθε παρὰ τῷ θεῷ του, ἵνα διαμείνῃ, ὃς τις πλούσιος ὢν πρότερον ἐγένετο πλουσιώτερος χάριν τῆς περιουσίας τοῦ φίλου του Ὀβριάν, ὃς τις ἀναγκασθεὶς ὡς ἐπαναστάτης νάποδημήσῃ τῆς πατρίδος του, ἀπέθανεν ἐν Ἀμερικῇ. Παρὰ τῷ θεῷ του λοιπὸν τούτῳ ἔλθων ὁ Λέων καὶ οὐδόλως φροντίζων περὶ τῆς μεγάλης αὐτοῦ περιουσίας, ἧ τις ἡμέραν τινὰ ἔμελλε νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας του, οὐδὲ περὶ τῶν πολυτελῶν τέρψεων, ἀεὶ ἐδύνατο νάπολαύσῃ, ἡδύνατο νὰ

περιδιαβάξῃ μόνος βεμβάζων παρὰ τὰ ποιητικὰ ταῦτα τοπία θαυμάζων καὶ ἀπολαμβάνων τὰ κάλλη τῆς φύσεως, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ ἐξυμνῶν αὐτὰ ὡς ποιητῆς.

Ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ βλέπομεν αὐτὸν καθίζοντα πρὸς παρεκκλήσιον σύννου καὶ ὄνειροπολοῦντα φθὰς ὁ Λέων ὑπὸ τὸν πυκνὸν κισσὸν ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς χλόης καὶ ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ λαμπρὸν θίαμα, ὃ περ παρίστα ὁ τὰς τελευταίας ἀκτίνας του ἐπὶ τὴν γῆν ρίπτων δῦαν φοῖβος, καὶ χαιρετῶν τὴν ἐκ τοῦ ἔναντι μέρους ἀνατέλλουσαν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην σελήνην.

Ἀΐφνης ὅμως τὸ βλέμμα του προσέκρουεν ἐπὶ ἀνθρώπινον κρανίον ἐπὶ μαρμαρίνης πλακῶς δεικνυούσης ὅτι ἄλλοτε ἐκεῖ ἀνεπαύοντο οἱ ἀγαθοὶ ἄστοι, οὓς ὁ θεὸς ἠδύοκει νὰ καλέσῃ παρ' αὐτῷ ὁ Λέων κύψας τὸ ἔλαθεν προσηλωμένους δ' ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπ' αὐτοῦ:

—Τίς ἦσο σὺ, τὸ ἠρώτησε σκεπτικὸς τίς σὲ παρεκίνησε νὰ ἐξέλθῃς τοῦ τάφου σου Ἐξετάσας δ' αὐτὸ προσεκτικώτερον ὡς ἰατρὸς καὶ εὐρὼν ὅτι ἦτο κρανίον γυναικὸς:

—Θὰ ἦσο ὠραία, εἶπε, θὰ ἡγαπάσῃ. Ἄϊσως θὰπέθανες ἐξ ἔρωτος. . . Ἄ, ναὶ σὲ βλέπω ἦσο ὠραία, εἶχες τὴν κόμην ξανθὴν, τοὺς ὀφθαλμοὺς κυανούς. . . ὀμίλησόν μοι ὀμίλησόν μοι, ὠραία κόρη.

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ Λέων δὲν ἐλάμβανεν οὐδεμίαν ἀπόκρισιν διὸ καὶ πλησιάζας τὸν τάφον ὑπὸ τὴν λάμπην τῆς σελήνης ἔθεσε μετ' εὐλαθείας τὸ κρανίον ὑπὸ τὴν πλάκα, ἐφ' ἧς προσπαθήσας ἀνέγνωσε τὴν ἀκόλουθον ἐκ τῆς πολυκαιρίας καὶ ὑγρασίας ἐσβεσμένην ἐπιγραφήν.

ΑΓΝΗ.

17 ΕΤΩΝ.

Ἐν ἀγνῇ τῶν ἡλικία, Ἀγνή, ἀπέθανε, ἔμορμύρισεν ὁ Λέων ἀναπαύθητι τώρα καὶ ἐπανάλαβε τὸν διακοπέντα ὕπνον σου, ὃν ἐὰν σοὶ ἐτάραξαι συγχώρει, Ἀγνή.

Μόλις ἐτελείωσε τὰς λέξεις ταύτας καὶ ἤσυχος ψίθυρος ἀναπνοῆς ὑπνώττοντος προσέβαλε τὴν ἀκοήν του ἔντρομος κατ' ἀρχὰς ὁ Λέων ὠπισθοχώρησε ταχέως, ἀλλ' εἶτα αἰσχυρθεὶς διὰ τὸν φόβον ἐπανῆλθε παρὰ τὸν τάφον τῆς Ἀγνῆς, ἀλλ' ὁ ψίθυρος δὲν ἔπαυεν ἐξηκολούθει σχεδὸν ἀρμονικός, ὡς ἐλαφρὰ ἀναπνοὴ στήθους ὑπνωττούσης νεάνιδος. ὡς ἄσμα ὑπνωτούσης σκιάς.

Ὁ Λέων προσηλωθεὶς καὶ μὴ αἰσθανόμενος πλέον φόβον ἔμεινεν ἀκίνητος σιωπηλῶς μόνον ψιθυρίζων καὶ παρακαλῶν τὴν σκιάν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἄσμά της, ὅπερ ἐξελάμβανεν ὡς τῆς Ἀγνῆς.

Ἦναψεν εἶτα ἐν πυρετῶν καὶ ἐπλησίασε τὸν τάφον, ἵνα ἀναγνώσῃ πάλιν τὴν ἐπιγραφὴν, ἀλλ' ὁ ψίθυρος παραυτὰ ἔπαυσε καὶ τότε μόνον ἐπανήρχισεν, ὁπότε ἐσβέσθη τὸ πυρετῶν. Ἐκλινε τότε τὸ γόνυ ὁ Λέων ἐπὶ τοῦ τάφου καὶ:

— Συγχώρει, μετὰ σεβασμοῦ ἀνέκραξε, συγχώρει, ἐὰν ταραξῆς τὸν ὕπνον σου δὲν ἐσβώμαι νῦν τὸ ἄσμά σου ὦ, θὰ τὸ σεβασθῶ ἐν τῷ μέλλοντι, καὶ μόνον καθ' ἐσπέραν θὰ ἐπανέρχωμαι, φιλότατη σκιά, νὰ σὲ ἀκούω ὑπνώττουςαν.

Καὶ ἔμεινεν οὕτω μὲ τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην ἄγνωστον ἐπὶ πόσῃ ὥρᾳ καὶ θὰ ἔμεινεν ἴσως καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἐὰν φωνὴ τις ἤχηρὰ καλοῦσα αὐτὸν δὲν διέκοπτε τοὺς διηλογισμούς του. Ὁ θεῖος του Ζαρβὺ τὸν προσεκάλει.

Ἦ θεῖος Ζαρβὺ ἦτον ἀξιόλογος ἄνθρωπος. Καὶ ὅσοι ἐγνώρισαν αὐτὸν πρό τινων ἐτῶν τὸν ἐγνώριζον ὡς ἄνθρωπον ἀρετῶν, χαριέντα, πλήρη χαρᾶς, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἄνθρωπον εὐτυχῆ νῦν ὅμως κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, καθ' ἣν τὸν γνωρίζομεν, ὁ Ζαρβὺ δὲν γελᾷ πλέον, τὸ πρόσωπόν του κατέστη μελαγχολικόν, τὸ μείδιμα ἀπέπτη τῶν χειλέων του, δὲν φαίνεται πλέον χαρῆς, ἀλλ' ἀνήσυχος, στενοχωρημένος ἐν ἐνὶ λόγῳ δυστυχῆς.

—Καὶ τί κάμνεις λοιπὸν αὐτοῦ, Λέων; ἠρώτησε τὸν ἀνεψιὸν του.

—Ὅμιλῶ πρὸς τὰ φαντάσματα τῆς νυκτὸς, ἀπεκρίθη οὗτος δὲν εἶναι τὸ κοιμητήριον τοῦτο τὸ παλαιὸν κοιμητήριον τοῦ Ὀβριάν;

—Σίγα, μόνον ἐδυνήθη νὰ προσφέρῃ ὁ θεῖος του, σίγα, δυστυχῆ.

—ὦ! λοιπὸν τὸ γνωρίζετε καὶ σεῖς, ἀνταπήντησε ζωηρῶς ὁ Λέων.

—Σίγα σοὶ λέγω, ἔμορμύρισεν ὁ Ζαρβὺ, καὶ τάχυνον τὸ βῆμά σου.

Μετ' ὀλίγα λεπτὰ παρεκάθητο ἐν τῷ δαίπνῳ ὁ μὲν σύννου καὶ κατηφῆς, ὁ δὲ συλλογιζόμενος τὴν Ἀγνῆν του.

Β'.

Ἦ ἐπαύριον ἀνέτειλε καὶ ἦδη ὁ Ἥλιος εἶχε ρίψει τὰς ἀκτίνας του ἐπὶ τὴν γῆν, ὅτε θεῖος καὶ ἀνεψιὸς συνηντήθησαν ἐν τῷ κήπῳ ἐπὶ τῶν προσιῶν ἀμφοτέρων ἦτον ἐγκεχαραγμένη ἡ ἀγρυπνία συνεβάδιζαν ὁμοῦ σιωπηλοὶ καὶ σκεπτικοὶ μόνον ὁ κῶδων τοῦ προγεύματος ἀπέσυρεν αὐτοὺς τῶν βεμβασμῶν τῶν ἐκάθησαν εἰς τὸ πρόγευμα, ἀλλὰ δὲν εἶχον καιρὸν νὰ γευθῶσιν ὁ μὲν ἐστενοχωρεῖτο ὡς ἐὰν κατετρώχετο ὑπὸ δεινοῦ πυρετοῦ, ὁ δὲ ἐσυλλογιζέτο τὴν Ἀγνῆν του.

Μετὰ τὸ πρόγευμα μείνας μόνος ὁ Λέων ἐνεδύθη καὶ ἔτρεξε πρὸς τὸ παρεκκλήσιον ἐπεσκέφθη τὸν τάφον τῆς Ἀγνῆς, ἐκάθησεν ὑπὸ τὸν κισσὸν, ἠκραόσθη, ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο ἤκουσεν ἢ τὸν ψίθυρον τῶν φύλλων αὐτοῦ καὶ τὸν ἀπομεμακρυσμένον βόμβον τοῦ στρεφομένου μύλου.

Ἐγερθεὶς λοιπὸν ἐβάδισε πρὸς τὸ παρεκκλήσιον ὅπου εἰσελθὼν ἐγονάτισε πρὸ τοῦ ἀγιαστηρίου καὶ προσηυχῆθη προσευχήθη διὰ τὴν σκιάν τῆς Ἀγνῆς, ζητήσας ἕνα παρὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅπως τῷ ἐπιτρέπῃ νὰ κοῦθῃ καθ' ἐκάστην ἐσπέραν τὸ ἄσμα αὐτῆς καὶ τὴν βλέπῃ ἐκάστην νύκτα εἰς τὸ ὄνειρόν του.

Ἐξήλθε τῆς ἐκκλησίας καὶ καθήσας ὑπὸ τὸν κισσὸν ἐζωγράφισε τὴν ἀποψιν τῆς λίμνης· εἰργάζετο οὕτω ἐπὶ πολλὴν ὥραν, ὅτε ἐλαφρὸς κρότος τὸν ἐξέπληξε, διὸ καὶ στρέψας παρετήρησε χωρικὸν τινα παῖδα ὀλίγον ἀπωτέρω τοῦ ἰστάμενον, κρατοῦντα εἰς χεῖρας καλαθίον τι καὶ μετὰ περιεργείας θεωροῦντα τὸ ἰχνογράφημα.

Ἦτον ἀληθὴς τύπος ἱρλανδικοῦ χαμινίου, ἰσχνὸς καὶ τραχὺς τὴν ὄψιν. Περισκελῆς ἐκ λινοῦ, ἐξ ὄλων τῶν μερῶν ἐσχισμένη, περιβάλλουσα τὰ λιγὰ σέλη του· ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ἠπλοῦτο παλαιὸς τις μάλλι-νος χιτῶν, ἐρυθρὸν χρῶμα ἔχων ἄλλοτε, διὰ τῶν ὀπῶν τοῦ ὁποίου ἐφάνοντο τὰ ὀστεῶδη πλευρά του· ἡ κόμη του οὐλῆ καταντήσασα, ὡς μὴ κτενισθεῖται ποτὲ, ἔφθανε μέχρι τῶν ὀφθαλμῶν του ἐφ' ὧν διέκρινε τις τὸ ἄγριον ἀλλ' οὐχὶ τὸ κακὸν καὶ τὸ πονηρὸν.

— Καὶ τί κρατεῖς αὐτοῦ ἐν τῷ καλαθίῳ; τὸν ἠρώτησε μειδιῶν ὁ Λέων.

— Ἰχθύς, κύριε μου ἐπήντησεν ὁ παῖς· ἰχθύς, οὗς ἤγρευσα πέραν ἐκεῖ εἰς τὴν λίμνην.

— Εἰς τὴν λίμνην; τὸν διέκοψεν ὁ Λέων; ἀλλὰ νομίζω ὅτι αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν θεῖον σου Ζαρθὺ καὶ ἄγνωσθ' ἐπὶ τίνι δικαίωματι σφετερίζεσαι τὰ τῶν ἄλλων!

— Ναί... ἀλλὰ... ἐπιθύρουν ὁ παῖς, ἐν ἀπὸ τὴν στιγμήν ταύτην ὀνομάζομεν Βάβυ, μὲ βλέμμα πλήρες λύπης.

— Ἔστω! σὲ συγχωρῶ, εἶπεν ὁ Λέων μὲ προστατευτικὸν βλέμμα· καὶ τί σκοπεύεις νὰ ποιήσης τοὺς ἰχθύς αὐτοῦς.

— Νὰ τοὺς πωλήτω ἐὰν εὐρῶ..

— Λοιπὸν τοὺς ἀγοράζω ἐγὼ, καθὼς θάγοράζω καὶ τοὺς ἄλλους, οὗς θάγρευης τὰς λοιπὰς ἡμέρας, καὶ ἰδοὺ δύο σελλίνια διὰ τοὺς τῆς σήμερον.

Ὁ Βάβυ ἔκυψε καὶ ἔλαβε σειριτῶν τὰ δύο σελλίνια, ἠσασυρὸν, δι' ποτὲ μέχρι τοῦδε δὲν εἶχε λάβει εἰς χεῖρας· καὶ πλήρης χαρᾶς ἀνέκραξε.

— Τοῦτο ὅμως εἶναι διὰ σᾶς· εἰς μὴν

εἶναι ἀφότου παρμονεύω... ἀλλὰ μετὰ τινὰς ἡμέρας θὰ εἶναι καιρὸς... ὦ θὰ ἴδῃτε τότε... ἐὰν ὁ Βάβυ εἶναι ἀχάριστος.

Μετὰ τὰς μυστηριώδεις ταύτας λέξεις ὁ παῖς ἔφυγε τρέχων μακράν.

— Πτωχὲ μικρὲ! ἐπιθύρουν ὁ Λέων παρακολουθῶν αὐτὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἔχεις καλὴν καρδίαν καὶ θέλω νὰ τὴν σώσω ἐκ τῆς ἀθλιότητος.

Καὶ ἐπανέλαβε τὴν ἐργασίαν του μετὰ τοσαύτης ζέσεως, ὥστε, καὶ τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης, εἰργάζετο ἔτι. Ἡ ὥρα ἦτο προκεχωρημένη ὅποτε ἔπαυσε νὰ ἐργάζηται· ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἔκφυλιν, ἐξηπλώθη ὑπὸ τὸν κισσὸν ὑπὸ τὸ λαμπρὸν φέγγος τῆς σελήνης καὶ ἐθεῶτο, τὰ μυστικὰ θέλητρα τῆς νυκτὸς. Δὲν παρήλθον πολλαὶ στιγμαὶ καὶ ὁ Λέων ἤκουσε πάλιν τὸν ἦτυχον καὶ τερπνὸν ψιθυρὸν τοῦ κοιμωμένου. Ἠγέρθη τότε ταχέως καὶ πρὸς τὸ κενὸν ἀποτεινόμενος:

— Ἀγνή, ἀνέκραξε, δὲν μοι ἀρκεῖ πλέον νὰ σὲ ἀκούω μόνον. Θέλω νὰ σε ἴδω... Θέλω νὰ ἴδω τὴν γλυκειάν σου μορφήν... καὶ ἐὰν ἦναι ἀληθὴς ὅτι τοιαύτην ὥραν οἱ νεκροὶ ἐξέρχονται τῶν τάφων... ἐλθε, προσφιλὴς μου σκιᾷ, ἐλθε νὰ σὲ ἴδω...

Μόλις ἐτελείωσε τὰς λέξεις ταύτας καὶ αἰφνῆδιος κρότος ἐκ τῆς ἐκκλησίας τὸν ἠνάγκασε νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλὴν· εἶδε τότε ὠχρὰν τινα κόρην μὲ λευμμένη ξανθὴν κόμην καὶ λευκὰ ἐνδεδυμένη ἐκ τοῦ παρεκκλησίου ἐξεληθούσαν καὶ πρὸς αὐτὸν βαδίζουσαν· ὁ Λέων ἐγονυπέτησε, σχεδὸν ἀπολωλὼς, καὶ ἡ σκιὰ διαβάσα πρὸ αὐτοῦ τῷ ἔρριψεν ὀλίγα ἄνθη, ἃ περ οὕτως μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας ἐσύναξεν· ἠγέρθη εἶτα καὶ ἠκολούθησε τὴν φεύγουσαν κόρην, ἢ τις πετώσα σχεδὸν ἐβάδιζε πρὸς τὴν λίμνην, ὅπου φθάσασα ἔρριψεν ἐν βλέμμα πρὸς τὸν ἀκολουθοῦντα νέον καὶ εἶτα τρέχουσα ἐχάθη ὑπὸ τὰ ὑψηλὰ δένδρα, ἃ περ ἐκάλυπτον τὸν παλαιὸν μύλον. Ὁ Λέων ἔτρεχεν ἀσθμαίνων ἐνόμιζεν ὅτι ὠνεῖρευετο. Ἐφθάσε ταχέως πρὸ τοῦ μύλου, ἀλλὰ φοβερὰ

σιγὴ ἐπεκράτει, οὐδεμίαν σκιὰ πουθενά. Ἡ τοιμάζετο νὰναχωρήσῃ, πεποισθὼς ὅτι ἦτον ὀπτική ἀπάτη, ὅτε ἐπὶ τινος θάμου παρητήρησε πράγμα τι λευκόν· ἔτρεξε πλησίον, τὸ ἔλαβε καὶ παρετήρησεν ὅτι ἦτο τεμάχιον λευκοῦ λινοῦ, ὑπὸ τῶν ἀκανθῶν βεβαίως ἀποσπασθὲν ἐξ ἐκείνου, ὃ περ ἐφόρει ἡ σκιὰ.

Τὸ ἔλαβε καὶ τὸ ἐναπέθεσε μετὰ τῶν ἀθῶων λέγων:

— Ἔ; αὔριον.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ ὥρα ἦτο λίαν προκεχωρημένη ἐβάδισεν εἰς τὴν ἔκφυλιν τοῦ θεῖου του.

Γ.

Τὴν ἐπαύριον περὶ μεσημβρίαν ὁ Λέων Ζαρθὺ διήρχετο τὴν γέφυραν τοῦ μύλου καὶ ἠτοιμάζετο νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὸν, ὅπως ἴσως δυνήθῃ καὶ ἀνακαλύψῃ τι περὶ τῆς σκιᾶς του, ὅτε γλυκεῖα φωνὴ νεάνιδος, ἀδούσης παλαιὸν τι ἱρλανδικὸν ἄσμα πρὸς ἐβάλε τὰ ὦτά του· ἐσταμάτησε καὶ παρετήρησεν ὅτι ἡ φωνὴ ἐξήρχετο ἐκ παραθύρου ὠραίου τινος ἐξρηκτοῦ οἰκίσκου, ἀπέναντι τοῦ μύλου· ἡ θύρα του ἦτο ἠνεφυμένη, διὸ καὶ ἄνευ δισταγμοῦ εἰσῆλθε· πλὴν βαθεῖα σιγὴ ἐβασίλευε, καὶ μόνον ἄνωθεν ἠκούετο ἡ γλυκεῖα φωνὴ περαινούσα τὸ ἄσμα τῆς. Ὁ Λέων ὡς ἐλαυνόμενος ὑπ' αὐτῆς ἀνέστη ἀκροποδητὴ τὴν κλίμακα καὶ ἔφθασε, διαβάς μικράν τινα δίοδον, πρὸ τινος θύρας, ἣν ὤθησεν ἄνευ κρότου.

Τὸ δωμάτιον ἦτο μικρὸν καὶ μόνον ἐν αὐτῷ ἔπιπλα ἦσαν καθαρὰ τὶς κλίνη μὲ παραπετάσματα ῥοδόχρῳ, ὡς καὶ πρὸ τῶν παραθύρων, εἰκόνες τινὲς ἀγίων, κλειδοκύμβηλόν τι εἰς τινα γωνίαν καὶ πανταχοῦ ἄνθη· ἐνόμιζε τις ὅτι ἔβλεπε κατοικητήριον ἀγγέλου· καὶ τῶντι ὁ ἄγγελος ἦτο κόρη ξανθὴ πρὸ τοῦ παραθύρου καθημένη καὶ ἐργαζομένη· ἀκούσασα δὲ τὸν κρότον τῆς ἀνεφωθῆσης θύρας, ἠγέρθη ταχέως καὶ εὐρέθη ἐναντι τοῦ Λέοντος, ἀ-

φώνου ἐξ ἐκπλήξεως. Ἀφώνου ἐξ ἐκπλήξεως, διότι ἡ νέα αὕτη κόρη ἦτον ἐκείνη, ἣν τοσαύτις ἤδη εἶχεν ἰδεῖ εἰς τὰ ὄνειρά του, ἦτον ἐκείνη, ἣν τὴν προηγουμένην νύκτα εἶδεν ἐξερχομένην τῆς ἐκκλησίας καὶ εἰςδύσασαν ὑπὸ τὰ πυκνὰ δένδρα τοῦ μύλου.

Ὡραία ξανθὴ κόμη, κυανοὶ ὀφθαλμοί, οὐράνιον μειδιάμα, χάρις ἀγγέλου... ἀλλ' ὦχρὰ ὡς νεκρά! Ὁ Λέων ἐνόησεν ὅτι ἔπασχεν.

Ἐπὶ τινα δευτερόλεπτα οἱ δύο νέοι προσεῖδον ἀλλήλους συγκεκινημένοι ὡς νὰ ἐγνωρίζοντο πρὸ πολλοῦ καὶ ἐπανεβλέποντο μετὰ μακράν ἀπουσίαν, ὡς νὰ ἠσθάνοντο χαρὰν, διότι ἠτένιζον ἀλλήλους.

— Κύριε, ἐπιθύρουν ἐπὶ τέλους μετὰ ταραχῆς ἡ νεάνις, τί ζητεῖτε ἐνταῦθα;

Ὁ Λέων ἀπήντησε συνκροθῶντων λέξεις ὅλως ἀκαταλήπτους.

— Θέλετε τὸν πάππον μου; νὰ κράξω αὐτόν; ἐξηκούθησεν ἡ νεάνις.

— Δὲν ἦλθον μόνον δι' αὐτόν, δεσποινίς, ἦλθον... ὦ! ναί, ἦλθον δι' ὑμᾶς.

— Δι' ἐμὲ, ἀνέκραξεν ἐκπεπληγμένη ἡ κόρη.

— Δεσποινίς, ἀπεκρίθη ἡσύχως ὁ Λέων, ἔμαθον ὅτι πάσχετε καὶ ἐπειδὴ... γνωρίζω ὅτι ἐνταῦθα δὲν ὑπάρχουσιν ἀληθεῖς ὀπαδοὶ τῆς ἐπιστήμης... καὶ ἐπειδὴ... εἶμαι διδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς...

— Ὡ! πόσον ὁ πάππος μου θὰ εὐχαριστηθῇ, ἐὰν ἐδύνατό τις νὰ μοὶ ἀποδώσῃ τὴν ὑγίαν, τὴν ζωὴν! ἀνέκραξεν ἡ νεάνις.

— Ὁ πάππος σας; ἠρώτησεν ὁ Λέων.

— Ναί, εἶναι ὁ μόνος συγγενῆς μου, ὁ μόνος φίλος μου ἐπὶ τῆς γῆς, ἀντεῖπεν αὕτη.

— Μὲ λησμονῆς λοιπόν! ἀνέκραξεν ἔξω ἑαυτοῦ ὁ νέος, μὲ λησμονῆς Ἀγνή...

— Πῶς; ἠξέυρατε τὸ ὄνομά μου; εἶπεν αὕτη μετ' ἐκπλήξεως.

— Ὀνομάζεσθε Ἀγνή.

— Μάλιστα.

— Καὶ εἰσθε ἡλικίας...

— Δεκαεπτά ἐτῶν.

Ὁ Λέων ὠπισθοδρόμησε καὶ ὀλίγου δεῖν ἐπιπτεν. Περιεργον, τὸ ὄνομα καὶ ἡ ἡλικία ἦσαν ἐγκεχαραγμένα ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ παλαιῦ κοιμητηρίου!

Ἡ νέα τῷ προσέφερε κάθισμα, ὃ περ λαμβάνων ὁ Λέων, ἤγγισε διὰ τῆς χειρὸς του τὴν χεῖρα τῆς νέας, ἣ τις ἦτο ψυχρὰ ὡς μάρμαρον.

—Εἶναι βεβαίως νεκρά, ἐσκέφθη.

Οἱ δύο νέοι ἐκάθησαν καὶ ἡ Ἄγνη τῷ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐργασίαν τῆς καὶ ἔλαβε φόρμα τι ἐπί τινος ἔδρας ἀποκειμένου... ἐκ λευκοῦ λινοῦ.

—Καὶ διὰ ποίαν ἐορτὴν θὰ ἐνδυθῆτε τὸ φόρμα τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ Λέων.

—Διὰ τὴν λιτανεῖαν, ἀπεκρίθη αὐτῇ μετ' ἀφελείας, αὐριον εἶναι ἡ γέννησις τῆς Θεοτόκου. Ἄλλ' ἀγνοῶ πῶς μοι συνέβη καὶ μία γωνία του εὐρίσκειται ἐσχιτισμένη. Προσπαθῶ νὰ τὸ διορθώσω, ἀλλὰ δὲν πιστεύω νὰ το ἐπιτύχω.

—Ἄγνοεῖτε πῶς συνέβη; ἐτοινόρυσεν ὁ Λέων. Καὶ σύρας ἐκ τοῦ κόλπου του τὸ τεμάχιον, ὃ περ ἔλαβεν ἐκ τοῦ θάμνου, προσήρμωσεν ἐντελῶς αὐτὸ ἐπὶ τοῦ ὑφάσματος τῆς κόρης.

—Ἄλλὰ τοῦτο ἀκριβῶς λείπει ἐκ τοῦ πέπλου μου, εἶπεν ἡ νεῆνις καὶ ποῦ τὸ εὔρετε;

—Πλησίον τοῦ παρεκκλησίου... εἰς τὸ ἀρχαῖον κοιμητήριον, ἀπήντησεν παρτηρῶν αὐτὴν ἀσκαρδαμυκτί.

Δὲν ἠρυσθίρασεν αὐτῇ, ἀλλὰ,

—Βεβαίως πρέπει νὰ γνωρίζῃ πῶς ἔγεινε τοῦτο ἡ Μυρία, ἡ ὑπερέτρια μας, εἶπεν ἡσύχως, καὶ ἡ προσοχή της ἐστράφη παραυτὰ ἐπὶ τινὰ μεμαραμμένα ἄνθη, ἃ περ ὁ Λέων ἐτίβλισεν ἐν τῷ βινομάκτρῳ του, ἀφοῦ ἀπέδωκε τὸ τεμάχιον τοῦ λινοῦ.

—Ἄχ! ἀνεφώνησε μειδιάσκα ἡ κόρη, ἀγαπᾶτε τὰ ἄνθη ταῦτα; ὦ, εἶναι τὰ γαπητὰ μου ἄνθη... καὶ οὐδέποτε πορεύομαι πρὸς τὴν λίμνην χωρὶς νὰ φέρω ἐκεῖθεν παρ' ἐμοὶ μίαν δέσμην τοιοῦτων.

Ἡ Ἄγνη λέγουσα ταῦτα ἐλάμβανεν ὑφὸς ὡς νὰ ἠγνοεῖ τὰ συμβάντα τῆς χθελῆς νυκτός... ὑπῆρχε βεβαίως μυστήριόν τι, ὃ περ ὁ Λέων δὲν ἐδύνατο νὰ διείδῃ ἐσκέπτετο εἶτα τὸ ὄνομα Ἄγνη, ὃ περ εὐρισκεν ἐπὶ μίας νεκρᾶς καὶ ἐπὶ μίας ζώσης καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του προσηλοῦντο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

(ἔπεται συνέχεια).

Ἡ ΤΗΣ ΧΛΩΡΙΔΟΣ (*) ΛΑΤΡΕΙΑ.

Ἡ Χλωρίς δὲν ὑπάρχει πλέον διότι ἡ ἀνθρωπότης χωροῦσα πάντοτε πρὸς τὴν ἐμπρὸς καὶ εἰς νέους ὀρίζοντας ἐκάστοτε εἰσπερχομένη κατέλιπεν αὐτὴν ὀπίσω καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ποίησις, ἥτις μέχρι τῶν νεωτάτων χρόνων ἀδύνατον ἦτο ν' ἀποχωρισθῇ ταύτης, ἀπηρνήθη ἤδη αὐτὴν ἐξ ὀλοκλήρου καὶ ἀπὸ θεᾶς τὸ ὄνομα αὐτῆς κατέστη ῥῆμα κοινόν, ἀπλοῦς ἐπιστημονικὸς ὄρος σημαίνων τὸ σύνολον τῶν φυτῶν, τὴν ἀνθολογίαν ἐν ἐνὶ λόγῳ, χώρας τινός.

Ἄλλ' ἐὰν οἱ καλλιτέχναι καὶ οἱ ποιηταὶ δὲν ἐγειρώσι πλέον βιωμῶς εἰς τὴν Χλωρίν μηδὲ πλέκωσι πρὸς αὐτὴν πλέον, εἰς τὰ γεγλυμμένα ἢ γεγραμμένα αὐτῶν εἰδύλλια, ἀναδέσμους καὶ στεφάνους, τὸ κρᾶ-

[*] Χλωρίς νύμφη Ἑλληνίς, ἀντιοχοῦσα πρὸς τὴν Λατινικὴν Φλώραν, τὴν θεῖαν τῶν ἀνθέων τῶν κήπων καὶ τοῦ ἔαρος καὶ σύζυγον τοῦ Ζεφύρου λατρευομένην ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ῥώμῃ, ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Τατίου, ὑπὸ τὸ σχῆμα περικαλλοῦς νεάνιδος στεφανηφόρου καὶ ἐχούσης ἐν τῇ δεξιᾷ κέρασ Ἀμαλθείας, ἐξ οὗ κατῳρέουσι ἄνθη καὶ ὀπώραι παντὸς εἶδους. Ἡ ἐορτὴ αὐτῆς τὰ καλούμενα Floralia ἐτελοῦντο κατὰ τὰς καλένδας τοῦ Μαῖου χαρίεντως πάντοτε διότι αἱ Ῥωμαῖαι γυναῖκες ἔστερον τότε τὰς θύρας τῶν οἰκιῶν δι' ἀνθέων καὶ ὑπεστρώνουσαν εἰς τὴν πράστιζαν κατὰ τὸ δεῖπνον ἄνθη, φέρουσαι ποικίλα ἐνδυμασία ἔτρεχον δὲ νυκθήμερόν καὶ ὠρχοῦντο ἐν ἤχοις σαλπίγγων, αἱ δὲ λαμβάνουσαι τὸ ἀριστεῖον ἐν τῷ δρόμῳ ἔστεφανοῦντο δι' ἀνθέων. Σ. Μ.

τες οὐχ ἤττον, ἐφ' οὗ ἐβασίλευε, δὲν ἐναπέμεινε τελῶς ἔρημον διότι οἱ σοφοὶ κατέλαβον τοῦτο, διηρουνήσαν καὶ τὰ ἐλάχιστα αὐτοῦ χωρία μετ' αὐξούσης πάντοτε περιεργείας καὶ ἐπεξέτειναν μεγάλως τὰ ὄρια αὐτοῦ. Καὶ δὴ ἐὰν ἡ Χλωρίς ἐπανήρχετο, δὲν θ' ἀνεγνώριζε πλέον τὸ παλαιὸν αὐτῆς βασιλεῖον ἐντὸς τῆς ἀχανοῦς ἐκτάσεως, ἐν ἣ ἐυρηται τανῦν ὡσεὶ ἀπολωλός. Ἦτο κῆπος πρότερον, ἱερὸν ἄλλος περικλειόμενον ἐντὸς στενῆς κοιλάδος καὶ ἤδη εἶναι ἀπειρομεγέθης ἐπικράτεια ἀποτελουμένη ὑπὸ δασῶν, πεδιδάδων, ὀρέων, παραλίων φλεγόμενων ἢ πεπηγόντων, ὑπὸ νήσων διεσπαρμένων ἐπὶ πάσης τῆς ἐπιφανείας τῶν θλασσῶν.

Οἱ ἐξῆς ἀριθμοὶ ἐκθέτουσιν ἀκριβῶς τὰς γιγαντώδεις καὶ ἀδιαλείπτους προόδους τῆς βοτανικῆς. Καὶ οἱ μὲν ἀρχαῖοι κατὰ ἑκατοντάδας μόνον ἠιθίμουσαν τὰ τότε γνωστὰ φυτὰ ὁ Ἰπποκράτης, φερ' εἶπεν, ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ μνημονεύει 234 τοιούτων, ὁ Θεόφραστος 500 καὶ τὰ ἐν τῇ Φυσικῇ ἱστορίᾳ τοῦ Πλινίου ἀναφερόμενα δὲν ὑπερβαίνουσι τὰ 800. Μετὰ τὴν ἐπισυμβᾶσαν ὄμως ἀναγέννησιν, ἥτις ἔδωκε μεγίστην κίνησιν εἰς τε τὰς ἐπιστήμας, τὰς τέχνας καὶ τὰ γράμματα, εὐρίσκομεν τὸν ἀριθμὸν τοῦτον δεκαπλασιασθέντα τὸν δέκατον ἑβδόμον δὲ αἰῶνα ὁ Τουρνεφόρτιος ἐγίνωσκε 40146 φυτῶν καὶ τὸν δέκατον ὄγδοον, ὁπότεν ὁ Λινναῖος ἀπέθανεν, εἶχεν ἤδη τελειώσει τὴν περιγραφὴν 7294 τοιούτων. Κατὰ τὸ πρῶτον δὲ τέταρτον τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος εὐρίσκομεν τὰ ποσὰ ταῦτα τριπλασιασθέντα ἤδη ὁ Δεκανδολλος, ἐν τῇ Στοιχειώδει αὐτοῦ θεωρίᾳ τῆς βοτανικῆς ὀρίζει εἰς 30000 τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης μελετηθέντων καὶ κατονομασθέντων φυτῶν. Τῷ 1863 ὁ Λίνδλεϋ ἠρίθμει αὐτὰ 92920, δέκα δὲ ἔτη ὕστερον 25000 νεώτερα ὀνόματα προσέτεθσαν εἰς τὰ παλαιὰ ταῦτα. Τανῦν δὲ εἰς 450000 περίπου ἀνέρχονται τὰ ἤδη γνωστὰ εἶδη καὶ ἐπιτρέπεται νὰ προεῖπωμεν

ὅτι ὁ ἀριθμὸς οὗτος, ὁ τοσοῦτον ἤδη σιμαντικὸς, θὰ αὐξήθῃ, θὰ διπλασιασθῇ ἴσως, ὁπότεν αἱ ἐπιστημονικαὶ διερευνήσεις, ὁσημέραι τολμηρότεραι καθιστάμεναι, ἐπεκαθῶσιν ἐφ' ἀπάσης τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

Ἄλλ' ἡ ἐπιστημονικὴ πολυπραγμοσύνη δὲν νέμεται μόνη καὶ πρὸς ἴδιον ὄφελος τὸ κράτος τῆς Χλωρίδος ἢ μελέτη τοῦ φυτικού βασιλείου συνεπάγεται τὴν ἀνακάλυψιν καὶ τὴν μετὰ πολλοῦ πόθου πρόσληψιν φυτῶν χρησίμων πρὸς τὰς ἡμετέρας ἀνάγκας ἢ πρὸς τὰς ἡμετέρας ἡδονάς. Καὶ κατὰ μὲν τὸ πρῶτον ἤμισυ τοῦ αἰῶνος τούτου τὰ εἶδη τὰ γεωπονηθέντα καὶ φυτοκομηθέντα ἀνῆλθον ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν 40000 εἰς τὸ τῶν 30000 ἕκτοτε δὲ ὁ τελευταῖος οὗτος ἀριθμὸς ἠξήθη ἐπι κατὰ ἐν τέταρτον. Ὑπελογίσθη πρὸς τοῦτοισι ὅτι ὁ κατάλογος τῶν ἐν Γαλλίᾳ καλλιεργούμενων φυτῶν πλουτίζεται κατ' ἔτος διὰ 250 μέχρι 300 νέων ὀνομάτων. Μεταξὺ δὲ τῶν νεοκτῆτων τούτων φυτευμάτων, ἐκεῖνα, τῶν ὁποίων πᾶσα ἡ ἀξία συνίσταται εἰς τὴν καλλονὴν τῶν ἀνθέων ἢ τοῦ φυλλώματος αὐτῶν, εἰσὶ τὰ πολυαριθμώτερα. Ἀρκεῖ δὲ νὰ ρίψῃ τις ἐν βλέμμα ἐπὶ τῶν παραδείσων τῶν νεωτέρων ἡμῶν ἐπαύλων καὶ ἐπὶ τῶν δημοσίων κήπων τῶν ἐπισημοτέρων εὐρωπαϊκῶν πόλεων, ὅπως ἀναγνωρίσῃ ὅτι ἡ περὶ τὰ φυτὰ σπουδὴ καὶ φιλοκαλία, ὁ πρὸς τοὺς κήπους ἔρως, ἢ ὡς ἔλλοτε ἤθελον εἶπεῖ, ἡ λατρεία τῆς Χλωρίδος οὐδέποτε ὑπῆρξεν ἐνθερμοτέρα.

[Magasin pittoresque.]

Σ. Ι. Η.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΓΝΩΜΙΚΑ.

Ἐκ τῶν τοῦ Πέρσου ποιητοῦ «Τοχφεῖ Βεχπί».

Παιδεύου εἰς τὰς τέχνας ὅπως καταστῆς εὐπόληπτος.

Συναναστρέφου πάντοτε με ἐπιστήμοναι.

Ὁ κόσμος οὗτος δμοιάζει πρὸς εἰκόνα ἐπὶ τοῦ ὕδατος γεγραμμένην.

Ἡ παιδεία καὶ ἡ αἰδώς εἰσι μέσα προαγωγῆς.

Σκέπτου περὶ τῶν φίλων μετὰ τῶν ὁποίων συναναστρέφου.

Ὅ,τι καὶ ἂν ζητῆς, τοῦτο πάντοτε παρὰ τοῦ Θεοῦ ζήτη.

Ὁ πικρὸς λόγος διὰ τὴν νοῦν ἔχοντα εἶναι καὶ δηλητηρίου πικρότου.

(Ἐκ τοῦ Περσικοῦ).

Οὐδὲν ἐγγερίδιον εἶναι τόπον δεξὸν καὶ διαπερῶν τραχέως τὴν καρδίαν, ὅταν τὰ ψευδόμενα χεῖλη φίλου πρὸς φίλον ἐνοοῦντα τὸ ψεῦδος.

Ἡ κοινωνία εἶναι σκηνὴ θεάτρον ἐπὶ τῆς ὁποίας παρουσιάζεται ὁ ἄνθρωπος ὡς ὁ ὑποκριτής. Καὶ ἂν μὲν ἀναβῆ εἰς αὐτὴν ἐπιφύωμενος καὶ ὑποκρινόμενος χειροκροτεῖται· ἂν ὅμως θελήσῃ νὰ παρουσιάσῃ μὲ τὸ πονηρὸν ἔνδυμα, ὑπερ κλειταί εἰλικρίνεια, συρίζεται.

(Ἐκ τοῦ Ἀραβικοῦ).

N. Φ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Κυρία τις μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν μιᾶς φίλης τῆς, ἣν ὅμως δὲν εὔρε παρ' αὐτῆ· εἰσελθοῦσα δ' εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπως περιμείνη αὐτὴν καὶ μὴ εὔροῦσα θέσιν ἵνα καθήσῃ, ἔεκα τοῦ καθ' ὁλοκληρίαν τὰ ἐπιπλα καλύπτουτος κοινοροῦ, ἐπέγραψε πανταχοῦ διὰ τοῦ δακτύλου τῆς τὴν λέξιν ὅς καὶ ἀνεχώρησεν. Τὴν ἐπαύριον ἐπανηλθε παρὰ τῆ φίλη τῆς, λέγουσα αὐτῇ ὅτι «ἤλθε χεῖς ἵνα τὴν ἴδῃ ἀλλὰ δὲν τὴν εὔρε παρ' αὐτῆ.»—Τὸ γνωρίζω πολὺ καλὰ, ἀπεκρίθη αὐτῇ, διότι εἶδον πῶνομά σκς γεγραμμένον ἐφ' ὄλων τῶν ἐπιπλων.

Ἐν τινι θρησκευτικῇ τελετῇ ἡ θυγάτηρ τοῦ Πεισιστράτου ἀνηπάσθη ὑπὸ νέου ἐμ-

μανῶς ἐρωτός αὐτῆν. Ὅτε δὲ οἱ οἰκείοι τοῦ Ἀθηναίου βασιλέως παρεκίουν αὐτὸν πρὸς ἐκδίκησιν: «Ἐὰν μισῶμεν ἐκεῖνους, οἵτινες μᾶς ἀγαπῶσιν, ἀπεκρίθη, ποῖα αἰσθήματα πρέπει νὰ τρέφωμεν κατ' ἐκείνων οἵτινες μᾶς μισῶσιν;» Καὶ παραυτὰ προσεκαλέσατο παρ' αὐτῶ τὸν νέον, ὃν καὶ ἐδέχθη ὡς σύζυγον τῆς θυγατρὸς του.

Ὁ περίφημος Παῦλος Ζῶνς θέλων νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη του ἤρξατο ἐξ ἐκείνων, ἅτερ ἐκάλει χρέη τιμῆς. Τεχνίτης τις ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δανειστών του παρουσιάσθη πρῶτον τινὰ μὲ ἀπόδειξιν παραλαβῆς τοῦ Ζῶνς.—Ἀλλὰ δὲν ἔχω χρήματα, φίλε μου, ἦτον ἡ ἀπάντησις αὐτοῦ.—Ἀλλὰ κύριε, γνωρίζω ὅτι πρὸ ὀλίγων ἔτι στιγμῶν ἐπιπλήρωσται χίλια φράγκα.—Ἀλλ' ἐκεῖνο ἦν γραμματίον χρέους τιμῆς.—Τότε τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ ἐδικόν μου, ἀπήντησεν ὁ τεχνίτης καὶ ἔρριψε παραυτὰ τὸ γραμματίον εἰς τὸ πῦρ τῆς παρ' αὐτῶ ἐστίας· ὁ Παῦλος Ζῶνς τὸ εἶδε καιόμενον.—Ἐχεις δίκαιον, φίλε μου, τῷ εἶπε τότε, τὸ γραμματίον σου εἶναι τώρα γραμματίον χρέους τιμῆς, καὶ ἐξώρησεν ἐν τῷ ἄλλο αὐτό.

Εἶναι τρία πράγματα, ἔλεγεν εὐρυῆς τις, ἐφ' ὧν δὲν πρέπει τις νὰ στηρίζεται ἢ εὐνοια τῶν μεγάλων, αἱ ὑποσχέσεις τῶν γυναικῶν καὶ αἱ ὠραῖαι ἡμέραι τοῦ χειμῶνος.

Ὁ Βελίνης, βενετὸς ζωγράφος, εἶχε προσκληθεὶ παρὰ τοῦ Μωάμεθ εἰς Κωνσταντινούπολιν μετὰ δ' ἄλλων εἰκότων, ἃς εἶχε ζωγραφῆσαι διὰ τὸν μαωμεθανὸν αὐτοκράτορα, ἦ καὶ τὴν Ἀποκεφάλησιν τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ παριστάνοσα. Ὁ μέγας δεσπότης παρατηρῶν ἡμέραν τινὰ αὐτὴν ἐξεθείαζε τὴν τέχνην τοῦ ζωγράφου καὶ εὖρισκε αὐτὴν ἀριστοτέρημα, ἀλλ' εὖρισκε σὺναμα καὶ ἐν μικρὸν σφάλμα ἐν αὐτῇ: τὸ ὅτι τοῦ ἀποκεφα-

λισθέντος τὸ δέριμα ἀποσύρεται πάντοτε πρὸς τὰ κάτω. Καὶ ἵνα ἀποδείξῃ εἰς τὸν ζωγράφον τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων του διέταξε καὶ ἀπεκεφάλισαν παραυτὰ ἄνθρωπον τινὰ, οὗ τινος τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν εὐθύ: τῷ προηθέντι τεχνίτῃ πρὸς ἐξέτασιν. Τὴν ἐπαύριον ὁ Βελίνης ἀνεχώρησε τοῦ Βυζαντίου.

Σὰς δίδουσι πεντήκοντα ἔτη, ἔλεγεν ἡμέραν τινὰ τῇ Σοφίᾳ Ἀρνῶλ.—Μοὶ τα δίδουσιν, εἶπεν ἡ εὐφυῆς ὑποκρίτρια, ἀλλὰ δὲν τα λαμβάνω.

Παρουσίασαν ἡμέραν τινὰ εἰς τὸν δήμαρχον χωρίου τινὸς παιδίον τι ἡλικίας τριῶν ἐτῶν ὅπως καταγραφῇ ἐν τοῖς ἀπογραφικαῖς καταλόγοις. Ὁ δήμαρχος πιστὸς εἰς τὸν τύπον δι' οὗ ἐποίησε τὰς ἀπογραφὰς· ἔγραψεν οὕτως: Σήμερον κατ' εἰς τοῦ κυρίου τάδε καὶ τῆς κυρίας τάδε ἐκ νομίμου γάμου ἐγεννήθη παιδίον ἡλικίας τριῶν ἐτῶν.

Συγγραφεὺς τις ἀνεγίνωσκεν ἡμέραν τινὰ εἰς τινὰ ἠθοποιὸν μέρος τοῦ δράματος του ἐν ᾧ ἐραστής τις ὠμίλει οὕτως περὶ τῆς ἐρωμένης του:

—Καὶ δύναμαι νὰ μὴ τὴν ἀγαπῶ; εἶναι ὠραία, πνευματώδης, ἔχει τόσην χάριν, τόσην ἀρετὴν, τόσην...

—ὦ, σταθῆτε εἰς τὴν ἀρετὴν, ἀνεκράξεν ἡ ἠθοποιὸς, εἶναι τὸ τελευταῖον πράγμα περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλῶσιν.

Δεσποινίς τις ὠραία ἀλλ' ὀλίγον ἔχουσα πνεῦμα παρεπονείτο ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν κυρίαν Γ. ὅτι δὲν ἔμενεν ἐπὶ στιγμὴν ἡσυχος ἐνοχλουμένη ὑπὸ τῶν λατρευτῶν τῆς.—ὦ! εἶναι πολὺ εὐκολον νὰ τοὺς ἀπομακρύνῃτε, τῇ εἶπε μειδιῶσα ἡ κυρία Γ. δὲν ἔχετε παρ' ἀπλῶς νὰ ὁμιλήσητε.

Ἐρώτων νέον τινὰ ἐπανελθόντα ἐκ τοῦ πολέμου τί κατόρθωμα διεπράξατο.—

Ἐκοψα, εἶπεν οὗτος θριαμβευτικῶς, τὰς κνήμας ἐχθροῦ τινος.—Διατὶ τὰς κνήμας καὶ οὐχὶ τὴν κεφαλὴν; τὸν ἐπερώτησέ τις τῶν παρευρισκομένων.—Διότι ἄλλος τὴν εἶχε κόψει πρὸ ἐμοῦ.*

Ὁ δούξ Ἐπερών ἐβλεπεν ἑαυτὸν πίπτοντα εἰς τὴν δυσμένειαν τῆς αὐλῆς, ἐνῶ ἡ πρὸς τὸν καρδινάλιον Ῥισελιὺ εὐνοια ἠύξανε. Ἡμέραν τινὰ κατέβηκε τὴν κλίμακα τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Ἀγίου Γερμανοῦ, ἐνῶ ὁ καρδινάλιος ἀνέβαινε.—Τί νέκ ἐκ τῆς αὐλῆς, κύριε δούξ; τὸν ἠρώτησεν ὁ ἱερωμένος ὑπουργός.—Τὸ ὅτι καταβίνω καὶ ὑμεῖς ἀναβαίνετε, ἀπήντησεν αὐτῷ ἡσύχως ὁ δούξ.*

Φοβοῦμαι τὸν θεὸν, ἔλεγέ τις, καὶ μετὰ τὸν θεὸν ἐκείνον, ὅς τις δὲν φοβεῖται αὐτόν.

ΑΣΤΑΧΕΙΣ ΚΑΙ ΙΑ.

Δὲν ἀγαπῶ αἰσθήματα διόλου μοιρασμένα, ἀγάπη, ἥτις διδεται καὶ εἰς ἄλλους ἐξαντλεῖται· ὅστις τὰ πάντα ἀγαπᾷ δὲν ἀγαπᾷ οὐδένα.

Ἀχ. Παράσχος.

Οἱ μεγάλοι ἄνθρωποι εἰς τὰς κακίας καὶ τὰς ἀδυναμίας των δμοιάζουσι πρὸς τὰ μεγάλα ὄρη· καθὼς ἐκεῖνα βλέπεις μακρόθεν λεία, ἀπαλὰ, εὐθύτατα, ἀλλὰ προσεγγίζεις καὶ διακρίνεις ὄφεις, κρημνοὺς, ὄροπέδια ἐπ' αὐτῶν, οὕτω καὶ τοὺς μεγάλους ἄνδρας προσεγγίσας ἀνακαλύπτεις κακίας ἀποτροπαίους καὶ ἀδυναμίας παιδικίας. Τὸν Ἡρακλέα πρὸ τῆς Ὀμφάλης, τὸν Καίσαρα νὰ γυναικοπαθῇ.

Οὕτως οἱ μεγάλοι φιλόσοφοι, οἱ μεγάλοι ποιηταί, οἱ μεγάλοι βασιλεῖς. Πόσα ἐκ τῶν περιφανῶν πνευμάτων, ὅσα νῦν εἶτε ἀπὸ τῆς γῆμης εἶτε ἀπὸ τῶν συγγραφῶν των θαυμάζωμεν, πόσα ὑπῆρξαν καταχθόνια καὶ μισάνθρωπα κατὰ βάθος, ἡ δὲ γλῶσσα καὶ ἡ γραφὴ δικαίως εἶπον ὅτι ἐδόθη-

σαν οὐχὶ νὰ ἐξηγῶσιν, ἀλλὰ νὰ κρύπτωσι
τῆς ψυχῆς τὰ ἐνδόμυχα!

Ὁ ἄνθρωπος οἰοσδῆποτ' ἂν ᾖ, μετέχει τοῦ
βορβόρου ἀφ' οὗ τὸ πρῶτον ἐπλάσθη.

Σ. Ν. Βασιλειάδης.

ὦ! διὰ τί ἐπὶ τῆς γῆς; τὸ μέγα καὶ ὠραῖον νὰ
διαρκῆ, προσκαιρῶς;

Καὶ διὰ τί νὰ σβέννυται ἡ δόξα καὶ ὁ ἔρω;

ὦ! φόβος λύρας μαγικῆς, ὡς στενογμῶς
ἐκπνέων;

Θ. Γ. Ὁρφανίδης.

ὈΥΡῪΝΗΣ ΠΕΛΑΓΟΣ.

Μάστιν ἤλπισα γαλήνην μετὰ τόσας τρικυμίας!

Ι. Ἰσιδωρίδης Σκυλιώτης.

Α.

ὦ! πάντοτε ὁ ἄνθρωπος εἰς πέλαγος θὰ πλέη
διηκεῖν δυστυχῶν καὶ μαύρης εἰμαρμένης
καὶ πάντοτε ὡς νήπιν ὀδυνηρῶς θὰ κλαίῃ,
φεῦ! μέχρις οὐ ἀπαλλαγῆ ζωῆς πεπιχαμμένης.

Μόλις ἐν νέφος διαβῆ κα' ἐπὶ μικρὸν κοπάση
ἢ παραχῆ τοῦ ζήθους μας ἢ μαύρη καὶ ἀγρία,
Μόλις τὸ χεῖλος ἀνοιγῆ ὀλίγον νὰ γελᾷση
κα' ἀρχήσῃ ἀειτώτερον νὰ πάλλῃ ἢ καρδία,

Μόλις ἐνός λεπτοῦ τερπνῆ, εὐφρόσυνος γαλήνῃ
τούς μαγικούς τῆς οὐρανὸς δηλώσῃ τοὺς αἰθέρους
κα' ἐντὸς αὐτῶν ὁ ὀσθαλμὸς ἀστράπτων διακρίνῃ
κόσμους εὐώδεις, διαρκεῖς, εὐδαίμονας, ἀρίους,

Μόλις ἰδῆ ἀπέχουσιν μικρὸν τὴν παραλίαν
ἐκείνην τὴν εὐέλπιδά, ἐν ᾗ ποθεῖ νὰ ζήσῃ,
καὶ ἐτοιμάσῃ ἄγκυραν νὰ βῆσιν αἰώνιαν
κα' εἰς τὸ ἔξῃς τὰ κύματα νὰ ἀψηφῆ ἐλπίση,

Ἀμέσως ἄλλη θύελλα, εἰσέτι σφοδρότερα,
τὸ μέλλον μας τὸ φαεινὸν ἐξαίφνης συσκοτίζει
κα' εἰς νύκτα ἀδιάσκοπον ἀλλάσσει ἢ ἡμέρα
κα' ἐντὸς κυμάτων καὶ νεφῶν τὸ σκάφος μας βυθίζει.

Μάστιν πρῶτος ὁ ἄνθρωπος ἐτάζει ἀνυστόχως
μήπου παράλιον φανῆ, ἢ καὶ ἐκτεῖς ἡλίου
ὀμίχλην μόνον φοβερά, ὡς τι δαιμόνων τεύχος,
κατακαλύπτει τὰ πλευρά καὶ τ' ἄρμενα τοῦ πλοίου.

Ὀμίχλη μόνον φοβερά καὶ θάλασσα ἀγρία
ἐξογκουμένη εἰς σωροὺς βαρυγῶν κυμάτων.
Τοιαύτη φεῖ! τοῦ θνητοῦ ἀνθρώπου ἢ καρδία
ἐντὸς θυέλλης πλέουσα ἀπείρων παθημάτων.

Οὐδέποτε θὰ δυνθῆ ἡσύχως κα' ἐν εἰρήνῃ
βίον εὐδαίμονα, τερπνόν, ὁ τάλας νὰ διάγῃ
διότ' ἐξαίφνης φοβερά ἐπέρχεται ἢ δίνη
κα' ἐμπέπτει πάλιν εἰς φρικτὰ, ἀπέραντα πελάγη.

ὦ! Σίσυφος ἐπιζητεῖ νὰ μονιμοποιήσῃ
εὐδαίμονίαν ἤρεμον διὰ πολλῶν ἀγῶνων
πλὴν μάτην! εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ πάλιν θὰ κυλλίσῃ
τὸ ἰδεῶδες τοῦ αὐτοῦ, ἔργον τοσοῦτων χρόνων.

Ἐπὶ τῆς ἄμμου ὁ πτωχὸς ἀνάκτορα ὑψώνει
καὶ μετὰ πόνου θεωρεῖ τὸ ἔργον τοῦ προβαῖνον
πλὴν αἴφνης μία φοβερά πνοὴ ἀνέμου μόνῃ,
κα' ἰθὺς ἐρείπιον οἰκτρὸν τὸ γαύρως ὑψωμένον.

Β.

Ὁ βίος μόνον ἄπειρα ναυαγία δεικνύει
ἐλπίδων, πόνων, λογισμῶν καὶ μαγικῶν ὀνείρων,
ἄπερ ὡς φύλλα ἔσθην ἀπὸ τοῦ δένδρου σείει
καὶ τὰ σαρώνει ἔπειτα ὁ χρόνος—λήθη εἴρων—

Καὶ σπάνιοι, δυστεύρητοι, ὑπάρχουσιν ἐκείνοι,
ὧν πρὸ τὸ πλοῖον συντριβὴν ἐπὶ ἀκτῆς ἐρήμου,
μέχρις τοῦ τέλους τὴν ζωὴν βιοῦσιν ἐν εἰρήνῃ,
ὡς ἀσκηταὶ ἀνέλπιτες μετ' ὄψεως πενθίμου.
Σ. Ι. Π.

Τῆς ΘΡΕΨΑΣῆς ΜΕ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚῆς ΣΧΟΛῆς.

Καὶ τότε σῶν καμάτων παναοίδιμον ἔργον ἐτύχθη,
Φαίδιμος ΠΑΝΤΟΔΕΘΟΝ καὶ κλυτοὶ μῆτι' οὐ γὰρ
Σμύρνα ἐνὶ ζάθειον Μουσῶν τέμενος τὸ ἔδει μας
Ἢ μετέραν Σχολήν' ἐσσι δὴ Ἀθάνατος
Αὐτῷ τοι ἄρα πᾶς γε φέροι πολυκυδέα τιμὴν
Σμυρναῖοι τ' ἐπὶ τῇ κυδιόσῃ μάλα.

ὦ! ἀνορούων φαίνεται οὐρανὸν ἐς πικύγαλκον
Ἢοὶ ἐκάστη δὴ ἡλίου φαέθων,
Νυκτὸς μὲν κνέρας ἐσκέδασεν, φάος ἤδ' ἐπάρισχει
Ἀκτῖνας προίεις ἡματι ἐν γλυκερῷ

ὦ! δ' αὐτίκας ΣΥ τε ἀκτίσιν σέο παμφανώσας
Ἀχλὺν ἀπ' ὀφθαλμῶν, ἢ πρὶν ἐπήεν, ἔλες,
Παισὶ τε πᾶσι χέεις φάος ἡμερῶν παιδείας
Λεύσσοντες δ' ἄτρεκεῖ ὄμματι παῖδες νοῦς

Ἀνεθα ὤρης εἰαρινῆς ἔθνη· κυδὸν λειμώνος,
Καὶ τε δρέποντες τῶν, ὅσα γ' ἀμείνω ἔοι,
ὦ! ἐξ ἀγακλειτοῖς προγόνοις γίνονται ὁμοῖοι,
ΒΑΛΛΑΔ' ἂν ἑλπωρῆ πατρίδα τ' αἶαν ὀμῶς.

Δημήτριος Κ. Καραλῆς.